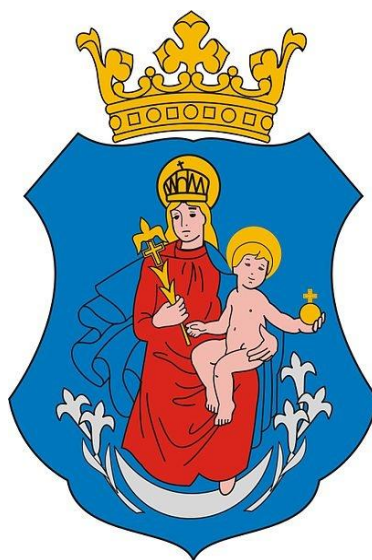

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Vác Város Önkormányzat

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok.....	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása	23
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	110
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	115
7. A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége	126
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	140
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	148
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	149
1. A HEP IT részletei.....	149
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	149
A beavatkozások megvalósítói	150
Jövőképünk	150
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	150
3. Megvalósítás	157
A megvalósítás előkészítése	157
A megvalósítás folyamata.....	157
Monitoring és visszacsatolás	159
Nyilvánosság	159
Érvényesülés, módosítás	160
4. Elfogadás módja és dátuma	161

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel Vác Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (továbbiakban: HEP) célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők és/vagy romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők.

Vác Város bemutatása

Vác történelme

Vác (szlovákul *Vacov*, németül *Waitzen*, olaszul *Vaccia*, szerbül Вац) város Pest megye északi részén, a Duna folyam bal partján, a Naszály hegy lábánál található. A Dunakanyar központjaként ismert település a megye ötödik legnagyobb lélekszámmal rendelkező városa, egyúttal vonzó idegenforgalmi célpont – egyrészt ezer éves történelme, másrészt gazdag kulturális élete miatt. Katolikus püspöki székhely.

Kedvező adottságai miatt a terület évezredek óta lakott, már a honfoglalás korában is település volt a mai Vác helyén. A Váccal kapcsolatos első írásos említés 1074-ből származik, mikor az alsó-szászországi Yburg város évkönyve *Watzenburg* néven szól a városról. 1075-ből való a Garamszentbenedeki apátság alapítólevele, ebben *Wac civitas* néven szerepel a város.

A Váci Püspökség alapjait I. István király rakta le, a püspökséget mégis I. Géza alapításának tekintik. Ettől kezdve az egyház végig jelentős szerepet játszik a város életében. A mindenkori püspök volt

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

a város földesura, a jelenlévő főpapi udvartartás révén a város építészeti és kulturális szerepét tekintve a kezdetektől fontosnak számított.

A középkorban a vízpart mellett egy kiemelkedő részen megépült a váci vár. Szükség is volt rá, hiszen a város a történelmi Magyarország középpontjában volt, így a fontos hadiesemények mindig érintették. Így történt ez az 1241-es tatárjárás idején is, mikor a mongolok az ott biztonságot kereső lakossággal együtt felégették a vártemplomot és a püspöki udvartartás épületeit. A tatárok távozása után IV. Béla a délnémet vidékről hívott telepeseket az elnéptelenedett romok közé, akik az addigi központtól északabbra telepedtek le, a város mai főtere köré és itt építették fel saját hagyományaik szerint a Szent Mihály tiszteletére szentelt plébániatemplomot, intézményeiket, lakóházaikat.

A XIV-XV. században a nagyírű humanista püspök, Báthory Miklós hozott békét a városnak: szobrászokat, festőket, építészeket hívott Vádra. A békés virágzásnak a törökidő vetett véget: a várost többször megostromolta mindkét fél, de végül török kézre jutott, és csak 1686-ban szabadult fel végleg.

Az újjáépítést a Rákóczi-szabadságharc és az 1731-es tűzvész is hátráltatta, így a mai barokk város csak a 18. század második felére alakulhatott ki. A reformáció térhódításának hatására a 18. században a püspök megtiltotta a nem katolikusok szabad vallásgyakorlását, ami a református lakosság kitelepüléséhez vezetett: a református telepések a ma már a város részét képező Kisvác néven alapítottak jobbágytelepet.

Mindeközben a város élénk fejlődésnek indult: a 18. század második felének meghatározó püspökei (Migazzi Kristóf és Althann Mihály) folyamatosan fejlesztették a várost. A '40-es évek elején pusztító pestisjárvány megállítására emelték a Szent Rókus Kápolnát; 1745-re befejeződtek a Piarista templom építési munkálatai; 1755-re pedig megépült a Domonkos rend temploma is, melyet – használoinak fehér öltözeke után – a nép Fehérek templomának nevezett el. 1764-ben Mária Terézia személyesen látogatott Vádra, kinek tiszteletére Vácon megépítették az ország máig egyetlen Diadalívét. Az uralkodónő azonban gyanakodva fogadta az ajándékot, így látogatásakor nem mert áthajtani a Kőkapu alatt, kocsisával kikerültette. 1766-ra megépült a Vác kincsestárának is nevezett Ferences templom, 1772-re pedig befejeződött a mai püspöki palota építése is, Migazzi Kristóf nevét pedig bárki megtalálhatja a Váci székesegyház szentélyét kutatva.

A 19. században iparosodásnak indult a város, a céheket manufaktúrák majd gyárak váltották fel. 1846-ban megnyílt a Vácot Pesttel összekötő első magyar vasútvonal, amiért azonban a váci kereskedők korántsem lelkesedtek annyira, mint mondjuk Petőfi, hisz a gyors összeköttetés a nagyvárossal a helyi kereskedelem visszaszorulását hozta.

Az 1848-49-es szabadságharc két nagy csatája zajlott Vácon, melyeknek a város déli kapujánál, a Hétkápolna közelében állítottak emléket. A kiegyezést követően a századfordulóra megindult a polgárosodás, sportklubok, önképző körök és virágzó helyi sajtó jellemezte a várost.

A második világháború végén súlyos károkat szenvedett, 1944. december 8-án foglalta el a szovjet hadsereg.

A 20. század két világháborúja után, az 1950-es évekre megváltozott a város szerkezete: a város addig gerincét képező egyházi intézményrendszert az állam erőszakkal háttérbe szorította, a főbb intézmények

irányítását átvette. A felduzzadó lakosság (munkások érkeztek az újonnan alapított bányába) kiszolgálására lakótelepeket építettek.

A rendszerváltás után az egyház szerepe ismét nőni kezdett, és növekszik ma is. Az ipar leépítése miatt megszűnt munkahelyek lehetőséget adtak a város visszaalakulására. Az egyház révén ismét megjelent a felsőoktatás, és felújították az egyházi tulajdonba visszakerült ingatlanokat is.

Az 1990-es évek legelején egy pap a Fehérek temploma alatti elfeledett pincében 18. századi múmiákra és gyönyörűen festett koporsókra lett. A lelet világviszonylatban egyedülálló, a múmiák a pince által teremtett környezetben hihetetlen jó állapotban konzerválódtak. A vizsgálatok kimutatták, hogy a múmiák közül némelyik életében rezisztens volt különböző halálos betegségekre.

2006-ban átadták az átépített, megszüpült Március 15. teret.

Város területi felosztása

A Képviselőtestület a 30/2017.(XI.24.) sz. önkormányzati rendelete a Vác Város Helyi Építési Szabályzatáról :

- **Alsóváros**, melyen belül önálló egységek: Alsóváros – Luxemburg, Alsóváros – Burgundia
- **Belváros**, melyen belül önálló egység: Belváros –Tabán
- **Kisvác**, melyen belül önálló egységek: Kisvác – Krakó, Kisvác –Limbus, Kisvác –Iskolaváros, Kisvác – Kőhíd, Kisvác –Buki
- **Deákvár**, melyen belül önálló egységek: Deákvár –Szentmihály, Deákvár – Téglaház, Deákvár – Altány, Deákvár – Papvölgy, Deákvár – Bácska, Deákvár – Törökhegy, Deákvár – Lajostelep, Deákvár – Óváros, Deákvár – Kertváros
- **Derecske**, melyen belül önálló egységek: Derecske – Csatamező, Derecske – Liget, Derecske – Kisderecske
- **Hermány**
- **Márialiget** (korábbi neve: Máriaudvar)
- **Sejce**
- **Václiget**

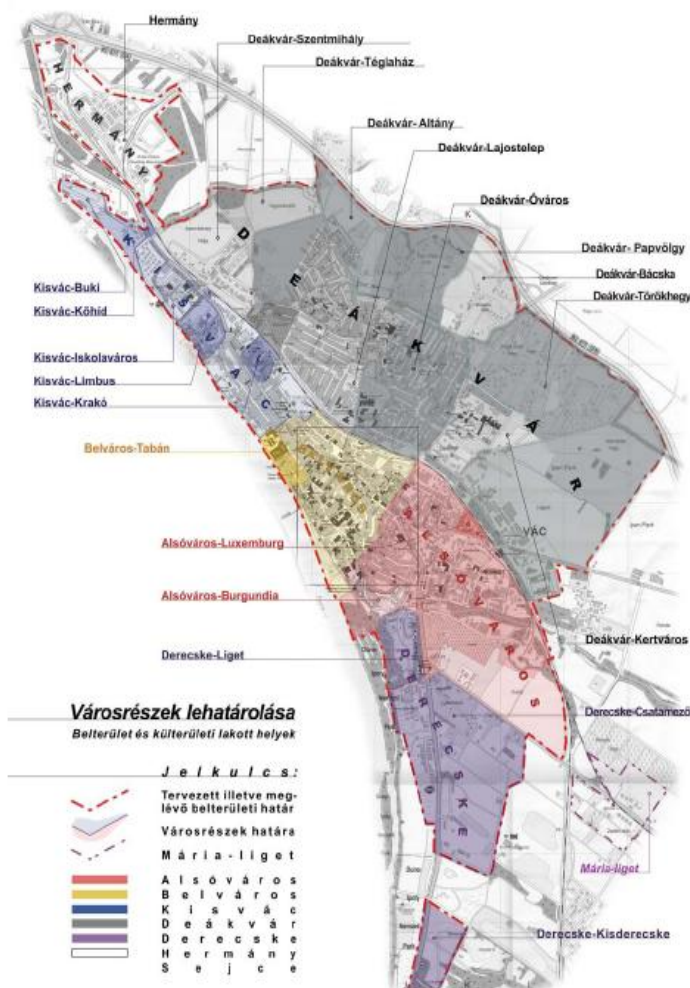
A Képviselőtestület 215/2007.(X.25.) sz. Kt. határozatában lehatárolta a lakótelepeket:

- Földvály-lakótelep
- Radnóti-lakótelep
- Petőfi-lakótelep

A városrészekre vonatkozó elemzés kimutatja, hogy melyek a város alacsonyabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek.

Az ITS egy fejezete a szegregációs folyamatok szempontjából megvizsgálja az esélyegyenlőségi problémák jelenlétét Vácott. Felméri a város azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol az előrehaladott állapotban van és kidolgozza a szegregáció oldására irányuló programokat.

Jelen fejezetben bemutatásra kerülnek a városrészekre vonatkozó foglalkoztatási és képzettségi jellemzők, az önkormányzati segélyezési megoszlása az egyes városrészek között, a bérlakások területi elhelyezkedése, valamint az alacsony infrastrukturális ellátottsággal rendelkező területek és a külterületi lakott területek.

Alsóváros

Alsóváros a Dunapart-tenisz pálya déli oldala – Vár lépcső – Géza király tér – Budapesti főút – Iskola utca – Szent Miklós tér – Flórián utca – vasút – Alsóvárosi temető déli határa – Derecske utca – Duna part által határolt területen fekszik, melyen belül önálló területrész a Burgundia és a Luxemburg elnevezésű városrészek és a Földvár lakótelep.

Az Alsóváros Vác második legnagyobb lakosságszámú városrésze, ahol a 60 év felettek száma magasabb, mint a 14 év alatti gyermekeké, tehát egy öregedő városrészről van szó. A városrész központi fekvésű, jó tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. A közterületek száma és állapota átlagos, a zöldfelületek aránya alacsony, állapotuk közepes. Infrastrukturális ellátottsága jó. Az elmúlt évtizedben az ingatlanárak emelkedése miatt a területen a lakások felértékelődtek annak ellenére, hogy

a városrész számos lakóháza igen rossz állapotban van. Viszonylag kevés épület maradt tisztán önkormányzati tulajdonban.

Az Alsóvárosi részen, a Földvár tér környékén a '60-as és a '70-es években lakótelep épült. A népesség összetételére elmondható, hogy a középkorúak aránya jelentős, illetve itt él a legtöbb alacsony jövedelmű család, számos család igényel az önkormányzattól lakásfenntartási támogatást. Az önkormányzat által szétosztott szociális támogatások jelentős hányadát is ebben a városrészben igényelték. Jelentős az átmeneti segélyezettek száma, csekély számú roma lakosság is él a lakótelepen.

Ebben a városrészben található Vác legnagyobb létszámú általános iskolája, a Földváry Károly Általános Iskola, ahová nemcsak a lakótelepről, hanem a város külterületeinek számító Derecskéről és Máriaaligettről is járnak gyerekek.

Belváros

Belváros a Duna part – tenisz pálya déli oldala – Vár lépcső – Géza király tér – Budapesti főút – Iskola utca – Szent Miklós tér – Flórián utca – Honvéd utca – vasút – Lemez utca – Zrínyi utca – Füredi Mihály utca – Köztársaság út – Kórház utca – Duna part által határolt területen fekszik. A város magját jelentő területen belül önálló területrész a Tabán.

A Belvárosban a zömében barokk műemlékek és védett épületek, épületegyüttesek kiemelkedő építészeti értéket képviselnek. Jelenleg az épületek állapota, megjelenése, homlokzata és belső tartalma, funkcionalitása igen eltérő, akárcsak a lakosság összetétele.

A közintézmények többsége itt van, arányaiban kevés a lakás célú ingatlan. A városrész megközelíthetősége kiváló mind tömegközlekedéssel, mind közúton. A belső forgalom gyakorta egyirányúsított, részben csillapított, részben korlátozott.

A főképp magántulajdonba került védett lakóépületek és környezetük állagának romlása miatt kedvezőtlen a lakókörnyezet állapota, mivel nem képződik elegendő saját forrás felújításukra. Az önkormányzati bérlakások száma az összes városrész közül itt a legmagasabb.

A városrészt kiemelkedő arányban lakják a nyugdíjasok, a rendszeres jövedelemmel nem rendelkező egyedülállók, míg a gyermekkorúak aránya itt a legalacsonyabb a városban. A szociális segélyek jelentős részét itt osztotta szét az önkormányzat, elsősorban átmeneti segély és ápolási díj formájában.

Kisvác

Kisvác a belváros északi határától a város északi belterületi határáig húzódik. A vasút – Lemez utca – Zrínyi utca – Füredi utca – Köztársaság út – Kórház utca – Duna part – Tópart utca – belterületi határ – Kőhid utca – belterületi határ – Balassagyarmati út – vasút által határolt városrészen belül önálló egység a Limbus, a Krakó, a Buki, az Iskolaváros és a Kőhid.

A városrész területének még hasznosítatlan részének felhasználása barnamezős beruházás keretében lakásépítés céljára lehetséges. Kisvác-Limbus része a slummosodással egyik leginkább veszélyeztetett része volt Vácnak.

Ebben a városrészben a legnagyobb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. Az önkormányzati bérlakások száma alacsony. A városrész külső elérhetősége közúton és tömegközlekedéssel is kiváló. Kisvác népességére jellemző a közepes és alacsony státusz, alacsony iskolai végzettséggel, sokszor hátrányos szociális helyzettel.

Deákvár

Az összes településrész közül a legnagyobb földrajzi kiterjedésű ez a városrész: a vasút – 0244/4 hrsz-ú út – 0253/2 hrsz-ú út – 5911 hrsz-ú út – Gombási út – M2 út – 0287/2 hrsz-ú út – belterületi határ között helyezkedik el, melyen belül önálló részterület a Szentmihály, a Téglaház, az Altány, a Papvölgy, a Bácska, a Törökhegy, az Óváros, a Lajostelep, a Kertváros, a Radnóti lakótelep és a Petőfi lakótelep.

Deákvár a legnagyobb lakosságszámú településrésze Vácnak. A település térbeli növekedése terjeszkedése során a belterületek folyamatosan kiterjedtek a valamikori külterületekre: új kertvárosi övezet van kialakulóban, Törökhegyen és a Kertvárosi részen. Fontos egészségügyi funkciót lát el ez a városrész, hiszen itt található a Jávorszky Ödön Kórház.

Derecske

Duna-part – Derecske utca – Szent László út – Gödöllői út – Nemzetőr út – belterületi határ közötti terület. Az Alsóvárostól délre fekvő területen új ipari létesítményeket építenek. Barnamezős beruházás keretében Derecske – Csatamezőn több új lakóingatlan építése tervezett. Lakóterületei infrastrukturálisan többnyire ellátottak. A 60-as évek végéig itt volt a cigánytelep, amelyet akkor felszámoltak.

Hermány

A Duna-Dráva Cement és Mészművek területe a Felső-Gombás patakig. A program szempontjából nem érintett terület.

Márialiget

Vasút – Homok utca – Árvácska utca – Búzavirág utca – 0186/3 út – Kamilla utca – Gólyahír utca által határolt terület. A Derecskétől keletre található városrész zömében mezőgazdasági terület, mely csak részben ellátott infrastruktúrával. A városrész alapfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik. A rendezési tervben külterületi lakott hely.

Sejce

Vác északi külterületi lakott helye Sejce. Kevesen lakják. Lakóterülete infrastruktúrával ellátott.

Václiget

Vác déli külterületi lakott helye. Többnyire kiskertes gazdálkodások folynak ezen a területen, kevesen lakják, az ingatlanok zömmel gazdasági épületekkel vannak beépítve. A városrész alapfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik.

Vác jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Társadalmi jövőkép

- Vác népességét, és különösen a fiatalokat tartósan megtartani képes vonzó életér, ahol a lakosság helyben elérhető ellátási színvonala jó, a családok jó színvonalú megélhetése, ellátási és szolgáltatási feltételei és tartalmas kikapcsolódási, sportolási, szórakozási és művelődési lehetősége egyaránt biztosított.
- Alap-, közép-, illetve felsőfokú oktatás-nevelési, egészségügyi, igazgatási és ellátási funkciói kiváló színvonalon biztosítottak mind saját lakossága, mind Nógrád megyébe is átnyúló hagyományos vonzáskörzetében élők számára.
- Színes és nívós kulturális, közösségi és sportélettel rendelkező Duna parti város, melynek kulturális kínálata túlmutat saját vonzáskörzetén, alkalmanként országos vonzerejű programot nyújt.
- Erős kötődésű helyi közösséggel rendelkezik, az itt élők büszkék lakóhelyükre, magukénak érzik a várost, amelynek a történelmi városi légkör, a Duna parti hangulat mindennapokat átható jelenléte biztosít stabil hátteret.

Gazdasági jövőkép

- A város stabil helyi gazdaságát a tőkeerős multinacionális ipari nagyvállalatok, a hazai KKV-k tartós jelenléte biztosítja, a város bevételei növekednek, a foglalkoztatottság közel teljes körű.
- Az Önkormányzat és a város gazdasági szereplői között érdemi partnerség alakul ki.
- A turizmuságazatban végbement koncepciózus fejlesztéseknek köszönhetően a város gazdaságában az idegenforgalom súlya az őt megillető helyre kerül, ami a látogatások és vendégéjszakák, valamint az idegenforgalomból származtatható bevételek növekedésében is mérhető.
- A turizmus összehangolt kínálatot nyújt az idelátogatóknak, igényekhez szabott, szezonokhoz igazított programcsomagokból választhatnak a Vácra érkezők.

- A közlekedési kapcsolatrendszer fejlett, sokoldalú, Vác gyorsforgalmi úton megközelíthető, megépül a Duna-híd. A legmodernebb vasúti kapcsolatot biztosítja az innen és az ide ingázóknak és a kirándulóforgalomnak, a vasúti és a buszközlekedés összehangolását korszerű intermodális csomópont biztosítja.
- Az Önkormányzat együttműködésben a gazdasági szereplőkkel számos közérdekű fejlesztést valósít meg, amely összességében hozzájárul a város élhetőségének javításához, ezen keresztül pedig a népességvonzó és -megtartó képesség javulásához.

Környezeti jövőkép

- Vác hatékonyan kihasználja sajátos, értékes táji, természeti környezetét.
- A Dunakanyar és a Naszály-hegység együttesének, illetve a Börzsöny nyújtotta háttérnek köszönhetően páratlan táji, természeti környezetét és értékeit őrző, körültekintően fejlesztő város. A védelem alatt álló ökológiai funkciójú területek háborítatlansága biztosított. A korlátozásokkal hasznosítható természeti értékek mind nagyobb részben az ökoturizmus céljai és a bemutatás szolgálatába helyeződnek.
- A környezeti elemek állapotát javító intézkedéseket hoz a város. Nem települnek számottevő szennyező források a városba. Mindemellett a gazdasági és környezeti fenntarthatóság egyensúlyára törekszik a város.
- A város zöldterületei bővülnek, újabb települési zöldterületek jönnek létre, a meglévők megújulnak.
- Épített örökségét megőrzi, a védett épületek és műemléki környezetek megőrzése biztosított, a város látképének, látványának megőrzése elsődleges a gazdasági vagy ingatlanfejlesztésekkel szemben, Vác a Dunakanyar Barokk Városa.
- A tájhasználatban a megélhetést és jövedelemtermelést valamint a megőrzést egyaránt lehetővé tevő tájgazdálkodási módok válnak uralkodóvá.
- Természeti környezetét és értékeit megőrzi, azt fenntartható módon fejleszti

Vác fő demográfiai jellemzői

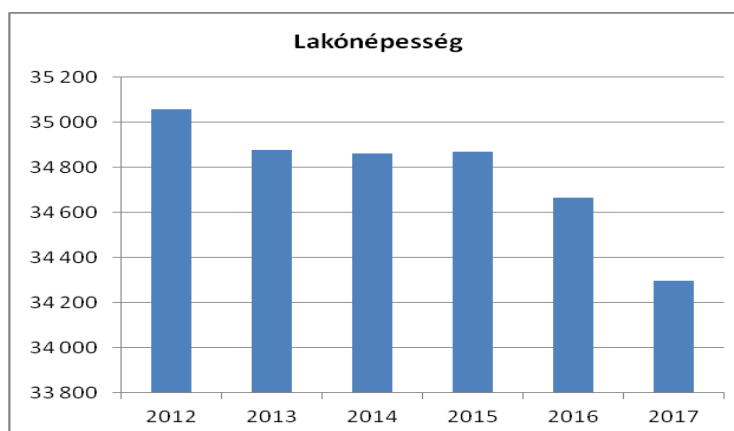
A demográfiai elemzés hivatott a város emberi erőforrásainak elsődleges feltérképezésére, a Vácott zajló népesedési folyamatok feltárására. Vác népességének száma az elmúlt hat évtized alatt a nyolcvanas évek megtorpanását kivéve lassan, de folyamatosan nőtt. A fővárost körülvevő agglomerációhoz hasonló, robbanásszerű népességnövekedés nem ment végbe a városban.

Változás: A legfrissebb népességi adatok vizsgálata során kirajzolódik, hogy a város népességszáma az utóbbi 5 évben évről-évre folyamatosan fogyó tendenciát mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	35 057	-
2013	34 876	99,5%
2014	34 862	100,0%
2015	34 870	100,0%
2016	34 663	99,4%
2017	34 297	98,9%

Forrás: Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóság Állambáztartási Iroda

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2017-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	16 285	18 012	34 297	47,48%	52,52%
0-2 évesek			947	2,76%	
0-14 éves	2 546	2 413	4 959	7,42%	7,04%
15-17 éves	506	451	957	1,48%	1,31%
18-59 éves	9 742	9 903	19 645	28,40%	28,87%
60-64 éves	1 100	1 344	2 444	3,21%	3,92%
65 év feletti	2 391	3 901	6 292	6,97%	11,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	233	n.a.
16 éves gyermekek száma	468	406	-62
17 éves gyermekek száma	491	426	-65
Összesen	959	1065	-106

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

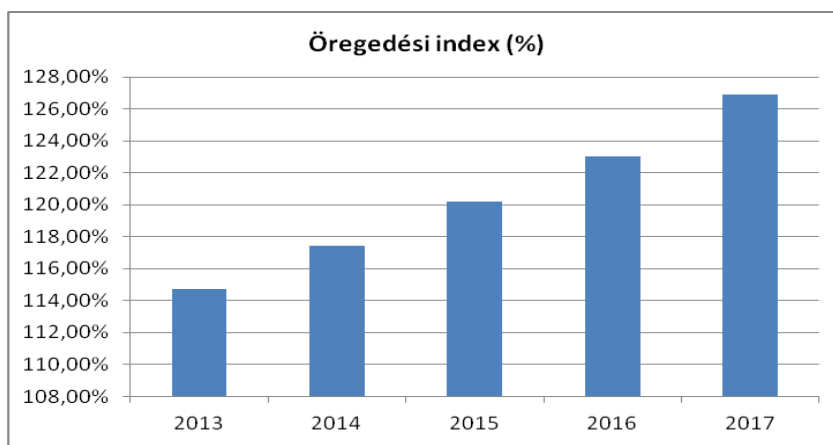
„Az öregedési index az időskorú népességnek (65 év feletti) a gyermekkorú népességhez (0-14 év) viszonyított arányát fejezi ki.” (KSH)

Az alábbi statisztikai adatokat tartalmazó táblázatból, valamint mellékelt diagramból jól látható, hogy az elöregedés folyamatosan növekszik városunkban, mely országosan jellemző tendencia.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	5 656	4 931	114,70%
2014	5 856	4 987	117,43%
2015	5 995	4 988	120,19%
2016	6 100	4 957	123,06%
2017	6 292	4 959	126,88%

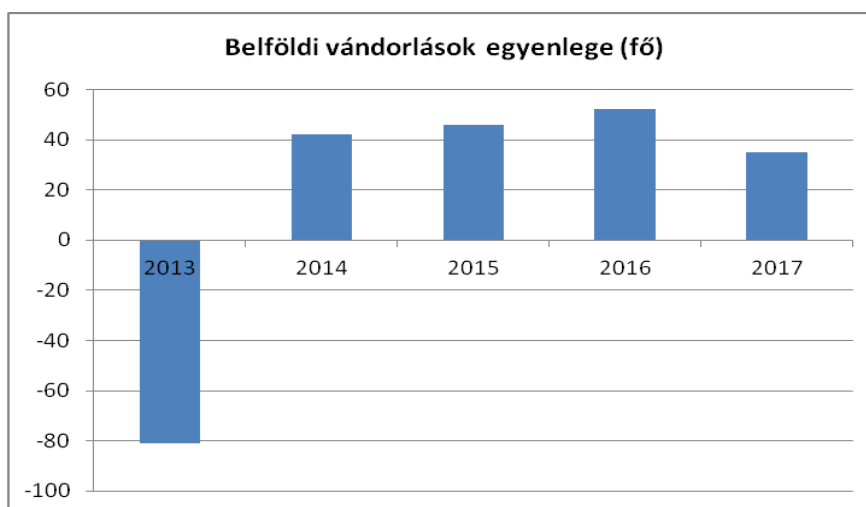
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2013	683	764	-81	-2,3
2014	696	654	42	1,2
2015	801	755	46	1,32
2016	830	778	52	1,5
2017	1 001	966	35	1,02

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti diagram is jól érzékelteti, hogy a negatív tendencia, miszerint az állandó jellegű odavándorlások száma alacsonyabb, mint elvándorlások száma, 2013-tól pozitív fordulatot vett, a település lakosságmegtartó ereje 2015-ig folyamatos növekedést mutat, majd 2016-ban az előző két évhez képest kisebb visszaeséssel ugyan, de továbbra is pozitív egyenleget ad.

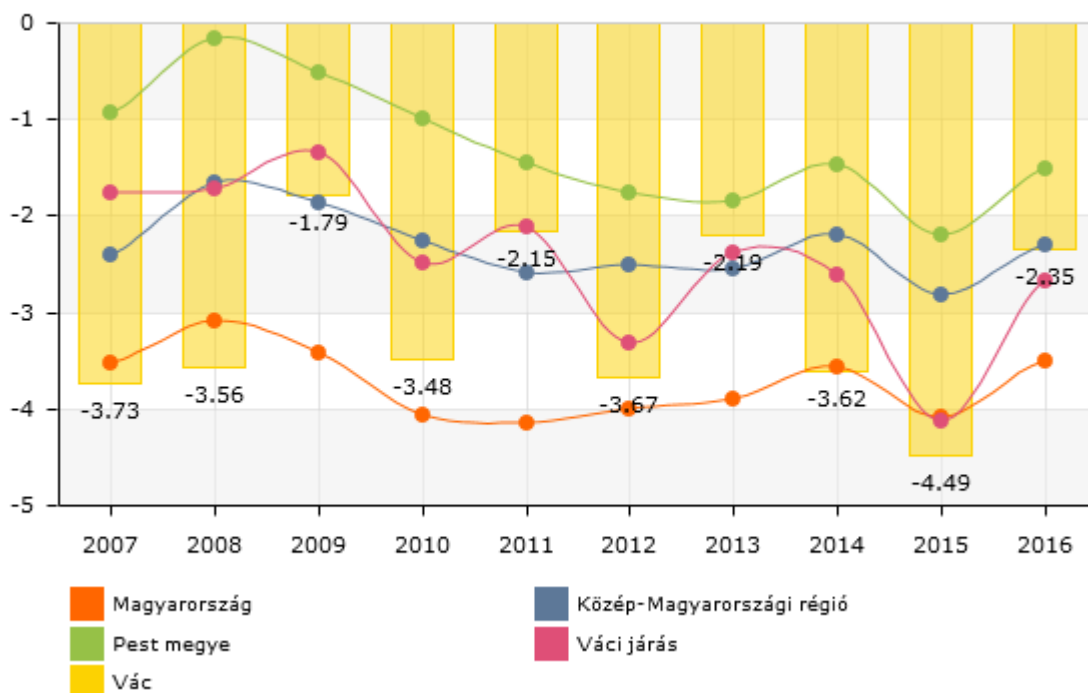
5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	319	442	-123
2013	332	405	-73
2014	338	458	-120
2015	323	471	-148
2016	311	388	-77

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TeIR

„A természetes szaporodás, fogyás az élveszületések és a halálozások különbözetét tartalmazza ezer lakosra számítva.” (KSH)

Esetünkben a természetes szaporodás számai negatív előjelűek, mely természetes fogyást jelent. Városunk értékei hullámzóak, ezért az országos, megyei, régiós és járási mérőszámokkal összehasonlítva elemezhető. A fenti grafikonon látható, hogy minden eredmény fogyást jelez, időszakonként változó ütemben. A 2014-es és a 2015-ös évek váci fogyás mutatói az országos, megyei, régiós, járási arányokhoz képest is magas. A 2013-as, valamint a 2016-os években ezzel szemben a pest megyei átlagokhoz hasonló relatíve alacsonyabb a város lakosságának fogyása.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőség biztosítása tág értelemben két eltérő, de egymással szorosan összefüggő, egymásra épülő elvárást fogalmaz meg. Egyrészt az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését, a hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalmát jelenti, másrészt olyan esélyegyenlőségi politikák kialakítását és végrehajtását, amelyek a hátrányos helyzetű állampolgárok életkörülményeinek javítását segítik elő különböző területeken. Önkormányzatunk működése során az esélyegyenlőség megvalósítását - az EU elvárásoknak is megfelelően - horizontális elvként kell meghatározni, melynek át kell hatnia az

Önkormányzat valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását, és a helyi szintű közpolitikák alakítását egyaránt.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden kerületi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Vác Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét; a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét; a diszkriminációmentességet; a szegregációmentességet; a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén; a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

Az egyenlőség kerék szemlélteti azokat a magatartási normákat, melyeket Vác Város Önkormányzata, szervei és intézményei lakossági kapcsolataikban az egyenlő esélyek biztosítása érdekében követnek.

A fenti elveknek megfelelően az Önkormányzat és intézményei:

- Elősegítik az esélyegyenlőséget és az emberek közötti jó viszonyt a nemzeti és etnikai csoportok között.
- Nem kezelnek sem közvetlenül sem közvetve kedvezőtlenebbül valakit fogyatékosága miatt és előmozdítják az esélyegyenlőséget a fogyatékkal élők számára. Megkülönböztetés nélkül nyújtanak szolgáltatásokat az arra rászorulóknak.
- Előmozdítják a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget és közvetlenül vagy közvetve nem kezelnek egyetlen személyt sem kedvezőtlenebb a neme vagy családi állapota miatt. (nemek közötti egyenlőség)
- Lehetőségeikhez mérten a helyi lakosság számára biztosítják az esélyegyenlőséget a foglalkoztatás területén.
- Arra törekednek, hogy szolgáltatásaik egyenlő feltételekkel legyenek elérhetők minden helyi lakos számára. A fizikai hozzáférés megkönnyítése érdekében az épületekbe való bejutáshoz a közterületeket átépítik, az épületeken belüli közlekedést a költségvetés biztosította keretek között akadálymentesítik.

Figyelnek rá, hogy az új és a felújításra kerülő épületek megfeleljenek az akadálymentesítési előírásoknak, ennek érdekében figyelemmel kísérik a tervezési és kivitelezési munkákat.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT (továbbiakban: Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv) tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv (IT) célja

Vác Város Önkormányzat célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célja meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A HEP elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete,
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelete,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) szabályozzák.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Településfejlesztési elvek

- A városfejlesztés során érvényesítendő elvek:

Stratégiai megközelítés (a versenyképesség növelése, a gazdaság fejlesztése valamint a város lakossága „jól léte” biztosítása prioritásainak érvényesítésére.)

Integrált szemlélet (ágazati beavatkozások helyett és mellett integrált megoldások alkalmazása a fejlesztési célok szolgálatában)

Helyi erőforrásokra való építkezés (a térségi természeti-, gazdasági és emberi erőforrások sajátosságainak figyelembevétele és fenntartható módon való érvényesítése)

Hatékonyaságra való törekvés (a területi adottságok és a rendelkezésre álló erőforrások jobb kihasználása)

Az értékek megőrzése és fenntartható hasznosítása (úgy a táji-, természeti mint az épített környezet értékek és a társadalom értékeinek védelme és kihasználása a gazdaság és a helyi társadalom fejlesztése során.)

A társadalmi kohézió szolgálata (a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatása, az esélyegyenlőség megteremtése, a társadalmi mobilitás erősítése)

Partnerség (a feladatok széleskörű társadalmi együttműködéssel történő megvalósítása)

- A városfejlesztés vezérelve a **minőségi fejlődés** biztosítása, a **népessége számára hosszú távon is ideális lakókörnyezetet biztosítani tudó, élhető, központi szerepkörű dunakanyari várossá válás elősegítése.**
- A város és térsége mindenkorai fejlesztése során törekedni kell az adottságok és lehetőségek optimális kihasználására olyan módon, hogy az ne veszélyeztesse a **lakó funkció kedvező feltételei megőrzésének, javításának** lehetőségét. Továbbá se a táji, természeti környezetminőség és a városkép javításának esélyét, se a helyi társadalom integritásának fenntarthatóságát, ugyanakkor stabil gazdasági alapokat teremtve pénzügyileg is biztosítsa Vác fenntartható fejlesztésének lehetőségét. A településfejlesztésben **biztosítani kell a társadalmi, a gazdasági és az ökológiai fenntarthatóság egyensúlyát, és megfelelő arányait.**

- **Az EU 2020 stratégia²**

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

EU 2020 stratégia céljainak érvényesítése a városfejlesztésben:

- energiahatékonyság növelése,
- megújuló energiaforrások arányának növelése,
- CO2 kibocsátás csökkentése,
- foglalkoztatás növelése,
- szegénység elleni küzdelem, társadalmi leszakadás megállítása, a felzárkózás lehetősége.

A megfogalmazott kohéziós politika 11 tematikus célja:

1. Kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése.
2. Információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és ezek minőségének fejlesztése.
3. Kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, vízkultúrák támogatása.
4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás elősegítése minden ágazatban.
5. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése, kockázat-megelőzés és kezelés.
6. Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése.
7. A fenntartható közlekedés fejlesztése és a kulcs hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása.
8. A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása.
9. A társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni harc.
10. Befektetés az oktatásba, készségekbe és az élethosszig tartó tanulásba.
11. Intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás.

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

- **Nemzeti Reform Program³**

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

- **„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶**

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

- **Roma Integráció Évtizede Program⁷**

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%202020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%202020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia**

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása két éves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Vác Város Esélyegyenlőségi Programjához kapcsolódó helyi dokumentumok:
- Városfejlesztési koncepció 267/2017. (XI.23.) Vác Város Településfejlesztési Koncepció
- Integrált Településfejlesztési Stratégia (218/2015. (IX.24.) Kt. határozat), a továbbiakban: ITS
- Operatív Program (175/2007. (IX.27.) sz. Kt. határozat), a továbbiakban OP
- Fogyatékosügyi Stratégiai Terv (109/2002. (VI.24.) sz. Kt. határozat)
- Váci Fogyatékosügyi Tanács (131/2002. (VI.15.) sz. Kt. határozat, 178/2006. 24/2011 194/2002. (XI.21.) Kt. határozat, 45/2009.(III.26.) Kt. határozat)
- A városi kitüntetések alapításáról és adományozásáról szóló 63/2013.(XII.13.) számú rendelet 12/A. § „A Fogyatékosággal Élő Váci Emberekért” kitüntető cím
- Anti-szegregációs terv (67/2008. (V.22.) Kt. határozat, 191/2008. (XII.18.) Kt. határozat)
- Közoktatási esélyegyenlőségi program (144/2007. (VII.5.) Kt. határozat, 186/2007. (IX.27.) sz. Kt. határozat)
- Szociális Szolgáltatás tervezési koncepció 169/2017.(VI.22.) sz. Képviselő-testületi határozat
- Vác Város Egészségképe 2001. (Dr. Nagy Magdolna ÁNTSZ)
- Egészségügyi Koncepció (202/2000. (XI. 13.) sz. Kt. határozat)
- Vác Város Egészségtérképe 245/2013. (IX.19.) sz. Kt. határozat
- Váci Településfejlesztési Koncepció Gazdaságfejlesztés 267/2017.(XI.23.) sz. Kt határozat
- Ifjúságpolitikai Koncepció (199/2001. (XI. 13.) sz. Kt. határozat)
- Infrastrukturális Koncepció (198/1996 (XII. 9.) sz. Kt. határozat, 116/2004. (VI. 17.) sz. Kt. határozat)
- Kommunikációs Stratégia (198/1996. (XII. 9.) sz. Kt. határozat, 116/2004. (VI.17.) sz. Kt. határozat, 199/2003. (X.2.) sz. Kt. határozat), 51/2008.
- Közbiztonsági Koncepció (54/1999. (IV. 12.) sz. Kt. határozat) Vác Város Közbiztonsági Koncepciója (41/2000. (IV. 10.) sz. Kt. határozat)
- Vác Közlekedési Koncepció (23/2007. (II. 22.) sz Kt. határozat)
- Közművelődési és közgyűjteményi koncepció (10/2000. (IV. 10.) sz. önkormányzati rendelet), Vác Város Középtávú Közművelődési Koncepciója 2000 (50/2000. (IV. 10.) sz. Kt. határozat)
- Közoktatási Fejlesztési Terv (15/1998. (II. 16.) sz. Kt. hat.), Oktatási Koncepció Célkatalógusa (126/2000. (VII. 10.) sz. Kt. hat.
- Kulturális Koncepció (39/2010. (IV. 13.) sz. MOB hat.), kapcsolódó határozatok: 101/2010. (IX.7.) sz. MOB határozat, 10/2011. (II. 7.) sz. MOB határozat Kulturális koncepció 2. (56/2011. (VI. 7.) sz. MOB határozat)
- Vác város lakáspolitikai koncepciója (108/1997. (V. 12.) sz. Kt. határozat) Vác Város Lakáskoncepciója (174/2000. (X. 9.) sz. Kt. határozat)
- Vác Város Sportkoncepciója (221/2000. (XII. 11.) sz. Kt. határozat)

- Váci Statisztika (238/2004. (XI. 25.) sz. Kt. határozat)
- Ciklusprogramok (28/2003. (II. 20.) sz. Kt. határozat, 22/2007. (II. 22.) sz. Kt. határozat, 121/2011. (IV. 21.) sz. Kt. határozat)
- Vác Város Stratégiája a Kábítószer-probléma visszaszorítására (4/2008. (I. 17.) sz. Kt. határozat.
- Közlekedésfejlesztési program (13/2001. (IV.23.) sz. önkormányzati rendelet, 45/2001. (XII. 14.) sz. önkormányzati rendelet), Közlekedési Programterv 2007-2010 (118/2008. (VII. 10.) sz. Kt. határozat)
- Közműfejlesztési Program 1998 (151/1998. (IX. 14.) sz. Kt. határozat, 18/1999. (XI. 11.) sz. önkormányzati rendelet, 12/2008. (III. 31.) sz. önkormányzati rendelet
- Városi Drog-prevenációs Munkacsoport Kábítószerügyi Egyeztető Fórummá történő átalakulása (219/2005. (XI. 24.) sz. Kt. határozat)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- **Köznevelés-fejlesztési terv⁸** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. Nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését
- **Település rendezés és a településkép védelme a települési önkormányzat feladata** Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.
- **Integrált Településfejlesztési stratégia** (218/2015. (IX.24.) – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.

⁸ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- **Településfejlesztési koncepció** (267/2017 (XI.23.) Képviselő-testületi határozat) - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.
- **Településszerkezeti terv** (268/2017. (XI.23.) Képviselő-testületi határozat - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv** (30/2017.(XI.24.) önkormányzati rendelet)
- A település kép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján megalkotta a településképi arculati kézikönyv és településképi rendeletét.
- **Településképi Arculati Kézikönyv** a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény felhatalmazása alapján (280/2017.(XII.14.) Képviselő-testületi határozat)
- **Településképi Rendelet** (31/2017.(XII.15.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés felhatalmazása alapján.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarország Alaptörvényének értelmében az ún. sarkalatos törvények közül 2011. december 19-én fogadta el az Országgyűlés Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (továbbiakban: Möt.). A törvény a IV. fejezete rendelkezik az önkormányzatok társulásának szabályiról, amely alapján a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény 2013. január 01. napján hatályát veszti.

Ma Magyarország 173 kistérségre oszlik. A települési önkormányzatok alapvetően a területfejlesztés okán léptek be a társulásokba, amelyek azonban működésük során és a törvényi lehetőségek és a kedvező finanszírozás miatt egyre több és több szolgáltatást vállaltak fel. Így a kistérségek földrajzi elhelyezkedésük és a települések gazdasági erejénél fogva különböző feladatokat végeznek és végeztek.

Az új jogszabályi feltételek és összefüggéseik, valamint a felülvizsgálati kötelezettség nem azt jelenti, hogy a jelenleg meglévő és jól funkcionáló együttműködések meg kellene szüntetni, hanem arra nézve ír elő kötelezettségeket, hogy az önkormányzati működés és feladatellátás új szabályaival teremtsék meg az összhangot az érintettek.

A jelenlegi szabályozás is lehetőséget biztosít a társulások átalakítására, mivel az Alaptörvény deklarálja, hogy a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvényi keretek között szabadon társulhat más helyi önkormányzatokkal.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete az „Egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatók a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez” sorolja fel.

Az adatok forrása: az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://teir.vati.hu>) adatbázisai.

Az adatbázisban 2008-2016. évre vannak statisztikai adatok, a 2017. évre elvétve találhatók adatok.

Ez nagymértékben megnehezítette a 2018-2023. időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi terv összeállítását. Ezért célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra is. Releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Ez szükséges ahhoz, hogy felvázolható legyen a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá váljék, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Az esélyegyenlőségi terv elkészítésében a helyi adatok többségét az Önkormányzat által fenntartott intézmények adták.

Az adatgyűjtést nehezítette a jogszabályok folyamatos változásai, a támogatási formák nevének, formájának, célcsoportjainak, feltételrendszerének folyamatos változásai, az intézményi átszervezések, és az esélyegyenlőségi terv elkészítésének rövid határideje.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad.

A következő jogszabályok a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresőket támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

A jövedelem és a vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

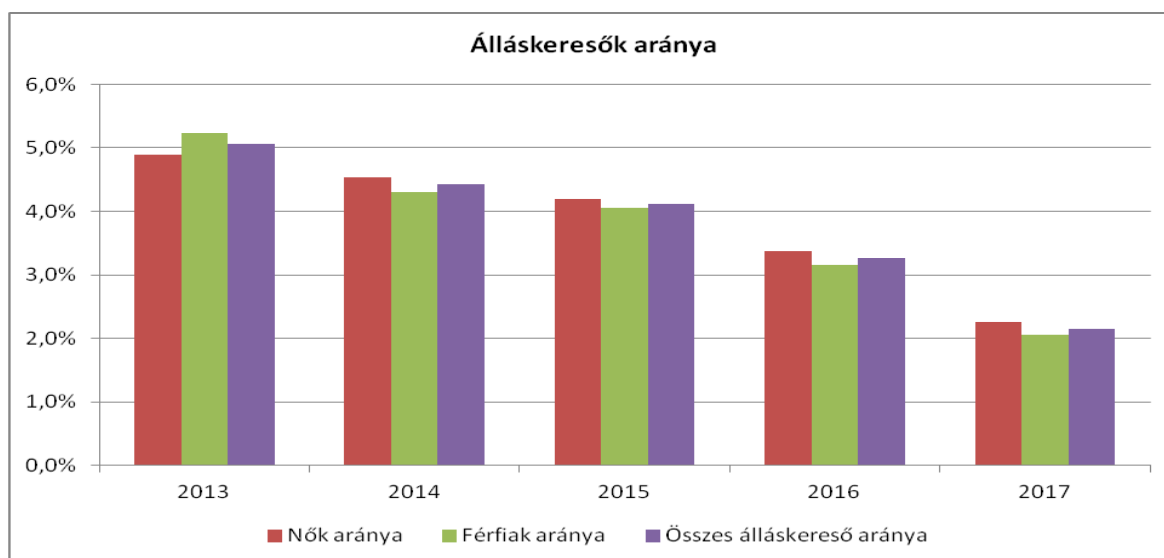
A munkanélküliek belső megoszlásáról a TeIR és a Munkaügyi Központ nyilvántartása alapján alkothatunk képet. Összességében egyre kevesebb állásajánlat van a térségben, bár az országos átlaghoz

viszonyítva kedvezőbbek a statisztikai mutatók. Az adatokat vizsgálva kitűnik, hogy a női álláskeresők száma magasabb a férfiakénál, az eltérés az utóbbi 5 év átlagában 5%-os.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	12 067	12 222	24 289	590	4,9%	640	5,2%	1 230	5,1%
2014	11 911	12 108	24 019	541	4,5%	521	4,3%	1 062	4,4%
2015	11 882	12 005	23 887	498	4,2%	487	4,1%	985	4,1%
2016	11 728	11 878	23 606	395	3,4%	375	3,2%	770	3,3%
2017	11 348	11 698	23 046	256	2,3%	240	2,1%	496	2,2%

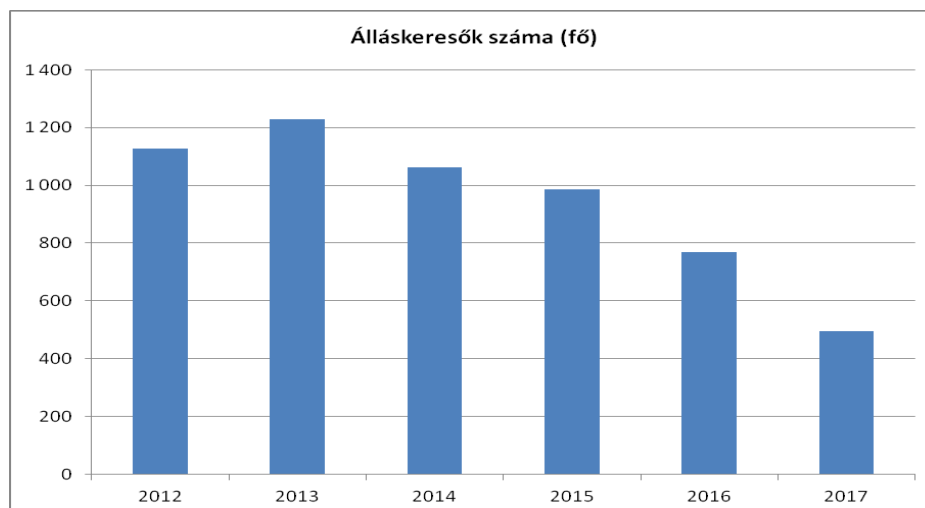
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1 129	1 230	1 062	985	770	496
20 év alatti	Fő	12	19	19	18	15	9
	%	1,1%	1,5%	1,8%	1,8%	1,9%	1,9%
20-24 év	Fő	96	124	105	91	68	34
	%	8,5%	10,1%	9,8%	9,2%	8,8%	6,8%
25-29 év	Fő	116	132	90	98	59	38
	%	10,2%	10,7%	8,5%	9,9%	7,7%	7,7%
30-34 év	Fő	132	132	104	86	65	34
	%	11,7%	10,7%	9,8%	8,7%	8,4%	6,9%
35-39 év	Fő	154	149	127	122	81	41
	%	13,6%	12,1%	12,0%	12,4%	10,5%	8,3%
40-44 év	Fő	147	158	126	118	96	66
	%	13,0%	12,9%	11,9%	12,0%	12,5%	13,3%
45-49 év	Fő	142	156	136	120	88	62
	%	12,6%	12,7%	12,8%	12,2%	11,4%	12,5%
50-54 év	Fő	159	137	134	111	97	48
	%	14,1%	11,1%	12,6%	11,3%	12,6%	9,7%
55-59 év	Fő	150	179	136	111	91	58
	%	13,3%	14,6%	12,8%	11,3%	11,8%	11,7%
59 év feletti	Fő	21	44	85	110	110	106
	%	1,9%	3,6%	8,0%	11,2%	14,3%	21,4%

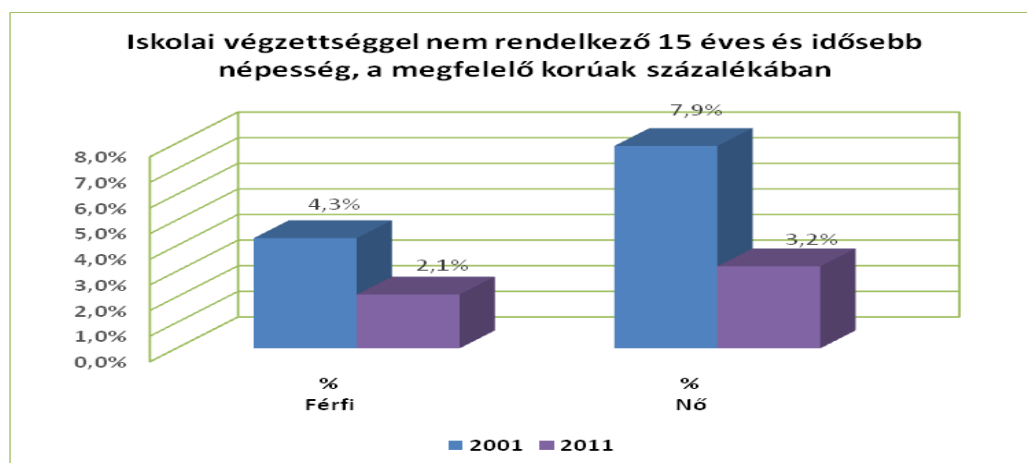
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,7%	92,1%	4,3%	7,9%
2011	97,9%	96,8%	2,1%	3,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A szóba jöhető atipikus foglalkoztatási formák, pl. részmunkaidős foglalkoztatás jelenleg nem jellemző Vácott és környékén, így többek között a kisgyermekes anyák ebből a szempontból (is) hátrányban vannak. A rehabilitációs hozzájárulás mértékének megemelése miatt jelentősen megnőtt a foglalkoztatási igény a megváltozott munkaképességűek irányában.

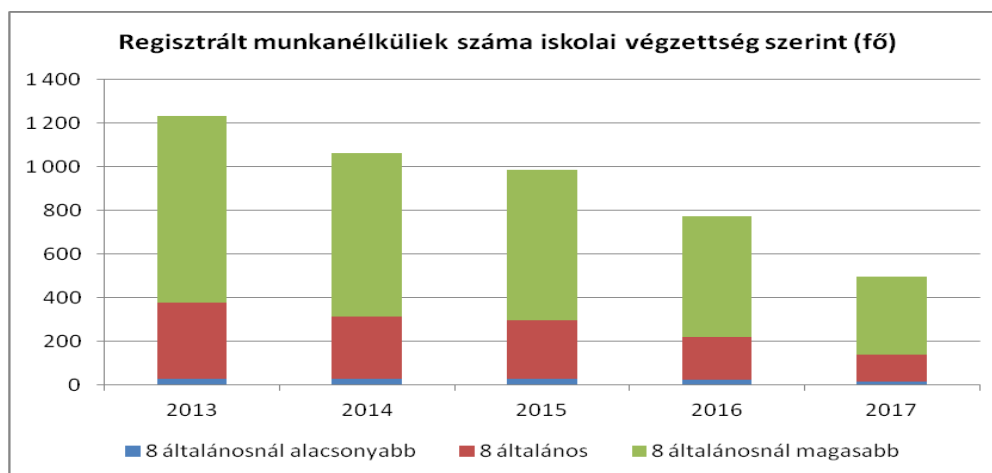
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A képzettség tekintetében elmondható, hogy az álláskereső magasabb számban fordulnak elő az általános iskolai, szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők együttes számából adódik össze. A 8 általános osztálynál alacsonyabb illetve felsőfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők száma alacsonynak mondható. A roma álláskeresőkről nincs külön nyilvántartás.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 230	27	2,2%	351	28,5%	852	69,3%
2014	1 062	27	2,5%	287	27,0%	748	70,4%
2015	985	29	2,9%	267	27,1%	689	69,9%
2016	770	24	3,1%	196	25,5%	550	71,4%
2017	496	16	3,2%	122	24,6%	358	72,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2013	85	0	n.a.
2014	111	0	n.a.
2015	81	0	n.a.
2016	99	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	49	49	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	506
2013	40	40	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	461
2014	72	45	62,5%	27	37,5%	0	0,0%	387
2015	210	94	44,8%	153	72,9%	0	0,0%	357
2016	515	129	25,0%	331	64,3%	0	0,0%	355
2017	744	231	31,0%	490	65,9%	0	0,0%	323

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási programok megújítása

A közmunkaprogramok évek óta segítik a város munkanélküli lakossága egy részének jövedelemhez jutását. Ebben a gyakorlatban előrelépést jelentene a képzettségük és alkalmasságuk miatt hosszú távon is betanított és a segédmunkásként munkát vállalók munkavállalási lehetőségeinek bővítése a város és a térség sajátosságai figyelembevételével. Cél az oktatási intézményekben a felnőtt oktatási és képzési lehetőség bővítése a munkaerőpiac igényeihez igazodva.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a Vác Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Intézményfelügyeleti és Humán Osztálya és Váci Városfejlesztő Kft látja el.

A betöltött munkakörök elsősorban konyhai kisegítő, kisegítő karbantartó, betanított kertészeti munka, takarítónő, adatrögzítő, adminisztrátor.

Évek	2013	2014	2015	2016	2017
Fő	186	145	56	35	13

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)
nem releváns

e) Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen:

Főként a fővárosban jellemző csak állásbörze lehetőség, kisebb városok multinacionális cégei is ajánlhatnának ilyen formában munkalehetőséget, illetve információt a leendő munkavállalók számára.

Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban: Gyakori helyzet, hogy a munkáltató csak helyi lakosokat foglalkoztat, így kizárja a városok vonzaskörzetében élő munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeit, esélyeit.

Pest és vonzaskörzete, esetünkben Vác között több munkavállaló számára teszi lehetővé a munkavégzést a vonat közlekedés időintervallumának lecsökkenése, a 25 perc alatt megtett zónázó vonat működtetése.

Mivel nem csak a város központjából, hanem Alsó- városból is sok dolgozó ingázik Budapestre, a foglalkoztatás esélyeit növelné, ha a zónázó vonat itt is megállna.

Városunkban egyre hosszabb kerékpárút megépítésére volt lehetőség az elmúlt években, így a biciklis közlekedés biztonsága lehetővé teszi, hogy egyre több munkavállaló jusson el ilyen módon a munkahelyére.

Több szempontból is pozitív hatású ez a közlekedési mód, hiszen fontos tényező a környezetünk védelme, illetve a munkába járás anyagi vonzatának csökkentése.

Az is megkönnyítené a helyzetet a vidékről bejáró munkavállalók számára ha a vonat és a busz közlekedés időpontja összhangban lenne.

Oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen:

Kevés munkáltató teszi lehetővé a tanulók foglalkoztatását időszakosan, illetve részmunkaidőben, pedig ez a lehetőség megkönnyítené a munkáltatók számára a legmegfelelőbb munkaerő kiválasztását, illetve a munkavállaló részéről lehetőség adódna, hogy betekintést nyerjen a feladatokba, kipróbálja a képességeit és könnyebben eldöntse merrefelé orientálódjon.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A rohamosan változó gazdaság folyton módosuló szükségletei megkövetelik az egész életen átívelő képzést. A humán erőforrás-fejlesztés területén ez a szakmai és konferencia alapú képzések, az intézményes kereteken kívüli, kompetencia alapú fejlesztő folyamatok szükségességét jelenti. Ez a stratégia hosszú távon ugyancsak optimális foglalkoztatottságot fog eredményezni és növeli az életminőséget.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

nem releváns

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatások kerülnek kiemelésre.

E területen az Szt. 25. §-a és 45. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

➤ Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj és támogatás, lakásfenntartási támogatás, átmeneti támogatás, temetési támogatás, krízis támogatás.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti támogatás, temetési támogatás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

➤ Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Az egyes szociális és foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2008. évi CVII. törvény - 2009. január 1-jei hatállyal vezette be az ún. aktív korúak ellátása jogintézményt. Az átalakítás célja az volt, hogy azok a személyek, akik életkoruk, egészségi állapotuk, és egyéb körülményeik miatt képesek munkavégzésre, a rendszeres szociális segély helyett, amennyiben arra lehetőség van, munkát végezzenek, s munkabérben részesüljenek. Ha azonban nekik felróható okból nem tudnak munkát végezni, rendelkezésre állási támogatásra lesznek jogosultak.

A rendelkezésre állási támogatásra jogosult személy - azon személy, aki aktív korúak ellátására jogosult, de rendszeres szociális segélyre nem - köteles közfoglalkoztatásban részt venni, amelynek időtartama legalább hatórás napi munkaidőben évente minimum 90 munkanap. Közfoglalkoztatás keretében a közfeladatok ellátása közcélú munka formájában végezhető.

Az aktív korúak ellátása:

➤ a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

(1) *1a)* aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az *a)-c)* pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása,

az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs. Az aktív korúak ellátása tekintetében fogyasztási egység a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

- a) az első nagykorú családtag arányszáma 1,0, azzal, hogy a gyermekét egyedülállóként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik,
- b) a házas- vagy élettárs arányszáma 0,9,
- c) az első és második gyermek arányszáma gyermekenként 0,8,
- d) minden további gyermek arányszáma gyermekenként 0,7,
- e) a fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, azzal, hogy a fogyatékos gyermeket a c) és d) pont alkalmazásánál figyelmen kívül kell hagyni, továbbá ahol
- f) az a) és b) pontok szerinti arányszám 0,2-vel növekszik, ha a személy fogyatékosági támogatásban részesül.

Az aktív korúak ellátására való jogosultság

- a) az (1) bekezdés d) pontjában foglalt esetben az Flt. alapján folyósított álláskeresési ellátás időtartamának kimerítésétől,
- b) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben a keresőtevékenység megszűnésétől,
- c) az (1) bekezdés g) pontja szerinti rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől számított tizenkettő hónapon belül benyújtott kérelem alapján állapítható meg.

Amennyiben az aktív korúak ellátására való jogosultságot az Flt. szerinti álláskeresési ellátás kimerítésétől számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg, az ellátásra való jogosultság kezdő napja az álláskeresési ellátás kimerítését követő nap.

Aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg – az alábbi bekezdésben meghatározott kivétellel – csak egy személy jogosult.

Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

➤ (1) aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- a) egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani,

egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Ha az (1) bekezdés szerinti valamely feltétel az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően következik be, a jogosult részére az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást a feltétel bekövetkezésének időpontját követő hónap első napjától, de legkorábban a változás bejelentését követő hónap első napjától kell megállapítani.

Ha az (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti valamely feltétel megszűnik, a feltétel megszűnését követő hónap első napjától a 1993. évi III. tv. 35. § (1) bekezdése szerinti ellátást kell megállapítani és a 35. § (3) bekezdése szerinti kötelezettséget kell előírni. A feltétel megszűnésének hónapjára - ha az aktív korúak ellátására való jogosultság továbbra is fennáll - egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás jár.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogosult személy esetében a jogosultság egészségi állapotra vonatkozó feltétele mindaddig fennáll, amíg az ellátásra való jogosultságot megalapozó, az egészségi állapot minősítését tartalmazó dokumentumban vagy a szakkérdés vizsgálata során előírt felülvizsgálatot el nem végezték.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruvalékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözete. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 95%-ának szorzatával.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülő (fő) -	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	24 289	33	0,1%
2014	24 019	54	0,2%
2015	23 887	73	0,3%
2016	23 606	75	0,3%
2017	23 046	73	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

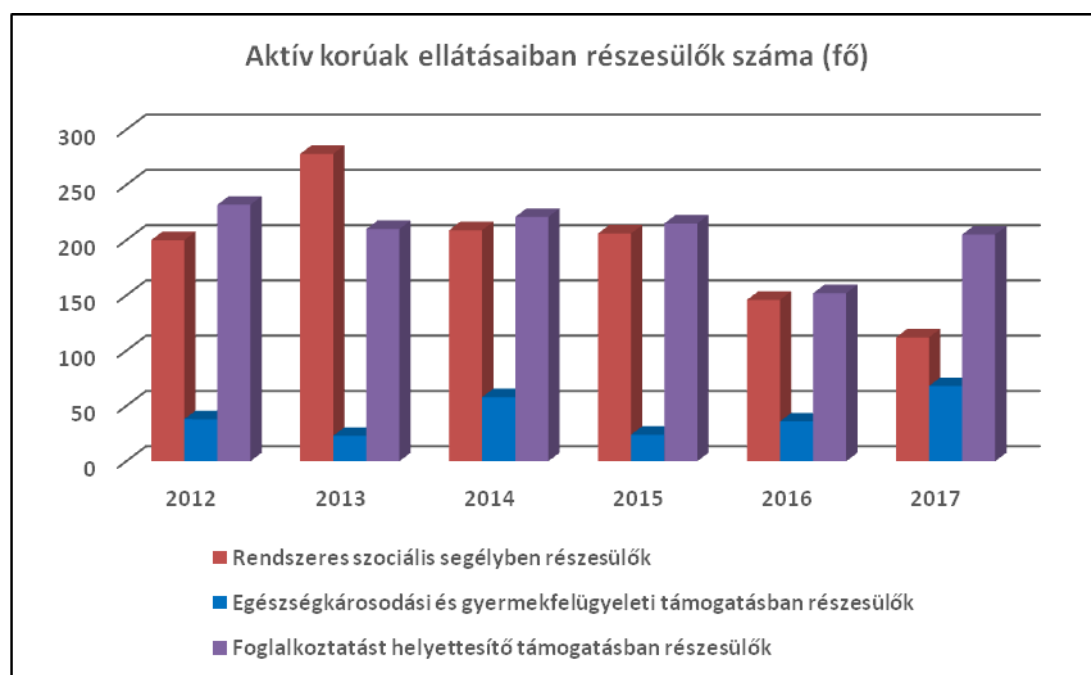
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
		Fő	%
2012	1 106	196	17,7%
2013	1 226	158	12,9%
2014	1 038	136	13,1%
2015	961	111	11,6%
2016	754	99	13,1%
2017	581	104	17,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	200	38	0,82%	232	20,99%
2013	278	23	1,16%	210	17,13%
2014	209	58	0,87%	221	21,30%
2015	206	24	0,87%	215	22,37%
2016	146	36	0,63%	152	20,17%
2017	112	68	0,29%	265	35,28%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a-c) Az önkormányzati lakáshoz jutás pályázati formában történik, amelyet a Gazdasági - Városüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Bizottság tárgyal meg, illetve dönt.
Bérlakásállomány: 447 db lakás, ebből 372 db szociális, 75 db piaci, szükséglakás: 14 db.
Komfortfokozat szerinti eloszlás: 158 db összkomfortos, 243 db komfortos, 24 db félkomfortos, 8 db komfort nélküli.

d-e.) Lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	503	0
2013	446	0
2014	361	0
2015	360	0
2016	269	0
2017	275	0

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal
Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Adósságcsökkentési támogatásban nem részesült senki, az eladósodottságról nincs adatunk.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az OM által összeállított vezetői összefoglaló "A szegregáció felszámolásáról szóló jelentés" című kormány-előterjesztés tervezetben leírtak alapján az Európai Unió szervezetei több dokumentumban is hitet tesznek azon célkitűzés mellett, hogy az Unió a szabadság, biztonság és igazságosság térségévé fejlődjön. Először az EU Alapszerződésébe került be a 9 - diszkrimináció tilalma (az 1999. május 1-én hatályba lépett Amszterdami Szerződés 13. Cikke), majd az Alapvető Jogok Chartájának 21. Cikke fogalmazta meg a faji, nyelvi alapú, illetve az etnikai származáson és a nemzeti kisebbséghez tartozáson alapuló diszkrimináció tilalmát. Ezután megszülettek az esélyegyenlőségről szóló irányelvek.

"A faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés alááshatja az EK-Szerződés célkitűzéseinek megvalósítását, különösen a magas fokú foglalkoztatási szint és szociális védelem elérését, az életszínvonal és életminőség emelését, a gazdasági és szociális kohéziót és szolidaritást."

Érvel az EU Tanácsa a faji egyenlőség direktívájának megalkotása mellett.

A magyarországi törvények ezzel összhangban születtek meg:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

Szegregált lakóterületnek minősül, ha, az egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató⁹ nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság - az aktív korú népességen belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők - aránya meghaladja az 50%-ot.

Ezen Európai Unió elv, és magyarországi törvényi meghatározások alapján Vác városában szegregátumnak nevezett településrész nem található.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

⁹ Útmutató az Anti-szegregációs terv kidolgozásához, In: Városrehabilitáció 2007-2013-ban, Kézikönyv a városok számára, 2007. október, Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi szakállamtitkárság 117. o.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásban 13 háziorvos, 6 házi gyermekorvos, 7 fogorvos, valamint 9 területi védőnő dolgozik. Az iskola-egészségügyi szolgálat 7 iskola védőnőből és 3 iskolaorvosból áll.

A háziorvosok, házi gyermekorvosok és a fogorvosok területi ellátási kötelezettséggel vállalkozásban látják el feladataikat. Vállalkozásban működik a központi ügyeleti szolgálat is. A háziorvosokhoz praxisonként átlagosan 2509 fő, a házi gyermekorvosokhoz 936 fő tartozik.

A területi védőnői szolgálat 9 védőnőből, illetve az iskola-egészségügyi szolgálat 7 iskola védőnőből és 3 iskolaorvosból áll. A védőnők munkáltatója, a Szociális Szolgáltatások Háza igazgatója, aki rendelkezik a védőnők bérének kifizetéséről, továbbképzéséről, elhelyezéséről és kisebb anyagi kiadásairól az OEP által biztosított finanszírozásból. A védőnői szolgálat szakfelügyeletét a kistérségi szakfelügyelő védőnő a PMKH Váci Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete szervezeti keretein belül látja el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	13	13	6
2013	13	13	6
2014	13	13	6
2015	13	13	6
2016	13	13	6
2017	13	13	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás, amelyet a járási hivatal biztosít.

Méltányosságból közgyógyellátási igazolvány törvényi változások következtében megszűnt, ezért Vác Város Önkormányzata bevezette a méltányos gyógyszer támogatást, amely azon személy részére állapítható meg, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160%-át, egyedülálló esetén pedig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 180 %-át, a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke a 3.000.- Ft-ot eléri, vagy meghaladja. A jogosultságot 1 évre a jegyző állapítja meg.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma Méltányos gyógyszer támogatásban részesülők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	Méltányos gyógyszer támogatás
2012	551	-
2013	606	-
2014	623	-
2015	584	7
2016	754	8
2017	639	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díj: a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási támogatás állapítható meg - az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállása esetén - annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi, amennyiben a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 180%-át.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos szám	Összesen
2013	119	66	185
2014	137	69	206
2015	116	69	
2016	170	47	217
2017	114	36	150

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Váci Derűs Gyermekkor Alapítvány

A Váci Alsóvárosi Óvoda Váci Derűs Gyermekkor Alapítványa célul tűzte ki az egészségnevelésen belül a preventív mozgásfejlesztés támogatását az úszás biztosításával a nagycsoportos korú gyermekek számára, amelyben 94 fős nagycsoportos korú gyermek vett részt a Váci Tanuszoda Szabadidő- és Sportegyesület szervezésében és támogatásával.

Az előző években elvégzett szűrővizsgálat eredménye (gyógytestnevelésre javasolt a gyermekek 41 %-a) igazolta, hogy az úszás tevékenységének szervezése mennyire fontos volt az intézményben. A szűrés eredményei is igazolják, hogy a mozgásfejlesztés továbbra is kiemelt feladata lesz az óvodapedagógusok számára.

A program további fontos része volt az óvodapedagógusok részére szervezett szakmai előadások, amelyek a következők:

- Az úszás fiziológiai és pedagógiai hatásai
- Az úszás jótékony hatásai az 5-7 éves korú gyermekek helyes testtartásának mozgásfejlődésének és a sport megszerettetésének támogatására – Petró Zoltán úszásoktató előadásában

Alsóvárosi Óvoda 2017. évtől szervezi az **Egészségnapot**, a Váci Derűs Gyermekkor Alapítványa célul tűzte ki, hogy az egészségnevelésen belül olyan primer prevenció módszereket ismerjenek meg és alkalmazzanak az óvodapedagógusok és szülők, amellyel hozzájárulnak a gyermekek egészséges testi, lelki szociális fejlődéshez, az egészséges életmód átörökítéséhez és az egészségnevelés tudatosításához. „**Egészség-vár**” című programjuk célja az úszás, mint mozgástevékenység, amely igen sokrétűen fejti ki pozitív hatásait a gyermekek szervezetére. Egészségügyi-biológiai változásokat indít be, illetve segíti: az ideg-, izom-, csontrendszer és más szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javulásában. A víznek önmagában is élénkítő hatása van, és jelentős szerepe van az allergiás, asztmatikus megbetegedések megelőzésben. Az élettani funkciók felgyorsulnak, az immunrendszer hatékonyabban védekezik a megbetegedésekkel szemben. Az egyenletes és kíméletes terhelés mellett viszonylag nagy energiafelhasználással jár, így kifejezetten kedvez a túlsúlyos gyermekek számára.

A Váci Kisvác-Középvárosi Óvoda részt vett a „Gondolkodj egészségesen” programban, minden kiscsoportos átvette az „egészségzsákot”. Tagóvoda alapítványának segítségével **Só szoba** került kiépítésre, mely nagy segítséget nyújt az egészségmegőrzésben,

Vác Város Környezetvédelméért Alapítvány

Az évente megrendezett tábornak egyre nagyobb a népszerűsége, de csak 30 gyermek táboroztatására van lehetőség. A résztvevő diákok kiválasztása rajzpályázat útján történik, amely a drogmegelőzés, a természetvédelem, és a baleset megelőzés témakörében kerül meghirdetésre. A pályázás során lehetőséget kapnak a fogyatékkal élők is (Simon, Pivár, Cházár).

A beadott pályamunkákat festőművész zsűrizi, de a kiválasztásban a tábor szervezői is részt vesznek. A tábor szervezése során olyan pedagógusok munkáját is igénybe vették, akik fogyatékkal élő diákokkal való foglalkozásban szakértelemmel rendelkeznek.

A táborok korosztályai a közép és általános iskolások (6-7. osztály). Az utazást a Pest megyei Baleset Megelőzési Bizottság segítségével oldották meg, a gyerekeket a rendőrség egyik készenléti busza szállította a táborba és vissza.

A tábor programjai:

- Órangyal program, jelmezes színi előadások
- bátorságpróba: éjszakai túrát rejt magában rendőri kísérettel, ahol a csapatoknak az éjszakában kell tájékozódniuk és feladatokat megoldaniuk.
- drogmegelőzési, addiktológiai foglalkozások: több előadásra került sor, az előadások workshop formában is zajlanak pszichiáter segítségével, ahol a gyermekek a felmerült problémákat megbeszélhetik. Az előadásokon nem csak a drogokról, hanem a függő tevékenységek is előkerülnek, mint pl. játékszenvedély, internetfüggőség. A Nemzetvédelmi Egyetem tanára interaktív drogmegelőzési

előadásokat tartott, amely a drogfogyatás veszélyeivel és az elkerülés lehetőségeivel ismertette meg a táborozókat.

- baleset megelőzés: Pest megyei Baleset Megelőzési Bizottság a tábor során interaktív előadásokat tartott a gyerekeknek a balesetmentes közlekedés terén,
  - motorcsónakázás: a tihanyi vízrendőrök bemutatkozó előadása, majd az azt követő motorcsónak bemutató, a Balaton két leggyorsabb rendőrhajójával üldözéssel bemutatón vehettek részt a táborozók
  - természetvédelmi, környezetvédelmi foglalkozások: Köcsi-tó körüli tanösvényen került rá sor, ahol a gyermekek megismerkedhettek a természet elemeivel, élővilágával és azok védelmével.
  - Egészséges életmódra nevelés, sport, fürdőzés, kézműves és művészeti foglalkozások
- Összegzés: A táborban tanított nevelt gyerekekkel továbbra is tartják a kapcsolatot, őszi során tréningeket, közös programokat évzáró estet szerveznek. Az év utolsó negyedében mentősök segítségével életmentő oktatásokat tartottak a fiataloknak és azt a Mikulásfutáson élesben a mentős kollégákkal gyakorolhatták.

Egészséges Ifjúságért Alapítvány

A váci középiskolák tanulóinak bázisán alakították ki a kortárssegítő stábot, s szólították meg a diákokat. 2017. évben Ipolyság testvérvárosunk drogmegelőzéssel foglalkozó civil szervezetével dolgoztak együtt, akik idén is meghívtak egy diákcsoportot az ottani felvidéki magyar és szlovák diákoknak tartott konferenciára. A konferenciát Révész Angelika szervezte, ahol Vác városából a Váci Madách Imre Gimnázium, a Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma, az I. Géza király Közgazdasági Szakközépiskola tanulóinak delegációja vett részt, és a konferencia workshopjának aktív résztvevői is voltak. A konferencia meglepetés vendége Dr. Beer Miklós püspök atya volt, aki „A tolerancia az emberré válás feltétele” címmel előadást tartott.

A kortárssegítők fórumát, képzését 2017. évben a természetben tartották (Csattogó völgy). A szakmai program mellett lehetőség nyílt természetjárásra, s esténkénti kikapcsolódásra, közös éneklésre. Az esti programok hangulatában sokat segített Tornai Gábor, aki az egyházmegyei ifjúsági programok egyik szervezője.

Kortárssegítő programokat már közel 20 éve rendezik városunkban. A program drogmegelőzés, egészséges életmód, természetvédelem, baleset megelőzés témakörben érdekelt, két alapvető célja:

- A drogmegelőzés, egészséges életmód, környezetvédelem témakörökben felkeresni és felvilágosító tevékenységeket végezni a város különböző korosztályainak, oktatási és civil szerveződéseknek.

- tevékenység animátorainak a „kortárssegítőknek” a beszerzése, képzése

A kortárssegítők egy nagy részével már az általános iskolások fórumain elkezdnek dolgozni, hisz belőlük válhatnak a segítők középiskolások korukra. Jelenleg az alábbi váci középiskolákból tevődnek össze a kortárssegítők:

- Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Szakközépiskolája és Gimnáziuma
- Váci Madách Imre Gimnázium
- FM KASZK Táncsics Mihály Mezőgazdasági Szakképző Iskola
- Bernáth Kálmán Református Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola
- Váci Szakképzési Centrum I. Géza Király Közgazdasági Szakközépiskolája

Annak érdekében, hogy a segítők ne széledjenek szét, s ne unjanak bele, ezért szükséges a folyamatos kapcsolattartás. A programokat egy-egy középiskolában tartották, ahova a többi középiskola kortárssegítőit is invitálták.

Szakmai előadások közül Klobusitzky György előadása volt a legnépszerűbb, aki performansz jellegű interaktív előadást nyújtott a diákok részére, nem csak drogmegelőzés, hanem a balesetvédelem terén is virtuóz előadásokat tartott Nemzetvédelmi Egyetem tanára.

2017. évben az alábbi csoportokkal foglalkozott az alapítvány:

- Óvodák: évről-évre hasonló, de más és más programokat választanak a gyermekek részére. A természetvédelem terén a madárvédelem került előtérbe, amikor is a kortárssegítőkkel interaktív

előadásokat tartottak. Az előadás során a legkisebbek nemcsak a éltető vízzel, a madárvilággal, hanem azok védelmével is megismerkedhettek.

Egészséges életmód keretében az óvodapedagógusok segítségével természet közeli (bio) élelmiszerekből készült finomságokat kóstolhattak meg a gyermekek

- Speciális Általános Iskolák: fánksütő és kézműves foglalkozást tartottak, a gyermekek befogadóak voltak, s a szakpedagógusok segítségével sikerült maradandó élményt, ismeretanyagot nyújtani a gyermekeknek.

- Általános iskola alsó tagozat: Az energia megismerését, hasznosítását és azzal való takarékoskodás megismertetése volt a cél. A foglalkozás mindegyikét kortárssegítő tartotta. 2017. évben a Váci Árpád Fejedelem, Váci Petőfi Sándor és a Váci Földváry Károly Általános iskolákban tartottak interaktív előadást.

- Általános iskola felső tagozat: Sajnos már a felső tagozat is igényt tart a drogmegelőzési előadásra, mert már ezt a korosztályt is megtalálták a terjesztők, akik érdeke, hogy minél több fogyjon és mihamarabb rászokjon a szer használatára. Az interaktív előadást 2017. évben a Váci Juhász Gyula Általános Iskolában tartották. A Föld napi kerékpáros programon vállalták a drog prevenciók állomáshelyet.

- Középiskola: diákpolgármester választás keretében a polgármesteri címért küzdőknek számot kellett adniuk a drog prevenciók ismeretekről. Különböző témákat találnak ahhoz, hogy a középiskolások érdeklődését felkeltsék, ilyen volt pl. a hulladékokból készült ruhák divatbemutatója.

„ Területi összefogással a megelőzésért Alapítvány”

- Egészségtábor megszervezése és lebonyolítása: A tábor helyszíne: Gyömrői Önkormányzat Ifjúsági tábora Balatonalmádi- Káptalanfüred. Cél minden évben a 6. és a 7. osztályos tanulók egészséges életmódra való nevelése, a saját egészség fogalmának felértékelődése, a megfelelő döntéshozatali képesség kialakulása, valamint ismeretek szerzése. Elemei az addiktológiai prevención kívül az egészséges táplálkozás, mozgáskultúra, környezet- és természetvédelem, illetve baleset megelőzés.

A program célja továbbá, hogy ne csupán a gyerekeket nevelje az egészséges életmódra, hanem az itt tanultakat képesek legyenek társaiknak, családjuknak és környezetének továbbadni. Az elmúlt évekhez hasonlóan a beérkezett rajz alkotásokból kiállítást rendeztek a Madách Imre Művelődési Központban, a beadott pályázati munkák alapján választottak ki 30 diákot, akik az Egészségtábor résztvevői lehettek. A diákokat 7 felnőtt kísérte el, köztük volt pszichiáter-addiktológus, környezetvédelmi, közlekedési szakember is. A foglalkozások baleset megelőzéssel, környezetvédelemmel kapcsolatosak voltak. A Balatonon szolgálatot teljesítő vízi rendőrök oktatásban és gyakorlati ismeretekben részesítették a fiatalokat.

- Prevenciók célú előadások, konzultáció: 10 alkalommal tartottak Vác város iskoláiban előadásokat

- Színházi előadás: Boronkay György Műszaki Szakgimnázium és Gimnáziumban és a Király Endre Ipari Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégiumban szervezték meg a diákok részére a budapesti Nézőművészeti Kft Manna Kulturális Egyesület által lebonyolított „A gyáva” című, addiktológiai témájú színházi előadást.

Ovi-foci: A kisgyermekkorban a legnagyobb a mozgás jelentősége, a személyiség valamennyi szegmensét fejleszti, a mozgás élménye segíti a gyermek énképének formálódását. A torna, és a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás). Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Ezért Vác Város Önkormányzata nagyon fontosnak tartja a mozgás megszerettetését már gyermekkorban, az óvodai életben, ezért több alkalommal pályázott OVI-FOCI pályázaton. Ennek keretében 4 óvodában került átadásra az OVI-FOCI pálya.

Ovis sportnap: Minden év december hónap elején megrendezésre kerül a városi ovis sportnap, ahol minden tagóvoda nagycsoportosai versenyeznek egymással sorjátékok keretében. A rendezvényen közel 300 kis sportoló

vesz részt, természetesen minden kis versenyző eredményt ér el, azonban a rendezvény fénypontja: az eredményhirdetésre megérkezik a várva várt MIKULÁS, aki ajándékokkal látja el a gyermekeket.

Védőoltások

Vác Város Önkormányzat Képviselő-testülete **bevezette a fertőző gennyes agyhártyagyulladás elleni védőoltást.** Az Önkormányzat első ízben 127 váci állandó lakcímmel rendelkező 8. osztályos gyermeke részére ingyenesen biztosította a fertőző gennyes agyhártyagyulladás elleni vakcinát amennyiben arra igényt tartott, a 2016/2017 tanévben 7-8. osztályos, 2017/2018 tanévben viszont már a 6. osztályos gyermekek részére is rendelkezésre áll a vakcina költsége. 2017. évben már nem csak az iskolások részesülhettek ingyenes védőoltásban, hanem az óvodások részére bevezettük a bárányhimlő elleni védőoltást is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

2012-ig a Baba utcai Bölcsőde és Speciális Csoport alapfeladatként látta el a hat éven aluli gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs fejlesztését. Az ellátáshoz való hozzájutást az önkormányzat rendeletében szabályozta. A fogyatékos gyermek szakszerű gondozása, nevelése a bölcsődében megvalósul. A korai fejlesztés, mint köznevelési feladat, 2013-tól kizárólag köznevelési intézményben látható el.

A súlyosan és halmozottan sérült gyermekek nappali szociális ellátása a Fejlesztő Napközi Otthonban biztosított, az ellátás minden váci rászoruló számára lehetséges, nem váci esetben önkormányzati ellátási megállapodással lehetséges a felvétel.

Fejlesztő Napközi Otthon- Fogyatékosok napközi Otthona

Nappali szociális ellátást nyújtó Intézmény, melyben a családban élő súlyosan – halmozottan sérült gyermekek és fiatalok ápolása, gondozása, fejlesztése történik 3. életévük betöltésétől a **Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budapesti Tagintézménye I. számú Szakértői Bizottság, valamint az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet** határozata alapján.

2014. szeptember 01-től a sérülésük fokának megfelelően korai fejlesztésben, fejlesztő nevelésben, fejlesztő nevelés - oktatásban teljesítik tankötelezettségüket a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézménye, illetve a Cházár András EGYMI Kollégium és Gyermekotthon által biztosított szakemberek segítségével. A korai fejlesztést heti 2 órában gyógypedagógus végzi. Fejlesztő nevelés – oktatásban 8 fő részesül heti egy órában konduktor-tanító, illetve a fejlesztő nevelés-oktatást heti 8 órában gyógypedagógus végzi. Intézményünk társadalmi szerepe preventív, a családok, egyedül álló szülők munkavállalását, így megélhetését biztosítja az által, hogy gondozást biztosít a gyermek számára. A fejlesztés a teljes gondozás alatt és a tervszerű fejlesztési programon keresztül együttesen valósul meg. BEMER készülékekkel és Snoezelen terápiával kezeléseket végeznek szakembereink.

Fejlesztő Napközi Otthon	Férőhelyek száma/ fő	Feltöltöttség %-os arányban	Kihasználtság %-os arányban	Napi átlagos jelenlét, éves
2013	12	80,27	57,13	6
2014.	12	84,96	60,8	6,2
2015.	12	79,3	49,62	5,95
2016.	12	97,4	54,51	6,5
2017.	16	87,9	51,63	6,9

Fogyatékosok Napközi Otthona	Férőhelyek száma/ fő	Feltöltöttség %-os arányban	Kihasználtság %-os arányban	Napi átlagos jelenlét, éves
2013	20	105	77,44	14,35
2014.	20	100	68,4	14,27
2015.	20	99,12	70,16	14,03
2016.	30	77,24	59,92	15,25
2017.	30	76,06	53,8	16,13

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Ellátottak korösszetétele 2017. 12. 31-én

	3-10 éves	11-15 éves	16-18 éves	19-25 éves	26 év feletti
Fejlesztő Napközi Otthon	6	2	3	1	0
Fogyatékosok Napközi Otthona	0	0	0	2	21

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Ellátottak főbb jellemzői

Az ellátottakkal kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy állapotuk leginkább stagnál, illetve az állapotromlás lassítása jelenti a sikereinknek egy részét.

A **Fejlesztő Napközi Otthonban** a koruk vagy romló egészségi állapotuk (epilepsziás rohamok gyakorisága, autizmus) miatt ápolásra, gondozásra és fejlesztésre együttesen igényt tartó gyermekek, fiatal felnőttek kerültek elhelyezésre. Az állapot romlás mellett az általános közérzet javítása, a szenvedés és fájdalmak elviselése, csökkentése (pl. epilepsziás rohamok miatt) a feladat és a fejlesztési lehetőségek maximális kihasználása azokban a periódusokban amelyek ezt lehetővé teszik. A fejlesztő nevelés – oktatást a Cházár EGYMI által delegált gyógypedagógusok végzik 2016. szeptember elejétől. Az ápolási díjon otthon lévő szülő is igényli az ellátást, hiszen a sérülésük súlyossága miatt sokszor éjszaka is felügyelni kell a gyerekekre, a nappali ellátás biztosításával a családtagok teljes kimerülését és további problémák keletkezését előzzük meg. Szükségük lenne a szülőknek a munkavállalás lehetőségére, vagy legalább napi 4 órás egyéb elfoglaltságra, melyben kibontakozhatna személyiségük, javulna mentális és érzelmi állapotuk, hiszen súlyosan sérült gyermekük körüli teendők beszűkítik a szociális kapcsolataikat. Az ápolási díj és egyéb segély-jellegű ellátás a megélhetést alacsony szinten tartja. Előfordul a gyermekek testi szükségleteinek nem megfelelő kielégítése.

A **Fogyatékosok Napközi Otthonában** az ellátottak fluktuációja alacsony. Az intézmény egységben napi rendszeres étkezést átlagban 15 fő gondozott veszi igénybe. Az átlagos jelenléthez viszonyítva ez 74,22%. Az étlap alapján ízlés szerint választják ki, mely napokon kérik az ebédet. Lehetőség van az otthonról hozott étel tárolására, melegítésére, kulturált elfogyasztására.

A **Fogyatékosok Napközi Otthonában** ellátottak állapotának súlyosbodásával és a szülők / törvényes képviselők korának előrehaladtával a fogyatékosággal élő személy családban történő gondozásának ellehetetlenülésének problémáival szembesülünk.

Az enyhébb fokú fogyatékosággal élő munkaképes, egyedülálló felnőtt gondozottjaink közül vannak akik albérletben laknak, nem rendelkeznek lakóingatlanl, részükre létfeltétel a munkahely megtartása és az intézményi nappali ellátás. Segítséggel tudják az életszínvonalukat megtartani.

Ezen okoknál fogva támogatott lakhatásra lenne igény, ahol a **Fogyatékosok Napközi Otthonával** együttműködésben, egymást kiegészítve megfelelő ellátást kapnának a fogyatékkal élők.

Az Igazgatóság koordinál/illetve irányít minden olyan feladatot, amely valamennyi, illetve több szakterületet érint, személyügyi feladatok ellátása, összehangolja az egyes szakterületek munkáját (továbbképzés, képzési rendszer, fejlesztések - pályázati munka koordinálása, intézményi szintű programok, rendezvények, intézmény arculata, PR tevékenység, kommunikáció, információáramlást, stb.) és szervezi a karbantartási munkálatokat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik, tehát gyermekétkeztetési ajánlások figyelembe vételével működnek a bölcsődéket és fogyatékosokat illetve egy óvodát ellátó ételmezési üzemegység, mely az ételmiszer biztonsági szabályok betartásával garantálja a megfelelő étel előállítását. Az alapanyagok beszerzése mind minőségben mind mennyiségben ellenőrizhető és után követhető módon történik, beszállítói szerződések alapján.

A Bölcsődék és Fogyatékosok Intézmény szakfeladatainak része a fogyatékosok nappali ellátásának ételmezési feladatait ellátó Főzőkonyha.

A Főzőkonyha elégíti ki minden tagintézményünkben a normál és a speciális étkezést igénylő gondozottak ételmezését. A Konyha egy épületben üzemel a **Fejlesztő Napközi Otthonnal**, így annak tálalási feladatait is ellátja, fogyasztásra kész állapotban szolgáltatja az ételt, megfelelő összetételben, minőségben és igény szerinti darabos, vagy/és pépes állagban. Egyéni igényeket is személyre szabottan kielégít. A súlyosan és halmozottan sérült gyermekek általában érzékenyebbek a külső hatásokra, így az adalékanyagokra. Ezeket lehetőség szerint minimális mértékben tartalmazó alapanyagokból szerezzük be, a friss zöldséget és gyümölcsöt preferáljuk. Nátrium glutamátot tartalmazó ételízesítő porokat kiiktattuk az ételmezésből, csökkentettük a cukor és a só felhasználását.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybevevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A gondozási tevékenység az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, közreműködés az ellátott és lakókörnyezete higiéniai környezetének megtartásában, segítségnyújtás a szükségletek kialakításának megtartásában.

2008- 2010 között a szolgáltatás a jegyző által működtetett szociális szakértői bizottság által elvégzett gondozási szükséglet (napi 4 órát meg nem haladó) és jövedelemvizsgálat után volt igénybe vehető.

2010 augusztusától a szakértői bizottsági vizsgálat megszűnt, a gondozási szükségletfelmérést, valamint jövedelem vizsgálatot a Házi Segítségnyújtás csoportvezetője végzi.

A szolgáltatás keretében célunk segítséget nyújtani a városban élő idős, kevés jövedelemmel rendelkező, beteg, mozgásában korlátozott, illetve szociálisan rászoruló személyek részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

(3) Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a (3) bekezdés szerinti feladatokat.

Házi segítségnyújtás igénybevétele megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, ennek hiányában a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A gondozási szükséglet vizsgálata keretében meg kell állapítani azt, hogy az ellátást igénylő esetében szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt. A megállapított gondozási szükségletet a működést engedélyező szerv felülvizsgálhatja és módosíthatja.

- a) Az ellátásban részesülők száma (átlag)

	Engedélyezett létszám	Átlag létszám	Kihasználtság
2015	54	21	52 %
2016	54	20	51 %
2017	54	17,1	32 %

Szociális étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a váci, szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk miatt.

2008. május 1-jétől a Egységkonyha Kft. biztosítja Intézményünk étkezőinek az ellátást. A minden évben elkészített elégedettségi felmérés mutatja, hogy az étlapot változatosnak (A és B menü között választhatnak), az ételt pedig jó minőségűnek és elegendő mennyiségűnek tartják az étkezők. Esetlegesen felmerülő panaszok esetén a konyha együttműködő, nyitott a problémák megoldására.

a) Az ellátásban részesülők száma

Évek	Étkezők száma
2013	153
2014	158
2015	189
2016	184
2017	190

b) Az ellátottak korösszetétele 2016. december 31-én:

60 év alattiak: 25 fő
 61-65 évig: 28 fő
 66-70 évig: 28 fő
 71 év felett: 121 fő

c) Az ellátottak korösszetétele 2017. december 31-én:

60 év alattiak: 24 fő
 61-65 évig: 28 fő
 66-70 évig: 21 fő
 71 év felett: 117 fő

A Egészségkonyha Kt.-vel kötött szerződés előnye az étkezők korszerű szociális ellátása, a higiénia és az ÁNTSZ szabályainak betartása, betartatása. Lehetőség van diétás ételek (cukormentes, zsír- és fűszerszegény) szolgáltatására, illetve hétfélig rendelésre, ami nagy segítség a beteg rászorulóknak részére. Továbbá megszűnt a korábbi várólista, mert a vállalkozó konyhájának nagy kapacitása valamennyi felmerülő igényt ki tud elégíteni.

- Családsegítés

A család és gyermekjóléti szolgáltatás célja a települési önkormányzat közigazgatási területén valamint a Váci járási illetékességi területen élő szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzettel küzdő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a helyzethez vezető veszélyeztető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítés nyitott, sokféle probléma észlelésére és fogadására alkalmas. Az életciklusok mentén is széles sávban képes feltárni a nem csak kor-specifikus szükségleteket.

A családsegítő munka célja, hogy a saját lakókörnyezetükben élő egyéneket, családokat a szociális munka eszköztárával segítése, annak érdekében, hogy önálló, önrendelkező életvitelt folytassanak, érdekeiket képviselni és érvényesíteni tudják, valamint társadalmi beilleszkedésük megvalósuljon. A gyermekjóléti feladatok megvalósulását: a komplex családgondozás, a családlátogatások, információnyújtás, a tanácsadás, családkonzultációs lehetőségek igénybevétele, segítő beszélgetések, kérelmek - beadványok segítése - támogató levelek, adományok közvetítése, szabadidős programok, nyári napközis tábor szervezése, célzott klubfoglalkozások szervezése szolgálja.

Az intézményben folyó munka alapja, minden ember értékének és méltóságának elismerése, származásra, társadalmi helyzetre, nemre, korra, meggyőződésre vagy a társadalmi hozzájárulás mértékére való tekintet nélkül.

A Család- és Gyermekjóléti Központ az alapszolgáltatás részeként legfontosabb feladata a lakosság testi és lelki egészségének megóvása és fenntartása; szerepvállalás a szociális biztonság megteremtésében. Céljuk továbbá a törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott szociális munka biztosítása.

Támogatást nyújtanak a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához az Alapító Okiratban rögzített szolgáltatások biztosításával. A szolgáltatás az észlelt probléma súlyához, a család helyzetéhez, szükségleteihez igazodik, a gyermek mindenekfelett álló érdekének figyelembe vételével.

A Váci Család- és Gyermekjóléti Központ két szakfeladatot lát el:

- **Család és gyermekjóléti alapszolgáltatást:** alapellátás - basic szolgáltatást,
- **Hatósági feladatokhoz kapcsolódó** a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, mint a védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás biztosítása valamint **speciális feladatok és szolgáltatásoknak** a biztosítása.

Hangsúlyos feladatuk, hogy szervezik és összehangolják az intézményi ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatásokat, információt nyújtanak és megismertetik a szociális szolgáltatások tartalmát és eljárási rendjét, támogatják az azokhoz való hozzáférést.

Feladataik teljesítése érdekében együttműködnek a szociális és gyermekjóléti ellátó tevékenységhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel.

Alapelveik a következők:

- a) az emberi méltóság tisztelete,
- b) az önkéntesség,
- c) az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás,
- d) a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés,
- e) az egyén szükségleteire szabott segítségnyújtás

Szakmai munkájuk alappillére a szociális munka etikai kódexe: nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, irányultságra, fogyatékosagra és egészségi állapotra való tekintet nélkül.

Feladatukat, szakmai tevékenységüket bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával végzik, a titoktartás kötelezettsége mellett.

Ellátandó terület: Vác közigazgatási területén állandó, illetve tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és családjaik számára **család és gyermekjóléti alapszolgáltatás** biztosítása valamint szintén család és gyermekjóléti alapszolgáltatás biztosítása ellátási szerződés alapján Kosd és Csörög településeken.

Vác város közigazgatási területén valamint a Váci Járás illetékességi területébe tartozó 18 településen (Acsa, Csörög, Csővár, Galgagyörk, Kisnémedi, Kosd, Órbottyán, Penc, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Rád, Sződ, Sződliget, Vácduka, Váchartyán, Váckisújfalu, Vácrátót) **gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések** valamint **speciális szolgáltatások - ellátások** biztosítása.

Kiegészülve a 2018. szeptember 01-től kötelezően bevezetésre kerülő, új speciális feladattal, az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenységgel, mely a Váci Járás illetékességi területén található valamennyi közoktatási intézményben elérhető lesz.

Család és Gyermekjóléti alapszolgáltatás:

A szolgáltatás feladatai az önkéntesség elvének mindenkorai figyelembevételével, a segítségre szoruló személyiség és szabadságjogainak tiszteletben tartásával végzi.

Gondozási formák, jogszabályi keretek között a következő gondozási formák valósulnak meg:

- eseti gondozás (tanácsadás, segítségnyújtás)
- alapellátás keretében megvalósuló családsegítés
- védelembevételre történő javaslat a központ felé
- nevelt gyermek családjával történő szociális munka
- utógondozás

Álláskereső Klub célja: A visszatérés segítése a munkaerőpiacra, a segélyezett munkába állítása. Ennek érdekében szükséges a hátrányos helyzetből adódó nehézségek kezelése, az életminőség romlásának megakadályozása, társas kapcsolataik javítása.

A beilleszkedést segítő program tartalma: az érintett bevonásával készülő programnak egyénre szabottan - szociális helyzetét és mentális állapotát figyelembe véve, reális célokat és megvalósítható feladatokat kell tartalmaznia.

Egyéni programok: munkatanácsadás, egyéni életvezetési, életmódformáló, jogi, mentális és pszichológiai tanácsadás.

Csoportban való részvétel: álláskereső klub, információ átadás előadások formájában és álláskeresési technikákkal foglalkozó csoporttréning. Az álláskereső klub rendszeressége: minden hét csütörtökén 13:00 és 14:30 óra között.

Ráérősek klubja célja: Az egyedül élő nyugdíjas korú, illetve a rokkantnyugdíjas egyének csoporttá szervezése. Konkrét cél lehet továbbá: információcsere, mentális és társas készségek fejlesztése, egészséges életmódot szolgáló és megőrző tevékenységek propagálása, az elszigetelődés megelőzése, a magányosság érzésének feloldása. A klub foglalkozások rendszeressége: havi egy alkalommal minden páratlan hét szerdáján 10-12 óra között.

Nyári napközis tábor célja: olyan 6-12 éves gyermekek nappali felügyelete, ahol a szülők dolgoznak és anyagi helyzetükből adódóan nem tudják megfizetni a gyakran magas költséggel járó nyári napköziket. A nyári napközi 1 héten keresztül heti öt napon át több kisebb csoportnak nyújt tematikus szabadidős programokat reggel 08:00-tól délután 16:00 óráig.

Felügyelet hiányában ezek a gyermekek az utcán csellengenek, különféle csoportokhoz társulnának, ahol esetenként komoly veszélyek leselkednének rájuk.

Nyáron a fiatalok sokszor kerülnek kapcsolatba a drogokkal és egyéb egészségre káros szerekkel, hiszen céltalanul töltik mindennapjaikat. Programjainkkal igyekszünk a gyermekek szabadidejét lekötöni, amíg a szülői felügyelet nem megoldott.

Olyan szabadidős tevékenységekben vehetnek részt, amelyek színes élményeket nyújtanak, és megmozgatja őket testileg és szellemileg is. Ezek a tevékenységek hosszú távon is olyan alternatívákat nyújthatnak a gyermekeknek, amelyek által távol maradhatnak a szerhasználók világától.

Céljuk: megismertetni velük az utcai-lakótelepi szociális munka működését így a későbbiekben csatlakozhatnak az ott működő csoportokhoz, programokhoz, tevékenységekhez is.

Egyéb szolgáltatások, adományközpont célja: a természetbeni adományok fogadása, közvetítése és célzott irányú eljuttatása.

Adományközpont szerepe, hogy összekötőkapocs legyen az adományozó magánszemélyek, vállalkozások, szervezetek és a nehéz körülmények között élő emberek között.

Elsődleges cél a krízishelyzetben lévő személyek azonnali, természetbeni juttatással történő segítése.

Az adományközpontban történik az intézménybe érkező adományok koordinálása, fogadása megszervezése és kiosztása.

Folyamatosan behozható és igénybe vehető adományok:

- ruhanemű,
- kisebb méretű használati cikkek, konyhai eszközök, háztartási eszközök, műszaki, és technikai cikkek, gyermekek ellátásával kapcsolatos eszközök, játékok stb.

A szolgáltatás rendszeressége: minden hónap harmadik szerdáján 10-15 óráig az intézmény ruharaktárában.

Alkalomszerűen szervezett adományok:

Az adományközpontjuk részt vesz a különböző szervezetek, vállalkozások adománygyűjtő akciójának lebonyolításában, valamint az összegyűjtött adományok célzott kiosztásában.

Összegyűlt adományok révén segítséget tudunk nyújtani kisgyermekes családoknak, gyermekét egyedül nevelő szülőknek, egyedül élőknek, idős embereknek, létminimum közelében élőknek, hajléktalanoknak.

Az adományközpont működtetése egész évben folyamatos, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben tudjuk a lakosságot természetbeni juttatásban részesíteni.

Hatósági feladatokhoz kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek a Család - és Gyermejjóléti Központ kötelező feladata. A gyermekvédelmi gondoskodásban lévő gyermekek ügyében a központ, a gyámhivatal és a bíróság határozatai alapján végzi szolgáltatásait. Javaslatétel a gyámhivatal részére a gyermek:

- védelembe vételére,
- megelőző pártfogására,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére,
- családba fogadására,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- családba fogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatásához

A javaslatétel során a következő jogokat kell figyelembe venni:

- a gyermek, bántalmazástól, elhanyagolástól való védelméhez való jogát,
- a családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához való jogát,
- valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

A javaslatétel a gyermekvédelmi nyilvántartási adatlapon kerül rögzítésre és továbbításra.

Szintén a Központ kötelezően ellátandó feladata a speciális, újonnan megjelenő szolgáltatásoknak a biztosítása a váci járás illetékességi területébe tartozó településeken:

- kapcsolattartás elősegítés érdekében kapcsolattartási ügyelet,
- készenléti ügyelet, krízis esetén állandóan igénybe vehető telefonos segítő szolgáltatás,
- kórházi szociális munka,
- utcai-lakótelepi szociális munka,
- jogi tájékoztatás - tanácsadás,
- pszichológiai tanácsadás,
- szakmai tanácsadás nyújtása az illetékességi területen működő család és gyermekjóléti szolgálatok számára
- óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása, a Váci Járás illetékességi területén lévő valamennyi közoktatási intézménybe.

Kapcsolattartási ügyelet: a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 7/B. §-a alapján a szolgáltatás alapvető célja a gyermeki jog biztosítása.

A gyermeki jogokról szóló ENSZ Egyezmény 9/3. pontja alapján a szülőjétől elszakadt gyermeknek joga van rendszeres, közvetlen, élő kapcsolatot tartania a tőle külön élő szülőjével is. A kapcsolatügyelet célja, hogy semleges és nyugodt környezetet biztosítson a gyermek(ek) és a külön élő szülő/hozzátartozó számára a találkozásra, együttlétre, meghatározott időpontban és időtartamban, szükség szerint gyermekvédelmi szakember jelenlétében.

Szakmai munkaként konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása. Azok a szülők vehetik igénybe a szolgáltatást, akik mediátor segítségével megállapodást kötöttek egymással.

Készenléti szolgálat célja: a Család - és Gyermekjóléti Központ **nyitvatartási idején** túl, felmerülő szociális krízishelyzetekben történő, azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti ügyeletet ellátó munkatárs szakszerű és gyors segítséget nyújt, vagy szükség esetén megfelelő segítséget mozgósít.

A készenléti szolgálat egy **állandóan hívható**, közismert telefonszám biztosításával áll a rászorulóknak rendelkezésére: **06/30-827-8558**

A készenléti ügyelet munkanapokon 16-tól másnap reggel 8 óráig, hétfőn szombat reggel 8-tól hétfő reggel 8 óráig hívható.

Kórházi szociális munka célja:

- prevenció,
- veszélyeztetett esetek jelzése,
- betegek tájékoztatása az elérhető szolgáltatásokról és az igényelhető ellátásokról,
- információnyújtás a betegek és hozzátartozóik részére,
- elbocsátás előkészítése, otthoni körülmények vizsgálata, szükség esetén környezettanulmány készítése,
- kapcsolattartás a területi ellátó szolgálatokkal (házi orvos, védőnő, otthonápoló szolgálat, házi gondozó szolgálat, szociális étkezés, polgármesteri hivatalok, család- és gyermekjóléti szolgálatok),
- otthonápolás megszervezése, házi gondozás, szociális étkeztetés megszervezése,
- nyomtatványok biztosítása a különböző ellátások igényléséhez (pl. önkormányzati segélyek)
- hosszú távú gondozási folyamat szükségessége esetén jelzés a lakóhely szerint illetékes család-és gyermekjóléti szolgálat felé

Az utcai – lakótelepi szociális munka: speciális szakfeladat célja az utcán csellengő gyermekek és fiatakorúak speciális segítése, illetve a lakóhelyről önkényesen távozó, ellátás és felügyelet nélkül maradt gyermekek helyzetének rendezése.

A prevenciós munka során a cél az, hogy segítséget kapjanak a gyerekek és fiatalok a szabadidejük hasznos eltöltéséhez. Ez egyrészt az utcai és lakótelepi szociális munkások által szervezett klubfoglalkozások, programok segítségével, másrészt más szervezetek, intézmények szintén a gyerekeknek szóló programjainak, szolgáltatásainak ajánlásával, megismertetésével történik.

Szabadidő hasznos eltöltésére állandó programként a központban sportolási- és rekreációs lehetőségek: kondi gépek ingyenes használata, közösségi helységben csocsó és pingpong, kirándulás, ingyenes wifi, társasjátékozási lehetőség, kirándulások, beszélgetések, és sok más egyéb program biztosított. Az egészséges életmód kialakítása és megőrzése érdekében csoportfoglalkozás szervezése, addiktológiai témákkal kiegészítve.

Ezen felül igény szerint- egyéni esetkezelésre, segítő beszélgetésre is lehetőséget biztosítanak, a központ alkalmazásában lévő pszichológus kollégák révén.

Intézmény égisze alatt működik **2017-től a „Talipont”** elnevezésű ifjúsági klub, ahol a város fiataljainak alternatív szórakozási lehetőséget biztosítunk a központ földszinti Klubszobájában.

E programok keretében felvilágosítással, beszélgetési lehetőségekkel segítjük őket a szermentes életmód melletti döntésben. Programunk célja továbbá a már szerfogyasztó fiatalok rendszerbe kerülése, hogy ez által gyorsabban jussanak segítséghez. Ennek érdekében szeretnénk erősíteni a helyi jelzőhálózatot, a kapcsolatot a városban dolgozó különböző szervezetek és szakemberek, segítők között. Célcsoport tehát minden olyan szakember, pedagógus, civil szervezet aki, fiatakorúakkal dolgozik a városban.

Pszichológiai tanácsadás:

A Család- és Gyermekjóléti Központ rendszeres és folyamatos pszichológiai megsegítést biztosít a hozzá fordulók gyermekek, és családjuk részére. Az ingyenesen biztosított szolgáltatással az ügyfelek kapcsolatba kerülhetnek:

- önként,
- a családsegítő vagy az esetmenedzser ajánlására,
- hatósági kötelezés által.

A szolgáltatás előzetes egyeztetést követően folyamatosan biztosított az intézmény Váci telephelyén valamint szükség esetén a központ illetékességi területéhez tartozó települések külső helyszínein is. A feladatot az intézmény alkalmazásában álló szakpszichológus kolléga látja el.

Jogi tanácsadás:

Intézményünk a jogi kérdések megválaszolása, értelmezése, jogi konfliktusok kezelése-rendezése érdekében jogi tanácsadást nyújt.

Feladatellátás rendszeressége: előzetesen egyeztetett időpontban tanácsadás formájában.

Szintén speciális feladat a váci járás területén működő család-és gyermekjóléti szolgálatok szakmai támogatása:

- szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések a járási családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok számára. A feladatellátás rendszeressége: havonta egy alkalommal, igény szerint ez az ütemezés változhat.
- tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról. A feladatellátás rendszeressége folyamatos.

Óvodai – iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása a Váci Járás illetékességi területén lévő valamennyi közoktatási intézménybe. A szolgáltatás célja, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek.

A segítő munka háttere - eszközei: a csoportmegbeszélések, esetmegbeszélések esetkonferenciák, tanácskozások, szupervízió.

A csoportmegbeszélések feladata a szakmai munka összehangolása az ügyfelek érdekeinek szem előtt tartásával, munkaterv készítése, csoporton belül a feladatok szétosztása. Fontos a team folyamatos értékelő visszajelzése, illetve a felmerülő akadályok megoldásához nyújtott segítsége.

Esetmegbeszélések a szakmaközi esetmegbeszélések – az észlelő- és jelzőrendszer tagjai számára - megszervezése a szakmai vezető feladata.

Az esetmegbeszélés lehetőleg egy-egy szakma képviselőinek a részvételével történik, elősegítve az együttműködés és együttgondolkodás lehetőségét.

A szakmaközi esetmegbeszélés megszervezhető intézményen belül és kívül egyaránt, legalább évente 6 alkalommal.

Az esetkonferencia szervezése és lebonyolítása az esetgazda családgondozó feladata. Esetkonferencia keretében kerül meghatározásra és értékelésre a gondozási-nevelési terv.

Gyermekvédelmi tanácskozás a tanácskozáson áttekintésre kerül a gyermekvédelmi szolgálat működése, javaslatokat fogalmazunk meg a jelzőrendszer működtetésében részt vevő tagoknak, valamint a fenntartónak a gyermekvédelmi rendszer javítására vonatkozóan.

A tanácskozás előkészülete során a szakterület képviselői írásos értékelést adnak a végzett munkájukról, melyet az emlékeztetővel együtt a résztvevők kézhez kapnak.

Szupervízió a segítő munka, folyamatos háttérszolgáltatása, amelyet külső szakember nyújt, célja: a személyes gondoskodást végző szakmai kompetenciájának növelése, saját tapasztalatainak feldolgozásán, konkrét problémák megoldásán keresztül.

Az igénybevétel alakulása, kliensek

Évek	Esetek száma	Kliensek száma (fő)
2012	5072	950
2013	3417	1139
2014	4086	1362
2015	4494	1217
2016	4060	1049
2017	5989	1441

Forrás: Váci Család- és Gyermekjóléti Központ

Ellátandó célcsoport jellemzői: Az igénybe vevők között gyakori probléma a nagymértékű közüzemi tartozás megléte, emiatt a szolgáltatások kikapcsolása vagy szüneteltetése – korlátozása a jellemző. Gyakoriak a napi ételmszer biztosítási problémák. Megfigyelhető az igénybe vevők, általános erőnlétének - egészségi állapotának a romlása is. Megnövekedett a pszichiátriai jellegű megbetegedésekből, egészségkárosodásból adódó probléma is, ami a további életvitelre is hatással van, csökkentve a további esélyeket a munkaerőpiacon való érvényesülésre-elhelyezkedésre. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetben vannak az alacsony, vagy nem piacképes végzettséggel rendelkezők, a fogyatékkal élők, a speciális helyzetben lévő nők és a roma lakosság is. A hátrányos helyzetű csoportba tartozók közé sorolhatjuk még az állami gondozottakat, a büntetés végrehajtási intézetből szabadultakat, a szenvedélybetegeket, a társadalmi beilleszkedési zavarral küzdőket.

Ellátandó célcsoportok:

Az ellátási területen lévő, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, veszélyeztetett és vagy krízishelyzetben lévő egyének, családok és gyermekek.

- az együttműködésre kötelezettek,
- az észlelő- és jelzőrendszer által küldött egyének és családok,
- mindazok, akik problémájukkal az intézményhez fordulnak,
- alacsony jövedelemmel rendelkező személyek/családok,
- életvezetési problémákkal küzdő személyek, családok,
- gyermeknevelési problémákkal küzdő személyek, családok,
- csökkent munkaképességű személyek,
- egyedülállók, időskorúak,
- szenvedélybetegek,
- munkanélküliek,
- pszichiátriai betegek,
- egészségügyi problémákkal küzdő személyek.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhető. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció: nem releváns

A humán és szociális infrastruktúra fejlesztése

Fontos célkitűzés a biztonságos, jó közérzetet nyújtó város megteremtése a polgárok számára, ahol a humán és szociális infrastruktúra magas komfortérzetet biztosít. A humán és szociális infrastruktúra magas szintű biztosítása nélkülözhetetlen a vonzó, jóléti kisváros megvalósításához.

2014-ben két rendelőintézet felújításra került és akadálymentesítése megtörtént. A következő években összehangolt és átfogó projektként az alapellátást nyújtó rendelők felújítása kiemelt feladat. A további intézményfejlesztési projektek közé sorolható a bölcsődék és fogyatékosok intézményének korszerűsítése, az idősek otthona és klubjainak fejlesztése, az éjjeli menedékhely kialakítása, a hajléktalanok átmeneti szállójának és nappali melegedőjének fejlesztése, a fogyatékkal élők integrált ellátásának megvalósítása (napközi otthon, bentlakásos intézmény, szoft elemek), családok átmeneti otthonának létrehozása. Cél létrehozni a Családok Átmeneti Otthonát, amely a városban nem található. Teljes lenne a kihasználtsága és több család számára jelentene ideiglenes és megnyugtató megoldást. Egy meglévő épület átalakításával létre lehetne hozni.

Az egészségvédelem, egészségmegőrzés területén emellett - a művelődési központ, az egészségügyi intézmények, a családsegítő stb. háttérével - olyan szoft, primer prevenció, egészségmegőrző, ifjúságvédelmi és drogmegelőző integrált projektet tervez a város, amely mintaértékű lehet más hasonló méretű városok számára is.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a.) A közösségi színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Városunk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A művelődési intézmények programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A váci újságok eljutnak az állampolgárok, felé. A Katona Lajos Városi Könyvtár, valamint az Informatikai Központja segítségével széles körű tájékoztatást kap a lakosság.

Vác Város Önkormányzat közösségi életében jelentős szereppel bír a Madách Imre Művelődési Központ, amely változatos programokat kínál szintén a lakosság számára.

Vác Város Önkormányzata közösségi élet színvonalasabbá tétele végett minden év július utolsó hétvégén megrendezi a Váci Világi Vigalom háromnapos rendezvénysorozatát.

A főtér, a Duna-part, a Zenepavilon, a Vörösház, a templomok adnak igényes helyet a különböző rendezvényeknek, minden évben újabb tartalommal bővül a rendezvény választéka. Képzőművészet, komoly- és könnyűzene, a dzsessz, a tánc, színházi produkciók iránt érdeklődők megtalálhatják kedvenc előadásukat, valamint a gyermekek részére sok-sok játékos program és kirakodó vásár kerül megrendezésre.

A Váci Dunakanyar Színház Vác első színháza, mely 2013. április 5-én kezdte meg működését, színvonalas programkínálattal várja a térség lakosságát, diákságot és kisgyermeket.

A színház szervezésében évről-évre színvonalasabb előadások, koncertek kerülnek megszervezésre a V4 Fesztivál és Színházi Találkozó keretében. A visegrádi országok színházi társulatainak előadásai mellett számos népszerű hazai zenekar koncertje várja a fesztiválra látogatókat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük): nem releváns

c) helyi közösségi szolidaritása megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka): Vác városában működő vállalkozások nagy része példaértékű kezdeményezéseket indítottak. (ruha, élelmiszer, tanszer és egyéb más adományok gyűjtése)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Vác Városában hány fő vállalja magát roma kisebbséghez tartozónak. Vácon roma nemzetiségi önkormányzata működik mely együttműködési megállapodással rendelkezik a Váci Polgármesteri Hivatallal.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása,
Személyes szociális gondoskodásban részesülők számának növekedése a tartós munkanélküliség következménye	Családsegítő szolgálat munkavállalást segítő technikák, munkavállalási tanácsadási terv igénybevételére. Információ eljuttatása érintett célcsoportokhoz. Megvalósítás önkéntesek bevonásával
Személyes szociális gondoskodásban részesülők számának növekedése a tartós munkanélküliség következménye	Kapcsolatfelvétel a Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A Hivatal által nyújtott szolgáltatásokról információ eljuttatása a célcsoport felé

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermek- és ifjúságvédelem mibenlétének meghatározásához, rendszerének áttekintéséhez nélkülözhetetlen a gyermek és az ifjúság jogi fogalmának vizsgálata. A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény szerint az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A gyermek kifejezést a magyar jogszabályok többféle értelemben használják. Legáltalánosabb a „gyermek” valakinek az egyenesági leszármazója értelemben, hozzátartozói kontextusban jelenik meg. A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) az életkori megközelítést alkalmazza.

Az Alaptörvény több helyen tesz említést a gyermekekről, az alaptörvény kimondja: „Magyarország védi ... családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.

A gyermekvédelem és a közigazgatás összefüggései szempontjából lényeges a gyámhatóságok, mint közigazgatási hatóságok tevékenysége. A gyermekvédelem és a gyámügy egymással összefüggő fogalmak, mert a gyermekek hatósági védelme nagyon fontos területe a gyámhatóságok tevékenységének.

A gyámügyi igazgatás célja a gyermekek és a gondnokság alá helyezett személyek törvényben foglalt jogainak, érdekeinek érvényesítése. Ezen ügyek sok esetben igényelnek személyes eljárást és nyilatkozatot az ügyfelek részéről. (kapcsolattartás, kiskorú házasságkötésének engedélyezése, örökbefogadás stb.)

A gyermekvédelem a gyermekek érdekében (gyermek érdekét figyelembe véve) végzett tevékenység. A gyermekvédelem fogalmára vonatkozóan a XXI. század elején számos (jogi, szociológiai, pedagógiai stb.) meghatározás ismeretes és elfogadott a társadalomtudomány egy-egy ágában.

A közigazgatási jog (tudomány) az alábbiak szerint definiálja a gyermekvédelmet: *Tágabb értelemben* gyermekvédelmen értendő minden olyan tevékenység, amelyet a gyermek érdekében a család, az óvoda, az iskola, a munkahely, illetve a társadalom bármely intézménye tesz. (pl. kedvezmények, juttatások,

intézményi ellátás stb.) *Szűkebb értelemben* a gyermekvédelem azt az állami feladatot jelenti, amely a különleges védelemre szoruló gyermekek érdekeit óvja hatósági eszközökkel.

A törvényi meghatározásból következik a gyermekvédelem alábbi felosztása: Az *általános gyermekvédelem* a gyermekek családban történő nevelésének támogatását, a veszélyeztetettségének a megelőzését jelenti. Ez a megelőző tevékenység döntő részben az oktatási, egészségügyi és szociális intézményhálózatban (esetenként civilszervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok komplex együttműködésén alapul. A *speciális gyermekvédelem* az árva, elhagyott, veszélyeztetett különleges, fokozott védelmét garantálja. A családból kiemelt gyermek teljes körű ellátását az un. intézményes gyermekvédelem biztosítja. (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, gyermek- és lakásotthonok, hivatásos nevelőszülők, valamint javítóintézetek.

Az ENSZ által elfogadott Gyermekjogi Egyezmény, hazánkban 1991-ben vált belső jog részévé. A nemzetközi egyezményekben meghatározottak és a hazai gyakorlat között kialakult ellentmondások vezettek egy új gyermekvédelmi törvény, a Gyvt. megalkotásához.

A Gyvt. a következők szerint határozza meg a *gyermek fogalmát*. „ a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:10. § (1) bekezdése szerinti kiskorú ”.

(2:10. § (1) Kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be. A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik.)

A gyermekekről való gondoskodás a család és az állam tevéleges kötelezettségeit jelenti, mégpedig szűkebb értelemben vett szolgáltatáshoz való jogot alapozza meg. A gyermeket a védelem elsősorban a családja részéről illeti meg, a gyermekről való gondoskodás a család és az állam feladata.

A gyermekvédelmi szakellátást igénybe vételét minden esetben megelőzi az önkéntes ellátásokon alapuló gyermekjóléti rendszer. Az egymásra épülő rendszerek a családi típusú nevelésre helyezik a hangsúlyt és azokat a megoldásokat állítják előtérbe, amelyekkel megelőzhető a gyermek családból való kiemelése, illetve amelyek a családba történő visszahelyezését segítik elő. Az ellátórendszer kiindulópontja, az önkéntes igénybevétel, illetve a család többirányú támogatása, amelynek feltételrendszere úgy került kialakításra, hogy az alkalmas legyen a család összetartására.

A gyermek mindenekfelett álló érdekének elve a legtöbbet vitatott, a legnehezebben értelmezhető, mégis legfontosabb, a törvény egészét átható alapelv. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogói felügyelői szolgálat a törvény alkalmazása során a gyermek mindenekfelett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el. E szerveknek a gyermek érdekében szorosan együtt kell működniük.

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményével összhangban a gyermekvédelmi törvény a gyermek érdekeit és jogait helyezi előtérbe, elsőbbséget adva a családban történő nevelkedésnek. Ennek érdekében a különböző támogatások széles körét biztosítja a család és a gyermek számára, és csak utolsó eszközként teszi lehetővé a családból való kiemelést, azonban ebben az esetben is kiemelt feladatként határozza meg a családba történő visszagondozást.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

**VÁC LAKOSSÁGÁNAK ALAKULÁSA
2014-2017**

Évek	Lakosság (fő)	0-17 év		18-59 év		60 év felettek		Külterületi lakosok száma
		száma	%	száma	%	száma	%	
2014.	34.862	5.946	17	20737	59,5	8.179	23,5	1357
2015.	34.870	5.944	17,1	20.481	58,7	8.445	24,2	1334
2016.	34.663	5.900	17,02	20.177	58,2	8.586	24,7	1327
2017.	34.297	5.916	17,3	19.645	57,3	8.736	25,4	1.299

Forrás: Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóság Állambáztartási Iroda

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, **valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.**

A gyermekek védelmének rendszere az alábbi pillérekre épül:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások
- Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások
- Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások
- Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések (védelembe vétel, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, nevelési felügyelet)
- A bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalkorúak javítóintézeti ellátása

Az *alapellátás* célja, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét, és a családban történő nevelését elősegítse. Az alapellátás megelőzésre irányul, célja, tehát hogy a gyermek veszélyeztető körülményektől mentesen, saját családjában nevelkedhessen. Az alapellátás pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó ellátás formájában valósulhat meg. Az alapellátások biztosítása a települési önkormányzatok által ellátandó feladat.

A *szakellátás* célja elsősorban a családjából kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekvédelem és a gyámügyi igazgatás egymással szorosan összefüggő fogalmak, közöttük a gyermekvédelmi gondoskodás jelent átfedést. A Gyvt. és a Gyer. egyértelműen szétválasztja a hatósági és a szolgáltató tevékenységet. A gyermekvédelmi feladatokat a települési önkormányzat, illetve az állam látja el. A gyámügyi igazgatás körébe tartozó hatósági intézkedések meghozatala a gyámhatóság hatáskörébe tartozik. Az ágazati irányítást és a szakmai felügyeletet a miniszter látja el. A gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése, a területen lakó gyermekek ellátásának megszervezése a települési önkormányzat feladata. Így a települési önkormányzat képviselő-testülete biztosítja a települési támogatást (rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, beiskolázási támogatás, gyermekétkeztetési térítési díj támogatás ...), továbbá a gyermekjóléti szolgáltatást, gyermekek napközbeni ellátását.

Vác Város Önkormányzata 2016. január 01-től járás szinten látja el a Gyermekjóléti Központot, Váci Család- és Gyermekjóléti Központ néven.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok és egyházi jogi személyek
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal

Ezen intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem nélkül zártan kezeli.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres

gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standarjainak hiányosságai és környezettanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének. A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, váci Járási Hivatal Gyámhivatala a gyermeket védelembe veszi.

A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának segítése és ellátások megszervezése, szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedéseket tesz, (pl. a szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátást, orvosi ellátást) valamint magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében. A védelembé vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát. A védelembé vétel indokoltsága évente felülvizsgálatra kerül.

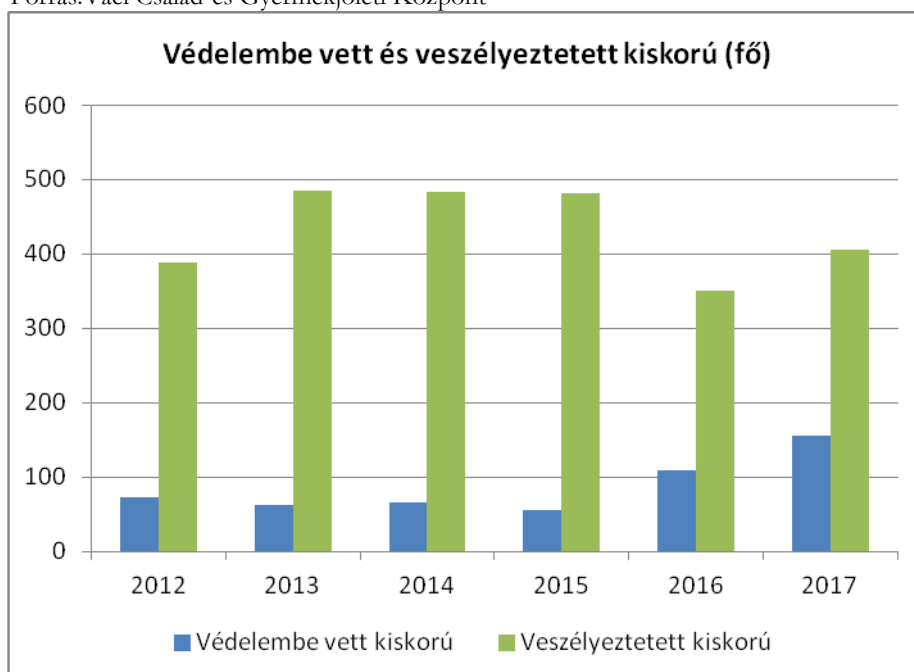
Eredményes védelembé vétel esetén a gyámhatóság a hatósági intézkedést megszünteti. Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn és alappal feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a védelembé vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembé vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének 100%-a erejéig - a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat a gyámhatóság.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb hat hónap időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el.

4.1.1. számú táblázat - Védelembé vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembé vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	73	389
2013	62	485
2014	65	483
2015	55	482
2016	109	351
2017	156	406

Forrás: Váci Család-és Gyermekjóléti Központ

b) Pénzbeni és természetbeni ellátások**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

Gyvt. értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult természetbeni (többek között a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, tankönyv-támogatásnak) kedvezmények igénybevételére.

Továbbá, ha a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a tárgyév augusztus 01-jén, illetve ha a tárgyév november 01-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára, illetve a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatásként - fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány – kerül átadásra a szülő vagy a törvényes képviselő részére. (Erzsébet utalvány 2012. november 01-től, előtte pedig postai úton készpénzben kapták meg 1 évben kétszer az egyszeri gyermekvédelmi kedvezményt.)

Az a gyermek jogosult kedvezményre, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (38.475.- Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő, valamint súlyosan fogyatékos, tartósan beteg gyermek esetén 145 %-át (41.325.- Ft). A jogosultságot 1 évre a jegyző állapítja meg.

**4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi
kedvezményben részesítettek évi átlagos száma**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	511
2013	512
2014	497
2015	427
2016	324
2017	244

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A támogatás annak a családnak, szülőnek (törvényes képviselőnek) állapítható meg, ahol a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220%-át, (62.700.- Ft) tartós beteg vagy fogyatékos, illetve gyermekét egyedül nevelő szülő esetén 230 % (65.550.-Ft).

Évek	Támogatottak száma	Esetek száma	Elutasítottak száma	Felhasznált összeg e Ft
2013	105	135	6	833
2014	70	90	5	493
2015	92	102	4	633
2016	68	80	0	531
2017	96	130	0	908

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Beiskolázási támogatás annak a családnak állapítható meg, amelynek gyermeke, vagy fiatal felnőtt tagja általános, középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át. (57.000.- Ft), vagy gyermekét egyedül álló szülő gondozza és az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének 220 %-át (62.700.- Ft). Az egy főre jutó jövedelem számításánál csökkentő tényezőként kell figyelembe venni a lakástörlesztő hitel havi díját maximum 60.000.- Ft-ig. Nem jogosult az ellátásra az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Évek	Támogatottak/gyerekek száma	Elutasítottak száma	Felhasznált összeg e Ft	Támogatási összegek
2013	151	19	2.065	8.500.- 16.000.- Ft/gyermek
2014	111	9	2.242	8.500.- 16.000.- Ft/gyermek
2015	94	14	1.960	14.000.- Ft/gyermek
2016	101	7	2.280	14.000.- Ft/gyermek
2017	84/139	3	1.946	14.000.- Ft/gyermek

Tanulmányi támogatás

Tanulmányi támogatás nyújtható a felsőoktatásban tanuló hallgatók számára, akik szociálisan rászorulóak és taníttatásuk a családjuk számára olyan anyagi megterhelést jelent, amely a megélhetésüket veszélyezteti.

Évek	Támogatottak száma	Elutasítottak száma	Felhasznált összeg
2013	23	1	1.997.500.-
2014	21	3	1.785.000.-
2015	18	0	1.530.000.-
2016	20	5	1.700.000.-
2017	6	0	255.000.-

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Bursa Hungarica – Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium a települési és megyei önkormányzatok együttműködésével a 2000/2001-es tanév során hozta létre a Bursa Hungarica – Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot, amely a felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott, nappali tagozatán tanuló, hátrányos helyzetben lévő hallgatók számára nyújt rendszeres anyagi segítséget.

Tanév	Támogatottak száma
2013/2014	28
2014/2015	27
2015/2016	41
2016/2017	41
2017/2018	41

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Gyermekétkeztetési térítési díj támogatás

Vác Város Önkormányzata az oktatási-nevelési intézményekben étkező gyermekek számára a Gyvt.-ben előírt normatív támogatáson túl a rászoruló gyermekek számára további étkezési térítési díj támogatást állapít meg annak a gyermeknek, vagy fiatal felnőttnek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 200%-át (57.000.- Ft), vagy gyermekét egyedül álló szülő gondozza és az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum mindenkori legkisebb összegének 220 %-át (62.700.- Ft). Az egy főre jutó jövedelem számításánál csökkentő tényezőként kell figyelembe venni a lakástörlesztő hitel havi díját maximum 60.000.- Ft-ig. Nem jogosult az ellátásra az a gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Évek	Támogatottak / gyermekek száma	Elutasítottak száma	Felhasznált összege Ft	Támogatás mértéke (fizetendő díj %)
2013	117	12	7.080	80
2014	131	8	6.815	80
2015	193	12	7.305	80
2016	126	8	6.195	80
2017	82/183	3	7.208	80

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Vác városában szegregátumnak nevezett településrész nem található, nem különülnek el egy adott településrészen belül az egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi alap ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

➤ A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való **ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.**

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A területi védőnői ellátás szervezeti felépítése, telephelyei

Vácon a területi védőnői szolgálat 9 körzetből áll, melyet jelenleg 7 védőnő lát el. Két körzetet tartósan helyettesítenek. Telephelyei a Deákvári főút 34/A, ahol 4 védőnői körzet van, jelenleg 3 védőnő látja el; a Flórián u.26., ahol 2 védőnői körzet van, jelenleg az egyiket tartósan helyettesítik; a Vám u. 5. sz. alatt 1 védőnői körzet; a Zrínyi u. 9.sz. alatt 2 védőnői körzet van.

A védőnői szolgálat szakfelügyeletét ellátó intézmény:

1. Járási szint: PMKH Váci Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály védőnői szakfelügyelet
2. Megyei: BFKH Népegészségügyi Főosztály Fővárosi és Megyei Vezető Védőnő
3. Országos: EMMI Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Államtitkárság Alapellátás fejlesztési és Módszertani Főosztály Védőnői Szakmai Irányítási Osztály- Országos Vezető védőnő

A területi védőnő feladatai: a nővédelem, a várandós anyák gondozása, gyermekágyas anyák gondozása, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, az óvodában a védőnői feladatok végzése, az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel a külön jogszabályban meghatározottak szerint ((49/2004.-es (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról.

Vácon a 9 védőnői körzet létszámadatai 2017.09.30-ai állapotnak megfelelően:

	Várandós anyák	0-7 éves korú gyermek	Oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott
Vác 1.	22	226	0
Vác 2.	18	231	0
Vác 3.	15	235	0
Vác 4.	23	224	1
Vác 5.	20	230	0
Vác 6.	19	228	1
Vác 7.	26	220	1
Vác 8.	19	230	0
Vác 9.	20	227	1
Összesen:	182	2051	4

A területi védőnő feladata:

(49/2004.-es (V. 21.) ESZCsM rendelet a területi védőnői ellátásról)

„ 3. § A védőnő feladata:*

a) a nővédelem, ezen belül

aa) a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,

ab) az anyaságra való felkészülés segítése,

ac) a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,

ad)* a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése;

b) a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

c) a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;

d) az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során*

da)* a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,

db)* az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,

dc)* a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejvel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,

dd)* a külön jogszabály szerinti, 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a házi orvos (a továbbiakban együtt: házi orvos) írásban történő értesítése,

de) a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,

df) a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

dg) az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez

segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,

db) a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;

e) az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;

f) az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;

g) családgondozás keretében,

ga) a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,

gb)^{*} soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,

gc)^{*} a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt az *a)-d)* pontban meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,

gd) figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,

ge) tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,

gf)^{*} tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,

gg)^{*} a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,

gh)^{*} részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,

gi)^{*} szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gyámság ellátása;

h) az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.”

A várandós anyák gondozása során a védőnő:

- nyilvántartásba veszi a várandós anyát – a szülész-nőgyógyász szakorvostól hozott igazolás/lelet alapján,
- kiállítja a várandós anya törzslapját, gondozási könyvét (ezt átadja a várandós anyának),
- felveszi a részletes anamnézist (előzményeket),
- tájékoztatja a várandós anyát gondozásának menetéről,
- a várandós gondozás során a tanácsadáson és a családlátogatáson szerzett tapasztalatokat rávezeti a várandós anya törzslapjára és beírja gondozási könyvébe is,
- a nyilvántartásba vett személyeket otthonukban, illetve a tanácsadóban folyamatos gondozásban részesíti,
- legalább hetente egy alkalommal várandós tanácsadást tart;
- a várandós nő egészségi állapotát ellenőrző alapvető vizsgálatokat elvégzi,
- folyamatosan konzultál a várandós gondozásban részt vevő szülész-nőgyógyász szakorvossal és a háziorvossal;
- figyelemmel kíséri a várandós nő szociális, családi és munkahelyi körülményeit, egészségi és pszichés állapotát,

- tájékoztatja a várandós nőt a rá vonatkozó jogosultságokról, a családtámogatási ellátási formákról, szükség esetén közreműködik ezek intézésében,
- megszervezheti a szülésre felkészítést
- kiemelt figyelmet fordít a szoptatás szorgalmazására, a baba 6 hónapos koráig tartó kizárólagos szoptatásra,
- egészségnevelési foglalkozásokat, szülésre felkészítő tanfolyamot szervezhet/vezethet

A területi védőnői feladata a 7 éven aluli gyermekek gondozása során:

- a családlátogatás és védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése;
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése;
- a hat hónapos korig tartó igény szerinti kizárólagos szoptatás ösztönzése, a szoptatás gyakorlatának megtanítása. A szoptatással kapcsolatos problémák megelőzése és megoldásában segítségnyújtás. A hat hónapos kor alatti vegyes illetve mesterséges táplálás egészségi, testi, lelki, környezeti rizikótényezőinek ismertetése;
- a gyermek fejlődésének nyomon követése, az esetleges kóros elváltozás korai észlelése, dokumentálása és a gyermeket ellátó orvos értesítése
- **a jogszabály által meghatározott szűrővizsgálatok szervezése és végzése:**
  - 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 15, 18 hónapos korban és 1 éves életkortól 7 éves korig évente, valamint 2,5 éves korban
  - a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi gyermekorvos/háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele;
  - a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma (területi védőnő)
2012	16	234
2013	16	229
2014	16	230
2015	15	225
2016	14	227
2017	13	228

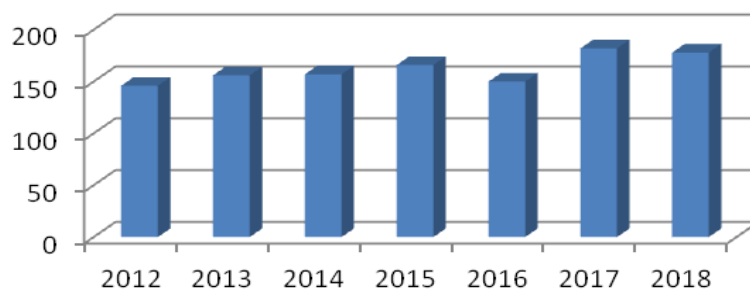
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Vác Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi programja

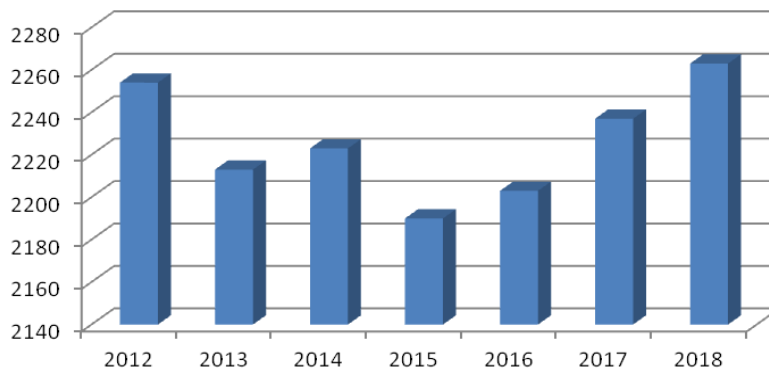
A védőnői szolgálat megnevezése (Védőnői körzetek)	2012				2013				2014				2015				2016				2017				2018			
	Várandósok száma	0-7 éves korú gyermekek száma	gyermeklétszáma	Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszáma	Létszám összesen	Várandósok száma	0-7 éves korú gyermekek száma	gyermeklétszáma	Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszáma	Létszám összesen	Várandósok száma	0-7 éves korú gyermekek száma	gyermeklétszáma	Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszáma	Létszám összesen	Várandósok száma	0-7 éves korú gyermekek száma	gyermeklétszáma	Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszáma	Létszám összesen	Várandósok száma	0-7 éves korú gyermekek száma	gyermeklétszáma	Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekek létszáma	Létszám összesen			
1. sz.	22	196	0	218	11	232	0	243	17	228	1	246	22	220	0	242	16	230	0	246	22	226	0	248	20	231	0	251
2.sz.	14	230	0	244	24	217	0	241	14	234	1	249	26	212	0	238	14	236	0	250	18	231	0	249	27	225	0	252
3.sz.	17	262	0	279	14	232	0	246	20	230	0	250	15	234	0	249	16	234	0	250	15	235	0	250	18	233	2	253
4. sz.	18	252	0	270	18	230	0	248	25	220	0	245	13	223	0	236	18	231	0	249	23	224	1	248	16	235	0	251
5. sz.	20	208	0	228	17	231	1	249	11	236	1	248	18	228	4	250	26	208	0	234	20	230	0	250	22	228	0	250
6. sz.	17	239	0	256	17	227	1	245	16	229	6	251	20	226	0	246	18	213	11	242	19	228	1	248	20	233	0	253
7. sz.	8	253	0	261	13	225	8	246	15	230	0	245	17	232	0	249	12	235	3	250	26	220	1	247	18	233	1	252
8. sz.	18	246	0	264	18	227	0	245	23	217	0	240	20	211	0	231	18	220	0	248	19	230	0	249	16	234	0	250
9. sz.	12	220	2	234	24	226	0	250	16	233	0	249	15	233	1	249	12	221	1	234	20	227	1	248	21	228	2	251

Várandósok száma

Gyermekek száma (0-7 év)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	29195	4919	0	6
2013	0	29181	4911	0	6
2014	0	29162	4910	0	6
2015	0	30331	5083	0	6
2016	0	31152	5332	0	6
2017	0	31336	5152	0	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Iskola-egészségügy

Az oktatási intézmények egészségügyi ellátása iskolaorvos és iskolavédőnő együttes szolgáltatásából áll. Az **iskola-egészségügyi szolgálat** tevékenységét elsősorban a következő jogszabályok határozzák meg: az iskola-egészségügyi ellátásról szóló **26/1997. (IX. 3.) NM rendelet**, a szakmai alkalmasság orvosi vizsgálatáról szóló **33/1998. (VI. 24.) NM rendelet**, a szűrővizsgálatokról szóló **51/1997. (XII. 18.) NM rendelet**. Továbbá számos más rendelet, szakmai iránymutatás (pl. Védőoltási Módszertani levél, Magyar Egészségügyi Ellátási Standardok, Tetvesség elleni védekezés,...) előírásait kell figyelembe venni, betartani munkájuk végzése során.

Főbb feladatai:

Óvodák: Az iskolaorvos az óvodás korú gyermekek esetében vizsgálatot csak járvány, a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló miniszteri rendelet szerinti fertőző betegség esetén végez. (Védőnői ellátást jogszabály a területi védőnő feladataihoz sorolja.)

Iskolák: A munka jellemzően - tanévre lebontva -, nem csak napi rutinból, hanem főleg kampányfeladatokból áll (védőoltások, tisztasági vizsgálatok, új tanulók egészségügyi dokumentációjának összeállítás -megkérése - előző védőoltások meglétének ellenőrzése, ...)

Emellett minden iskolának más-más „profilja” van, amihez alkalmazkodni kell az intézmény igényeinek megfelelően (beiskolázás előtti szakmai alkalmassági vizsgálat, mozgásszervi szűrés, egészségnap tartása, egészségnevelő órák tartása, véradás szervezése, elsősegélynyújtó versenyre felkészítés, egyéni tanácsadások...).

Az iskolai tanulók vizsgálata:

- 2., 4., 6., 8., 10. és 12. évfolyamok,
- 16. életévet betöltött tanulók záróvizsgálata,
- szakmai képzésben résztvevők előzetes és időszakos szakmai alkalmassági vizsgálata.

A vizsgálatok a következőket tartalmazzák: személyes adatok egyeztetése, anamnézis felvétel, testtömeg, testmagasság (BMI, Percentil) vérnyomás, pulzus, látás, színlátás, hallás, pajzsmirigy, mozgásszervek, belgyógyászati vizsgálat, egyéni tanácsadás, szakorvosi beutalások, testnevelési besorolás, szükség esetén kontrollok megbeszélése. A vizsgálatok eredményéről írásos tájékoztatást adnak ki a törvényes képviselő, valamint szakmai alkalmasságnál az oktatási intézmény részére.

- Kötelező oltások szervezése, lebonyolítása a 6. és 7. osztályban (dpTa, MMR II., Hepatitis B I-II.) és emellett a nem kötelezők védőoltások is a feladatuk (HPV, Meningitis). (Tartalmazza: oltóanyagok igénylése, szülői tájékoztatás, oltóanyagok beszerzése, beadása, oltási jelentések elkészítése, teljes körű dokumentáció).

- Általános iskolákban tisztasági (tetvességi) vizsgálatok végzése szeptember, január és április hónapban. Elvégzik az ezzel kapcsolatos teljes körű dokumentációt, negyedévente jelentést készítenek.

- Gyógytestnevelési besorolások végzése kapcsán: szakorvosi javaslatok, szűrővizsgálatok, mozgásszervi szűrések (1. és 9. évfolyam) alapján, az igazolások kiadása, nyilvántartások vezetése, jelentések készítése.

- Szakmai gyakorlatok végzéséhez szükséges Egészségügyi kiskönyv kiadása (egyéb vizsgálatokhoz beutalások kiadása, kiskönyvek kiállítás).

- Fokozottan gondozott tanulók kontroll vizsgálatainak végzése (vérnyomásnaplók-, beutalók eredményeinek begyűjtése, életmódi tanácsok betartása, ...).

- Eseti ellátásban részesítik az intézményben az aznap hirtelen jelentkező belgyógyászati panasszal érkező, illetve balesetet szenvedő tanulókat.

– Számos társszakmával működnek együtt (iskolapszichológus, Népegészségügyi Osztály, Vöröskereszt, Gyermekjóléti Szolgálat...)

Vác Város Önkormányzat Szociális Szolgáltatások Háza által ellátott intézmények száma: **14 óvoda, 9 általános iskola, 6 középiskola.**

(Emellett a városban más ellátási formában történik a Piarista Gimnázium, a Selye János, Simon Antal és a Táncsics Mihály oktatási intézmények, iskolák ellátása – vállalkozás, közalkalmazott, egyházi.)

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK / OEP) által történik a finanszírozás, a **védőnőknél 1000 fő tanuló/pont**, míg az **orvosoknál 2400 fő** a maximalizált létszám (, iskolaorvosoknál az óvodai létszámot is figyelembe kell venni). A legoptimálisabb finanszírozás érdekében van, hogy többen látnak el megosztva egy oktatási intézményt.

Az iskola-egészségügyi szolgálatot az ellátott intézmények előző évi október 1-jei létszámának alapján finanszírozzák (jelenleg a 2017. október 1-jei, a 2018. januártól érvényes létszámok).

Városunkban **8 főállású iskolavédőnői állás** van kialakítva, valamennyi betöltött, melyből 1 fő iskolavédőnő jelenleg GYES-en felhalmozódott szabadságát tölti, az ellátás csoporton belüli helyettesítéssel megoldott (2018. október 30-ig).

A **4 főállású iskolaorvosi státuszon** jelenleg 2 főállású iskolaorvos van foglalkoztatva. Saját státuszuk mellett helyettesítik a 3-ik álláshelyet heti 20-20 órában. A negyedik státusz ellátása megbízási szerződésekkel megoldott, melyet területi gyermek házi orvosok látnak el.

Jelenleg a teljes finanszírozást megkapja így az iskola-egészségügyi szolgálat.

Főállású iskolaorvosi státuszok			
1. sz.	2. sz. (helyettesítéssel ellátott)	3. sz.	4. sz. (megbízási szerződéssel ellátott)
5 óvoda	3 óvoda	3 óvoda	3 óvoda
1 általános iskola	3 általános iskola		5 általános iskola
2 középiskola	1 középiskola	3 középiskola	
2.296 fő/pont	1.740 fő/pont	2.225 fő/pont	2.024 fő/pont
Összesen: 8.285 fő /pont			
Átlag: 2.071 fő /pont			

Főállású iskolavédőnői ellátás							
1. sz. (helyettesítéssel ellátott)	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.
1 általános iskola	3 általános iskola	2 általános iskola	1 általános iskola			2 általános iskola	1 általános iskola
1 középiskola			1 középiskola	2 középiskola	3 középiskola		1 középiskola
973 fő	842 fő	977 fő	681 fő	950 fő	944 fő	897 fő	684 fő
976 pont	1014 pont	988 pont	824 pont	954 pont	951 pont	912 pont	765 pont
Összesen: 6948 fő / 7384 pont							
Átlag: 868 fő / 923 pont							

Óvodák	Általános Iskolák	Középiskolák
Váci Evangélikus Egyházi Óvoda	Váci Árpád Fejedelem Általános Iskola	Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma
Eötvös utcai tagóvoda	Váci Juhász Gyula Általános Iskola	Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
Nyár Utcai Óvoda	Váci Radnóti Miklós Általános Iskola	Váci Madách Imre Gimnázium
Csillagfürt Öko Óvoda	Váci Petőfi Sándor Általános Iskola	Bernáth Kálmán Református Gimnázium, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnázium és Szakközépiskola
Vám Utcai Óvoda	Váci Földváry Károly Általános Iskola	Váci SZC I. Géza Király Közgazdasági Szakgimnáziuma
Kertész Utcai Óvoda	Karolina Katolikus Általános Iskola Székesegyházi Kórusiskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Váci Bartók-Pikéthy Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola, AMI
Kölcsey Utcai Óvoda	Váci Waldorf Iskola és AMI	
Hársfa Utcai Óvoda	Cházár András EGYMI, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium	
Diófa Utcai Óvoda	Cházár András EGYMI Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium Pivár Ignác Tagintézménye	
Újhegyi Úti Óvoda		
Szent Család Katolikus Óvoda		
Sirály Utcai Óvoda		
Deákvári Főúti Óvoda		
Csányi Körúti Óvoda		

c) 0-7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozó adatok:

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

Bölcsődei ellátás bemutatása:

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Vácott három bölcsőde működik:

- **Kölcsey utcai Bölcsőde** (Kölcsey F. u. 4.) családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek ellátását végzi 4 gyermekcsoportban, 8+1 fő kisgyermeknevelővel, 2 fő bölcsődei dajkával,
- **Szegfű utcai Bölcsőde** (Szegfű u. 1.) családban nevelkedő 1 évestől 3 éves korú gyermekek ellátását végzi 3 gyermekcsoportban, 6+1 fő kisgyermeknevelővel, 2 fő bölcsődei dajkával és 1 fő tálalókonyhai dolgozóval,
- **Bölcsőde és Speciális Csoport** (Baba u. 2.) 2 általános bölcsődei csoportban 1-3 éves korú átlagos fejlődésű gyermekeket lát el és 2 speciális csoportban eltérő fejlődésű és átlagos fejlődésű 1-6 éves korú gyermekek nevelését gondozását végzi 10+1 fő kisgyermeknevelő, 2 fő bölcsődei dajkával, 1 fő tálalókonyhai dolgozóval.

A korai fejlesztést, fejlesztő nevelést megállapodás alapján látja el a Pest megyei Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézménye 2 fő gyógypedagógus, illetve 1 fő konduktor segítségével.

A működést 2 fő karbantartó (fűtő) és 1 fő gépjárművezető látja el. A kisgyermeknevelők szakmai munkájának 1 fő szaktanácsadó és 1 fő bölcsődei orvos segíti. A konyhán keresztül 1 fő dietetikus segíti a gyermekek megfelelő étkeztetését.

A maximális felvehető létszám 2010. január 01-től törvény szerint: két éven aluliakat gondozó csoportokban 12 fő, két évet betöltött gyermekek esetében 14 fő/ csoport. A működési engedélyekben 2017. évben a törvényi változásoknak megfelelően csökkenteni kellett a Kölcsey utcai bölcsőde férőhelyeinek számát, mivel az előírt négyzetméternek két csoportszoba nem felelt meg, így 7 átlagos fejlődésű gyermeket ellátó csoportban a maximális 14 férőhely szerepel, míg a módosított két csoportban 12 férőhely az engedélyezett létszám.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
3	227	2	-
3	231	5	-
3	251	6	-
3	229	5	-
3	237	4	-
3	232	4	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	153	146	0	7
2013	153	146	0	7
2014	146	146	0	0
2015	151	146	0	5
2016	156	146	0	10
2017	142	142	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adat

Fejlesztő Napközi Otthon:

Nappali szociális ellátást nyújtó Intézmény, melyben a családban élő súlyosan – halmozottan sérült gyermekek és fiatalok ápolása, gondozása, fejlesztése történik 3. életévük betöltésétől a **Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Budapesti Tagintézménye I. számú Szakértői Bizottság, valamint az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet** határozata alapján.

2014. szeptember 01-től a sérülésük fokának megfelelően korai fejlesztésben, fejlesztő nevelésben, fejlesztő nevelés - oktatásban teljesítik tankötelezettségüket a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézménye, illetve a Cházár András EGYMI Kollégium és Gyermekotthon által biztosított szakemberek segítségével. 2017. évben 2 fő ellátott részesült korai fejlesztésben. A korai fejlesztést heti 2 órában gyógypedagógus végzi. Fejlesztő nevelés – oktatásban 8 fő részesül heti egy órában konduktor-tanító, illetve a fejlesztő nevelés-oktatást heti 8 órában gyógypedagógus végzi. Intézményünk társadalmi szerepe preventív, a családok, egyedül álló szülők munkavállalását, így megélhetését biztosítja az által, hogy gondozást biztosít a gyermek számára. A fejlesztés a teljes gondozás alatt és a tervszerű fejlesztési programon keresztül együttesen valósul meg.

BEMER készülékkel és Snoezelen terápiával kezeléseket végeznek szakembereink.

Kihasznátság %				Feltöltöttség %				Tény gondozási nap			
2014.	2015.	2016.	2017.	2014.	2015.	2016.	2017.	2014.	2015.	2016.	2017.
60,8	49,62	54,51	51,63	84,96	79,3	97,4	87,90	1621	1316	1472	1545

A férőhelyek száma 16, felvételre került 12 fő. A kihasznátság, a feltöltöttség a beadott jelentkezések alapján folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

A több hetes hiányzások gyakoriak, ennek okai: a megbetegedések, műtétek, illetve a vidéki gyermekeket szállító szolgáltatások a nyári hónapokban nem minden esetben biztosítottak.

Nincs teljes feltöltöttség, szabad férőhellyel rendelkezünk. Jelenleg 6,8 gyermek ellátása valósul meg átlagosan naponta, egy nevelőre 2,3 fő gondozása jut ténylegesen.

d-e) gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem

A személyes gondoskodás igénybevétele - ha a Gyvt. másként nem rendelkezik - önkéntes, az ellátást igénylő (kérelmező) kérelmére történik. Cselekvőképtelen kiskorú és cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy a kérelmét törvényes képviselőjének hozzájárulásával terjesztheti elő. A korlátozottan cselekvőképes kiskorú, a cselekvőképességében a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy és a törvényes képviselője között az ellátás igénybevételével kapcsolatban felmerült vitában - a tényállás tisztázása mellett - a gyámhatóság dönt.

Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, e törvény az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli.

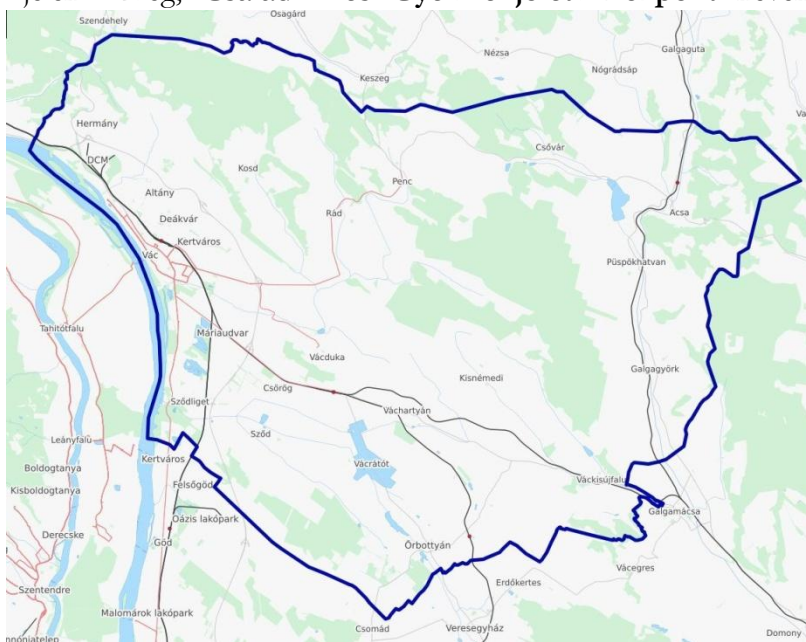
1. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása.

a) Gyermekjóléti Szolgáltatás

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló **2015. évi CXXXIII. törvény módosította** a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt, mely szerint a járásszékhely települési önkormányzat kötelező feladata lett 2016. január 01. napjától a család és gyermekjóléti központ létrehozása-működtetése. A törvényi változás értelmében, 2016. január 01-től a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, összehangolt tartalommal és integrált szervezeti keretben jelenik meg, **Család - és Gyermekjóléti Központ** néven. Újonnan létrejött intézmény szakmai feladatellátása, struktúrája illetve illetékességi területe a fenti szabályozás értelmében teljesen megváltozott.

Az új intézményi forma célja, a települési önkormányzat közigazgatási területén/**Vácon** valamint a **Váci Járási illetékességi területen** élő, szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzetben lévő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a kialakult helyzethez vezető veszélyeztető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. **Ellátandó terület: Vác** város közigazgatási területe

valamint a **Váci Járás** illetékességi területéhez tartozó **18 település**: Acsa, Csörög, Csóvár, Galgagyörk, Kisnémedi, Kosd, Órbottyán, Penc, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Rád, Sződ, Sződliget, Vácduka, Váchartyán, Váckisújfalu, Vácrátót.

Az új intézményi struktúra létrehozásával, a jogalkotó szándéka szerint, **az alapellátás és a hatósági eljárás elkülönült** egymástól. Nagyobb szerepet és hangsúlyt helyezve az alapszolgáltatásra, a megelőzésre, a prevenciósszerű jellegű tevékenységekre-szolgáltatásokra.

Az intézmény két szakfeladatot lát el:

- **Család és gyermekjóléti alapszolgáltatást:** alapellátás, mely önként igénybe vehető szolgáltatás Vác közigazgatási területén állandó, illetve tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és családjaik számára, továbbá alapszolgáltatást biztosítanak ellátási szerződés alapján **Kosd** és **Csörög** településeken. Az alapellátást 13 családsegítő biztosítja.

- **A hatósági feladatokhoz kapcsolódó,** a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, családba fogadás, nevelésbe vétel, utógondozás), valamint **speciális feladatok és szolgáltatások** biztosítása a váci járás illetékességi területén. A hatósági intézkedések koordinálása **7 esetmenedzser** kolléga és **3 tanácsadó** kolléga révén biztosított, illetve a szakmai munkát egy szociális asszisztens segíti.

Központ által nyújtott ellátás(ok) igénybevételének a módja

A Váci Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott alapszolgáltatások és speciális szolgáltatások önkéntesen, személyesen, térítésmentesen vehetők igénybe.

A személyes gondoskodás **igénybevétele** (ha a törvény másként nem rendelkezik) önkéntes és az ellátást igénybe vevő kérelmére történik.

- Cselekvőképtelen kiskorú és cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy a kérelmét törvényes képviselőjének hozzájárulásával terjesztheti elő.

- A korlátozottan cselekvőképes kiskorú, a cselekvőképességében a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy és a törvényes képviselője között az ellátás igénybevételével kapcsolatban felmerült vitában - a tényállás tisztázása mellett - a gyámhatóság dönt.

- Ha a gyermek védelme-érdeke, az ellátás **önkéntes igénybevételével** nem biztosított, a törvény az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli, **hatósági eljárás-beavatkozás formájában.**

A központ által ellátandó célcsoportok az ellátási területen élő:

- szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, veszélyeztetett és vagy krízis
- helyzetben lévő egyének/családok - gyermekek,
- az együttműködésre kötelezettek,
- az észlelő- és jelzőrendszer által küldött egyének /családok,
- mindazok, akik problémájukkal az intézményhez fordulnak,
- alacsony jövedelemmel rendelkező személyek/családok, munkanélküliek,
- életvezetési problémákkal küzdő személyek/ családok,
- gyermeknevelési problémákkal küzdő személyek/ családok,
- csökkent munkaképességű személyek, egészségügyi problémákkal küzdő személyek,
- egyedülállók, időskorúak, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek

Az alábbi táblázat az alapszolgáltatásban-alapellátásban részesülők száma Vác, Csörög, Kosd településeken.

Alapellátás Alapszolgáltatás	Együttműködési megállapodás alapján		Nem együttműködési megállapodás alapján		ÖSSZESEN	
	fő	család	fő	család	fő	család
VÁC	753 fő	357 család	123 fő	48 család	876 fő	405 család
CSÖRÖG	213 fő	87 család	47 fő	19 család	260 fő	106 család
KOSD	98 fő	34 család	7 fő	7 család	105 fő	41 család
ÖSSZESEN	1064 fő	478 család	177 fő	74 család	1241 fő	552 család

Az esetek száma a 2016-os évhez képest nőtt. Ennek oka, hogy a társadalmi felelősségvállalás fokozatosan növekszik. A középpontban a gyermek, a család van, melyek társadalmi értéke felerősödik. Igénybe vevők kisebb részével, egyéni (sajátos) okok miatt, nem kerül sor együttműködési megállapodás megkötésére, viszont az adott problémájuk kezelése többszöri találkozást igényel a családsegítő közreműködésével. Az alábbi táblázat azokat a **probléma típusokat** sorolja fel, amelyek a legjellemzőbbek, legmarkánsabban vannak jelen a segítő tevékenységben.

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint					
	0-17 éves			18- éves		
	Vác	Csörög	Kosd	Vác	Csörög	Kosd
Életviteli	35	29	1	46	38	1
Családi-kapcsolati konfliktus	84	9	13	96	12	14
Családon belüli bántalmazás	15	4	-	17	2	-
Elhanyagolás	38	29	7			
Ebből oktatási nevelési elhanyagolás	25	19	-			
Gyermeknevelési	32	3	-	36	10	10
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	19	1	1			
Magatartászavar, teljesítményzavar	30	1	13			
Fogyatékoság, retardáció	3	1	-	3	1	-
Lelki- mentális, pszichiátriai betegség	6	4	1	15	7	2
Szenvedélybetegség	2	1	-	1	2	-
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	4	-	2	14	1	4
Foglalkoztatással kapcsolatos	-	1	-	13	6	-
Anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő	54	16	5	93	22	3
Ügyintézésrel kapcsolatos	9	1	5	34	5	6
Információkéréssel kapcsolatos	-	-	-	9	-	-
Egyéb	-	-	-	14	2	-
Összesen:	356	119	48	391	108	40

A 0-2 éves korosztályt érintő fő problémák, az elhanyagolás, a szülők életviteli, életvezetési nehézségei, bizonytalan lakhatási körülményeik.

A 3-5 éves korosztályt a fentiekén túl, az oktatási- nevelési elhanyagolás érinti. A 3 éves kortól kötelező óvodai nevelés tekintetében, sor kerülhet hatósági intézkedésre (védelemben vételi eljárás) óvodás gyermek esetében, ha az igazolatlan hiányzásainak száma, meghaladja a 20 napot.

A 6-13 éves korosztály esetében, jellemző a magatartási, beilleszkedési nehézség. Esetükben a Szolgálat szorosan együttműködik a pedagógusokkal, iskolapszichológusokkal, intézményünk pszichológusával, gyermekpszichiáterrel, pedagógiai szakszolgálattal, és nem utolsósorban a szülőkkel, a családdal.

A 14-17 éves korosztálynál fontos kiemelni, hogy őket érinthetik már a rendőrségtől kapott jelzések, melyek szabálysértés, vagy kisebb bűncselekmények elkövetéséről szólnak. Ekkor a pártfogó felügyelővel szorosabb az együttműködés. Esetükben a védelembe vételi eljárással párhuzamosan, megelőző pártfogói eljárás lefolytatására is sor kerül. Továbbá az iskolai hiányzások, melyek tanköteles korú gyermek esetén, 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén, szintén kötelező védelembe vételi eljárást von maga után.

A felnőtt, egyedülálló, esetleg időskorú igénybe vevők az alábbi problémákkal fordulnak szolgálatunkhoz: megromlott egészségi állapot, alacsony jövedelem, családi kapcsolatok hiánya. Lakókörnyezetük sok esetben elhanyagolt, ügyeik intézésre nem képesek. Velük kapcsolatosan az önkormányzatokon túl, a kórházi szociális nővérrel, a házi segítségnyújtó szolgálattal, szociális étkezéssel, az idősek otthonával, továbbá a támogató szolgálattal, szoros az együttműködés. Hivatalos ügyeik intézésében nyújtunk részükre segítő tevékenységet.

Az alább összesített adatok a szolgálat szakmai munkáját jelenítik meg a mindennapokban, tevékenység típusokra bontva, illetve a szolgáltatásokat igénybe vettek számát a 3 település vonatkozásában.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma			Szolgáltatásban részesülők száma		
	Vác	Csörög	Kosd	Vác	Csörög	Kosd
Információnyújtás	1637	478	201	606	163	104
Segítő beszélgetés	2744	628	1152	642	159	75
Tanácsadás	847	291	137	329	104	42
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1001	309	165	350	123	33
Konfliktuskezelés	98	19	2	57	19	2
Kríziskezelés	42	17	2	25	6	7
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozása	86	120	35	2	3	1
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- pénzbeli	139	9	16	92	9	22
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- természetbeni	170	17	-	114	33	-
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	137	28	31	95	21	14
ebből átmeneti gondozásba	2	-	-	3	-	-
Közvetítés család-és gyermekjóléti központhoz	68	29	12	120	19	13
Esetkonferencia	66	20	5	93	27	5
Esetmegbeszélés	40	8	252	62	5	83
Esetkonzultáció	78	2	198	95	2	41
Szakmaközi megbeszélés	17	12	54	48	55	59
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	113	23	19	153	23	50
Családlátogatás	975	209	153	627	120	75
Adományközvetítés	3647	1681	312	653	244	62
Összesen:	11821	3780	2711	4164	1132	687

Egyre jellemzőbb módon előforduló probléma, a családi konfliktusok, melyek több esetben a társadalmilag magasabban kvalifikált szülőket érinti. A velük való segítő tevékenység során, szoros az együttműködés a Központ tanácsadóival: mediátorral, esetmenedzserrel, pszichológussal, jogással.

Több ilyen esetben is sor kerül védelembe vételi eljárásra, vagy a Gyámügyi és Igazságügyi Osztály felé történő közvetítésre, a szülők és a gyermek közötti kapcsolattartás rendezése érdekében.

Esetkonferenciát szükség szerint, hetente többször is tart Szolgálatunk. Azon esetekben, amikor a segítő tevékenység során, a gyermekeket érintő bántalmazásról érkezik a jelzés, vagy a tanköteles korú gyermek igazolatlan hiányzásainak száma meghaladja az 50 órát, óvodáskorú gyermek esetén a 20 napot, kötelező védelembe vételi eljárás lefolytatására kerül sor. Igénybe vevőink egy része anyagi gondokkal küzd. Ezekben az esetekben legtöbbször a Váci Egyházmegyei Karitászhoz tudunk fordulni. Évek óta tartó, kiemelkedően jó együttműködés jellemzi a munkakapcsolatot.

A szolgálatokhoz **érkezett jelzések** – bejelentések az alábbi táblázatban lettek összesítve, szintén a 3 település adatainak az összehasonlításával.

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma			Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma		
	Vác	Csörög	Kosd	Vác	Csörög	Kosd
Egészségügyi szolgáltató	24	8	16	27	3	17
Ebből védőnői jelzés	19	4	15	12	1	12
Szem. gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	13	3	9	13	2	6
ebből család-és gyermekjóléti szolgálat	13	1	5	13	1	4
ebből család-és gyermekjóléti központ	13	1	4	6	1	2
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	18	3	2	-	-	-
Átmeneti gondozást biztosítók	3	-	-	1	-	-
Köznevelési intézmény	92	19	16	1	-	11
Rendőrség	25	1	-	11	-	-
Pártfogó felügyelői szolgálat	3	1	-	2	-	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	6	-	-	5	-	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1	-	-	1	-	-
Allampolgár, gyermek és felnőtt érkeket képviselő társadalmi szervezet	20	11	11	40	20	13
Önkormányzat, jegyző	8	8	-	11	5	-
Járási hivatal gyámhivatala	31	11	1	12	3	1
Hivatásos gondnok	-	-	-	3	-	-
Javítóintézet	1	-	-	-	-	-
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	3	1	-	1	1	-
Allam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	2	-	-	1	-	-
Összesen:	295	72	79	160	37	66

A jelzőrendszerrel folyamatos az együttműködés. Akár a gyermekek, akár az egyedülálló idősök esetén, folyamatosak a jelzések, mindhárom település tekintetében. A jó kapcsolat fenntartása érdekében jelzőrendszeri, szakmaközi megbeszéléseket szervezünk havi rendszerességgel.

Kapcsolatfelvétel módja	Gyermekek száma			Ebből azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan 235/1997. korm. Rendeletben meghatározott gyermekeink védelmében adatlap kitöltésre került		
	Vác	Csörög	Kosd	Vác	Csörög	Kosd
Önkéntes szülő kezdeményezte	50	14	1	21	12	1
Önkéntes gyermek kezdeményezte	-	-	-	-	-	-
Szülővel közösen	4	1	-	1	1	-
Más család és gyermekjóléti szolgálat vagy központ által kezdeményezett, ide irányított	9	2	2	7	-	2
Jelzőrendszer által kezdeményezett	69	26	12	53	24	8
A gyámhatóság által kezdeményezett	14	1	-	13	1	-
Összesen:	155	44	15	95	38	11

A fenti táblázat mutatja be a Szolgálathoz újként érkezett jelzéseket, a veszélyeztetett gyermekek ügyében. Alapellátásban gondozott igénybe vevőink mellé, magas arányban érkeztek az új jelzések is. Esetükben szükséges az azonnali intézkedés, beavatkozás, illetve az írásos visszajelzések megtétele, mind a jelző részére, mind a Központ felé.

Megnevezés	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztettség fő oka szerint			Ebből jogerős hatóság intézkedésben érintett gyermekek száma		
	Vác	Csörög	Kosd	Vác	Csörög	Kosd
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	327	143	24	68	56	17
Környezeti főcsoport összesen	211	81	20	46	34	13
Magatartási főcsoport összesen	47	46	3	19	22	3
Egészségi főcsoport összesen	15	5	1	3	-	1
Anyagi főcsoport összesen	54	11	-	-	-	-
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	202	41	10	39	14	4
A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül a központ felé továbbított esetek száma	58	27	17	-	-	-
Ebből hatósági intézkedés kezdeményezése miatt	47	21	12	-	-	-
Ebből központ által nyújtott	11	6	5	-	-	-
A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül súlyos veszélyeztettség miatt közvetlenül hatóság intézkedésre javasolt esetek száma	47	21	-	14	8	-
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	322	93	19	41	17	12
Összesen:	1341	495	111	230	151	50

Prevenációs jellegű tevékenységek:

Az intézménynek az 1997. évi XXXI. 40/A. §. 2. bekezdés a.) pont aa.) pontja alapján a prevenációs célú programoknak a szervezése-biztosítása az illetékességi területünkön élő fiatalok, és nem csak fiatalok számára.

Vácön és Csörög községben került megszervezésre, **napközis jelleggel szünidős tábor, résztvevők** az igénybe vevő családok gyermekei közül kerültek ki. Színes programokat szerveztek számukra, részt vettek kiránduláson, kreatív foglalkozáson, sportbemutatóon, fürdőzhettek és pihenhettek a váci strandon.

A felnőtt igénybe vevőink részére, kétheti rendszerességgel megrendezésre kerül **a Ráérősek Klubja**, ahol változatos programot, minőségi idő eltöltésére alternatívákat is kínálunk a főként egyedülálló, magányos, idős emberek részére. Az **Álláskereső Klubot** heti rendszerességgel, csütörtökönként tartják. Önéletrajzok elkészítését, továbbítását tudjuk vállalni valamint az álláskeresésben cégek hirdetésait, konkrét lehetőségekkel ismertetjük meg az elhelyezkedni vágyókat. Segítő beszélgetés keretében, a bemutatkozást megkönnyítő technikákkal is megismertetjük az álláskeresőket.

Az alapellátás biztosítása mellett a központ további kötelező szakfeladatai:

Hatósági feladatokhoz kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, családba fogadás, nevelésbe vétel, utógondozás biztosítása,

Speciális feladatok és szolgáltatások (kapcsolattartási ügyelet, mediáció, utcai szociális munka, készenléti szolgálat, jogi tanácsadás, pszichológia tanácsadás) biztosítása a váci járás illetékességi területén, illetékességi területhez tartozó szolgálatok, szakmai munkájának segítése- koordinálása és felügyelete.

Illetékességi területen működő család és gyermekjóléti szolgálatok:

- Váci Család - és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ,
- Gondozási Központ Sződliget,
- Együtt a Gyermekekért Család és Gyermekjóléti Szolgálat Nonprofit Közhasznú BT.
- Órbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat

A Váci Járás településein a lakosságszám alakulása, a településekről érkezett heti jelentések száma 2017. év (KSH)

Hatósági intézkedések nyomán érintett kiskorúak száma korcsoportok szerint a váci járás településein 2017. (KSH)

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás szakellátásból kikerült	Összesen	Ebből lány
Összes érintett száma	156	12	82	8	258	120
0-2 éves	15	2	7	-	24	10
3-5 éves	21	2	6	-	29	21
6-13 éves	57	5	39	-	101	46
14-17 éves	61	3	30	8	102	42
18-	2	-	-	-	2	1
Ebből lány	73	5	41	1	120	-

A védelembe vett gyermekek száma:

A váci járás településein a tavalyi évhez képest emelkedett a védelembe vett gyermekek száma, amely a 6 - 13 éveseknél és a 14-17 éves korosztálynál mutatkozik. A magasabb védelembe vételi arány az említett korosztálynál az igazolatlan iskolai hiányzásokból, illetve a nem megfelelő, elhanyagoló szülői attitűd miatt következhetett be.

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma:

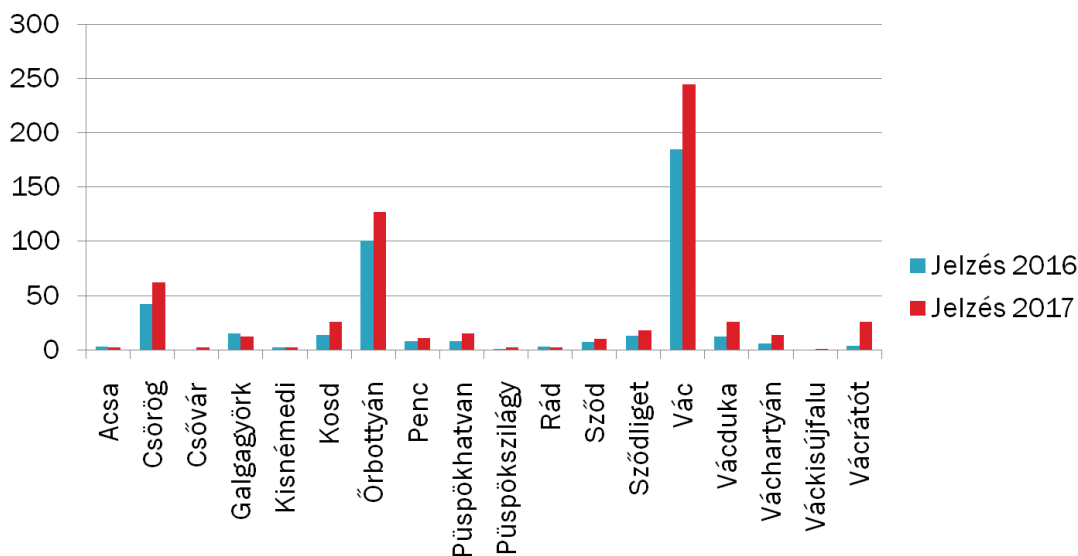
Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma **12** főre emelkedett, a tavalyi **6** főhöz képest. A táblázatból jól kitűnik, hogy a korcsoporti bontásban jelentős változás nincs. Az *ideiglenes hatályú elhelyezést*, mint a gyermek érdekében álló azonnali intézkedést minden esetben *megalapozta* a gyermek súlyos veszélyeztetettsége.

Nevelésbe vett gyermekek száma:

A nevelésbe vett gyermekek száma a tavalyi évhez képest **27** fővel emelkedett. Korcsoporti bontásban a 6-13 éveseknél és a 14-17 éves korcsoportban jelentősen emelkedett. Az esetmenedzserek évente egyszer a nevelésbe vétel felülvizsgálatakor javaslatot tesznek annak fenntartására vagy megszüntetésére. A nevelésbe vett gyermekeket évente egyszer lehetőség szerint meglátogatják az esetmenedzserek a gondozási helyükön, valamint kapcsolatot tartanak a nevelőszülői tanácsadóval és a szülővel, valamint a gyermekvédelmi gyámmal.

Utógondozás: az utógondozottak száma a tavalyi évhez képest a duplájára emelkedett 8 fő. A legfontosabb feladat gyermek családjába való visszailleszkedésének elősegítése. Az esztendőzsererek szükség esetén együttműködnek a családsegítővel.

**A család- és gyermekjóléti szolgálatoktól érkezett jelzések száma
2016-2017. évben a központba**

Tevékenység	Tevékenység száma	Ellátottak száma
	2017	2017
Kapcsolattartási ügyelet	182	310
Utcai (lakótelepi) szociális munka	65	135
Kórházi szociális munka	86	38
Készenléti Szolgálat	9	9
Jogi tanácsadás	146	130
Pszichológiai tanácsadás	622	187
Mediáció	58	32

Kapcsolattartási ügyelet: az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől, vagy ezek egyikétől különélő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tartson fenn mindkét szülőjével kivéve, ha ez a gyermek mindenekfelett álló érdekével nem ellenkezik” (ENSZ Gyermekjogi egyezmény).

Gyámhivatali – bírósági végzés alapján fogadják a családokat. A központ elsődleges feladata a kapcsolattartás helyszínének biztosítása, hatáskörünk alapvetően nem terjed ki a konfliktuskezelésre. Azonban képzett mediátorunk a gyermekek érdekében több alkalommal kezelt a konfliktusos helyzeteket. A hétfélig kapcsolattartást, esetmenedzserek biztosították és minden esetben képzett mediátor is jelen volt a kapcsolattartáson.

Mediáció: mediációs szolgáltatás keretében elsősorban párkapcsolati, válási konfliktusok, valamint gyermekelhelyezésből adódó szabályok keretek, tisztázására, megállapodások rögzítésére került sor.

Gyakori probléma, hogy mediálhatónak tartott esetekben is valószínűsíthető, hogy az egyik fél kevésbé motivált/érdekelte a vitás kérdés megoldásában. Előfordult, hogy saját személyes sérelmeiken még gyermekük érdekében sem tudtak túllépni. Gyakori, hogy úgy kerülnek központunkhoz az ilyen esetek, hogy a felek már kölcsönösen minden elképzelhető fórumon feljelentették egymást. Ezekben az esetekben nagyon nehéz pozitív előrelépést elérni a konfliktusok rendezésében.

Készenléti szolgálat: a Család-és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség: tanácsadás, tájékoztatás nyújtása.

A hét mindennapján **16-08 óráig, valamint munkaszüneti napokon 0-24 óra között hívható telefonszámon (06/30-827-8558).** A készenléti ügyeletes munkatársak egész évben **tanácsot adtak, tájékoztatást nyújtottak** elérhetőségekről, tevékenységekről, teendőkről, valamint szükség esetén, **rendszerint mozgósítanak.** A telefonhívások többsége, információ, tanácsadás jellegű volt.

Jogi tanácsadás: jogi segítségnyújtásunk polgári peres ügyekben, illetve kis százalékban, büntetőperes ügyekben nyújtott segítséget a rászorulóknak. Problémátípusok: ingatlanal kapcsolatos, közüzemi, banki tartozásokból eredő ügyek, végrehajtással kapcsolatos tanácsok kérése, gyermek elhelyezési ügyek, kapcsolattartási ügyek, házasság felbontásával kapcsolatos ügyek, öröklési joggal kapcsolatos ügyek, ingatlan-adás vétellel kapcsolatos ügyek.

Az ügyek jelentős részénél beadványok, egyéb levelek megfogalmazására is szükség volt.

Ingyenes jogi tanácsadásunk (nem képviselő) továbbra is igen népszerű, elsősorban a nehéz anyagi helyzetben lévő, a folyamatosan változó jogszabályokat értelmezni egyre nehezebben tudó lakosság körében.

Utcai, lakótelepi szociális munka: az utcai szociális munka keretein belül a váci fiatalok számára szeretnénk alternatív szabadidős tevékenységet kínálni, hozzájárulva ezzel a csellengés és a droghasználat megelőzéséhez. Ennek érdekében az Emberi Erőforrások Minisztériuma által **KAB-ME-17KMRC** kódon kiírt pályázatot sikeresen nyerte el intézményünk. Mely a váci iskolákba járó fiatalokkal folytatott drog prevenció program kivitelezésére is lehetőséget biztosít.

Kórházi szociális munka: a Váci Család – és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere minden héten, kedden személyes kapcsolatot tart a Jávorszky Ödön Kórház szociális nővéreivel. Írásos jelzéseket továbbítja a megfelelő helyre, a szükséges intézkedéseket megteszi.

Pszichológiai tanácsadás: A problémák jellege:

- válás körüli konfliktusok, a bíróság döntése előtti viták a közös gyermek láthatásával kapcsolatban, a gyermek sérülése a válás előtti/alatti viták miatt.
- iskolai magatartás problémák (felhalmozódott igazolatlan hiányzások, fegyelmezetlenségek, tanulással kapcsolatos motivációs problémák)
- kiskamaszkori falcolások, erősen depresszív hangulat.
- kapcsolati problémák, krízisek.

Alkalmoszerűen szervezett adományok: Az adományközpont részt vesz a különböző szervezetek, vállalkozások adománygyűjtő akciójának lebonyolításában, valamint az összegyűjtött adományok célzott

kiosztásában (Élelmiszer Bank Országos szervezetének- élelmiszermentő akciója). Összegyűlt adományok révén segítséget tudnak nyújtani kisgyermekes családoknak, gyermekét egyedül nevelő szülőknek, egyedül élőknek, idős embereknek, létminimum közelében élőknek, hajléktalanoknak. Az adományközpont működtetése egész évben folyamatos, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben tudjuk a lakosságot természetbeni juttatásban részesíteni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Gyermekek Átmeneti Gondozásának biztosítása:

Vác Város Önkormányzata a Support Alapítvány erdőkertesi Családok Átmeneti Otthonával kötött ellátási szerződést egy család elhelyezésére. Ezzel biztosítja az átmeneti ellátás törvényi előírását.

Az intézmény célkitűzése

Az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújtanak segítséget problémáik megoldásában. A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket, vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt. Az ellátást 12+6 hónapra vehetik igénybe a családok. Fontos célkitűzés a családok intézményből való kikerülésének elősegítése, önálló életének erősítése, erőforrásaik olyan fejlesztése, amelynek segítségével a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá válnak az önálló életvitel ismételt kialakítására. Ennek megvalósítására komplex családgondozás programot biztosítanak.

- kikerülési motiváció folyamatos fenntartása, elő takarékosági programban való részvétel
- családok belső erőforrásainak feltérképezése
- a család rokoni, társadalmi és intézményi kapcsolatainak erősítése, helyreállítása
- jogsegély szolgálat
- alternatívák kidolgozása az intézményből való kikerüléséhez és a lakhatás hosszú távú megoldására
- albérlési lehetőségek keresése, gazdálkodási terv készítése a kikerülés utáni hónapokra fókuszálva
- megfelelő munkahely megtalálásának segítése
- gyermekjóléti szolgálattal való folyamatos kapcsolattartás

Az intézmény bemutatása

Az otthon a település központi részén, kertvárosi övezetben helyezkedik el. Ez a szocializáció szempontjából jelentős, hiszen a lakóik napi kapcsolatba kerülnek a szomszédokkal, ami egyrészt mintát jelent részükre, másrészt gyakran segítséget (Pl. munkalehetőség, adomány). Az utca lakói is érzékenyebbé váltak a nehéz helyzetbe került családok elfogadása területén. Tömegközlekedéssel jól megközelíthető, a vasútállomástól 10, a buszmegállótól 5 perc távolságra található az intézmény. A gyermekintézmények (óvoda, iskola), orvosi rendelő 5 perc távolságra vannak.

A 40 fő lakó két egymás melletti épületben kerül elhelyezésre (családi ház jellegű épületek). Összesen 14 lakószobával rendelkeznek. A gyermekek részére az otthonon belül játszóudvar került kialakításra. A közösségi és csoport-foglalkozásokhoz negyven négyzetméteres „klubszoba” áll rendelkezésre.

2017. évben 40 férőhelyen 40 családot, összesen 146 főt (63 felnőtt, 83 gyermek) látott el. Az ellátási napok száma összesen 15.177, egy főre jutó átlagos gondozási napok száma 103,95 nap volt.

A gondozott családok főbb jellemzői

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembe nézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek az otthonba. Ez mindenképp előtt a szegénységet jelenti, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya. (Pl. egyedül álló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér nélkül). Egyre nagyobb létszámban jelennek meg az intézményben a gondozott pszichiátriai beteg felnőttek, illetve a középsúlyos fogyatékossgal rendelkező szülők is, akik ellátása, gyermekeik nevelésében való támogatása munkatársaiktól még fokozottabb szakmai munkát igényel. Jellemző az alacsony iskolai végzettség, és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya.

A bekerülés jellemző okai:

- család megélhetési (anyagi, életvezetési) és lakhatással összefüggő problémák (krízis elhelyezés, hajléktalanná válás, elégtelen, egészségtelen lakhatási körülmények, albérlet váratlan felmondása)
- szülők és gyermekek egészségi problémái, szenvedélybetegség, bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális), családi konfliktusok
- gyermekek magatartási és tanulási problémái

A szociális munka területei

Az intézmény alapvető célkitűzése, hogy hozzásegítsék a szolgáltatásaikat igénybe vevő családokat ahhoz, hogy saját életterületet kialakítsák, és ezáltal megtörténjen visszailleszkedésük a társadalomba. Képesse váljanak a családok környezetük erőforrásainak felkutatására, és azok saját érdekeiknek megfelelő felhasználására. Az intézmény ezen keresztül lehetőséget nyújt a családoknak önállóságuk, személyiségük, illetve felelősség tudatuk fejlesztésére.

A szociális munka formája: minden család egy-egy családgondozóhoz tartozik, aki komplex segítséget nyújtva végigkíséri a családot az intézményből való kikerülésig, esetlegesen pedig utógondozást is végez. Az intézmény a szolgáltatásokat igénybe vevő családok részére különféle képzéseket, illetve foglalkoztatási lehetőségeket szerveznek.

Háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás

Az otthonban lakó családok rendszerint komplex problémahalmazzal küzdenek. Az intézményünkben folyó szociális munka során igyekeznek ezen problémák mindegyikével foglalkozni. Folyamatos nehézséget jelent a háztartásvezetés, az anyagi források beosztásának kérdése, amit kiemelten kezelnek. Felajánlják a háztartási napló vezetését, amelyen a család nyomon tudja követni, hogy mire mennyi pénzt költött, és ennek átlátása után közösen stratégiát dolgoznak ki a források hatékonyabb felhasználására

Filmklub szülők számára

A vetítések között egyaránt vannak olyan alkotások, amelyek valamilyen módon elgondolkodtatóak lehetnek, vagy megoldási stratégiákat közvetíthetnek a szülők felé, esetleg pusztán a szórakozást szolgálják, mert a szülők számára is fontos, hogy néha kiszakadjanak a mindennapok problémái közül. A filmklub idején az intézmény munkatársai látják el a gyerekek felügyeletét.

Jogi tanácsadás

A hozzájuk érkező családoknál gyakoriak a rendezetlen jogi ügyek, például a válóperek, gyermektartás-megállapítások, örökségi és ingatlanügyek. Az ilyen ügyekben való eligazodáshoz intézményünk jogi tanácsadást biztosít, az ügyintézésben pedig az intézmény családsegítői segítenek.

Intézményi kapcsolattartás koordinálása

Az intézményünk munkatársai a szülőkkel együttműködve tartják a kapcsolatot azokkal az intézményekkel, amelyekkel a család kapcsolatban áll.

Adósságkezelés segítése

Az intézményben lakó családoknál a rossz anyagi helyzet miatt visszatérő probléma az eladósodottság. Ennek megoldására segítik a családoknak felkutatni az adósságrendezési lehetőségeket, szükség esetén pedig szakembert is bevonnak ebbe a folyamatba.

Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció

A szülők lelki egészsége kiemelt fontosságú, mind a saját, mind pedig gyermekeik érdekében, de más területeken, például a munkaerőpiacon való érvényesülés terén is nagy jelentősége van. Ezért intézményünkben mentálhigiénés szakember áll a családok rendelkezésére.

Ingatlanpiaci tanácsadás

A tartós és biztonságos lakhatás megoldása az egyik legnagyobb kihívás, amellyel a családjaik küzdenek. Családsegítőik segítenek felkutatni a különböző lakhatási lehetőségeket – önkormányzati bérlakás, albérlet, lakáshitel-felvétel –, segítenek a szükséges nyomtatványok kitöltésében és célba juttatásában.

Munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben

A családok helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy a család felnőtt tagja(i) elhelyezkedjenek, és a transzferjövedelmeken túl munkajövedelemhez is jussanak. Lakóink munkaerő-piaci reintegrációja

komplex feladat, szükség van hozzá többek között az önbizalom erősítésére, az önismeret fejlesztésére, a munkalehetőségek felkutatására, egy a munkaadók figyelmét felkeltő önéletrajz elkészítésére, a napirend, a gyerekek iskolába-óvodába járásának megszervezésére, esetenként gyerekfelügyelet biztosítására. Intézményünk dolgozói mindezekben segítenek, hogy a munkaerő-piaci reintegráció sikeres legyen.

- Telefonálási és internetezési lehetőség

Intézményünkben a lakóknak internetezési és telefonálási lehetőséget biztosítanak az álláskereséshez, a hivatalos ügyek intézéséhez, a családi kapcsolatok ápolásához. A hivatalos ügyek intézésekor szükség esetén intézményünk munkatársai beszélnek a kliens nevében, de alapvetően az az elvük, hogy ha képes rá, akkor az ügyfél maga intézze az ügyeit.

- Pszichiátriai segítségnyújtás

2017-ben új szolgáltatásként vezették be az intézményben lakók számára a pszichiátriai segítségnyújtást, mivel az utóbbi években az volt a tapasztalat, hogy egyre több pszichiátriai problémával küzdő kliens érkezik az intézményükbe. Jelenleg időközönként pszichiáter áll lakóik rendelkezésére, aki egyrésztől szűri a pszichiátriai problémákat, másrészt racionalizálja, és kontroll alatt tartja a (korábban kontroll nélkül szedett) gyógyszereket.

A gyermekek számára a 2017. évben biztosított szolgáltatások:

- Játszóház

A gyerekek traumatizáltságának enyhítése kiemelt fontosságú feladata intézményünknek. Ennek egyik eszköze a heti több alkalommal megtartott játszóházi foglalkozás, amelynek célja, hogy a gyerekek az intézmény által biztosított játékokkal szabadon játszhassanak, hogy ezzel is kicsit kiszakadjanak a mindennapokból. A játszóház arra is alkalmat teremt, hogy a képzett nevelők a gyakorlatban is mintát közvetítsenek a szülők felé a gyerekekkel való helyes foglalkozásról, az erőszakmentes konfliktuskezelésről, illetve arra, hogy a szülők megtapasztalják, hogy a gyermekekkel való foglalkozás, a közös játék mennyire javíthat egy gyermek lelki állapotán, magatartásán.

- Filmklub

Rendszeresen szerveznek filmklubot az intézmény klubhelyiségében kivetítő segítségével. Főleg rajzfilmeket vetítenek, amely nagy népszerűségnek örvend a gyerekek körében.

- Mozgásfejlesztés és egyéb fejlesztő foglalkozások

Az intézményünkben lakó gyermekek többsége hátrányos helyzetű, amivel az is vele jár, hogy sokuk nem kapja meg a majdani sikeres iskolai előmenetelhez szükséges fejlesztéseket, kompetenciákat. Ezen hátrány enyhítésére fejlesztő foglalkozásokat tartanak.

- Korrepetálás

A családi háttér esetleges hiányosságai miatt a gyerekek sokszor küzdenek tanulási nehézségekkel. Ezért a korai fejlesztés mellett a konkrét iskolai feladatok sikeresebb teljesítésében is segítenek a gyerekeknek, amennyiben szükség van rá. Az intézmény könyvtárában elérhetőek fejlesztő kiadványok és kötelező olvasmányok.

- A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása

Fontosnak tartják, hogy az intézményeikben lakó gyerekek minden szolgáltatáshoz hozzáférjenek, ami sikeresebb életpályához segítheti őket. Ennek érdekében jó kapcsolatot alakítottak ki a helyi pedagógiai szakszolgálattal, amelynek szolgáltatásait – fejlesztés, gyermekpszichológus – a gyerekek rendszeresen igénybe veszik.

g) egészségfejlesztési, sport, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A környezeti nevelés keretén belül:

- Ligettakarítás: (12. sz. kép) A Váci Környezeti Nevelési Program keretében minden évben két alkalommal kerül megszervezésre az „Adj egy napot a Ligetnek” takarítási akció. A takarításban egészen óvodás kortól középiskolás korig vettek részt a gyermekek. A középiskolás gyermekek munkáját közösségi munkának minősítettük. A gyerekek számára nem csak élmény volt, de hasznos tapasztalat is.

- „Madárbarát óvoda” (13. sz. kép) programot az óvodák folytatták, családok által készített madáretetőket, keltető odúkat helyeztek ki az óvoda udvarára, egész évben gondozták, etették, itatták a madarakat, folyamatosan megfigyeléseket végeztek. A program lezárásaként a Madarak, fák napja alkalmából tagóvodák nagycsoportosai részvételével játékos vetélkedőket szerveztek a Rózsakertben. Őt állomáson teljesítették a témához kapcsolódó játékos feladatokat, többek között a Kismagos Alapítvány egyik munkatársa madárcsontokkal, madártollakkal, preparátumokkal tarkított különböző feladatokkal, érdekes történetekkel nyújtott sok új ismeretet a gyermekek számára.
- „Kicsik és Nagyik” programhoz csatlakozott két tagóvoda, amelynek keretében ellátogattak a gyermekek az Idősek Otthonába, s közös programot szerveztek a gyermekek és idősek számára. A program fő célja: a két korosztály egymáshoz közeledésének segítése, idősek elszigetelődésének megakadályozása, a gyermekekben pedig az önzetlen segítőkészség kialakítása.
- „Zöld Óvoda” – Zöld megoldás pályázat keretében egy látványos, szakszerű madárbarát kert és egy interaktív tanösvény került kialakításra.
- **Kerékpártároló** került kialakításra a Váci Deákvári Óvodában, melynek jelentős szerepe a gyermekbarát, ugyanakkor az egészséges életmód és a környezettudatos nevelés kohéziója, hiszen a gyermekeket, ezzel egyben a családokat arra ösztönözzük, hogy kerékpárral érkezzenek az óvodába.
- **Egészség-hét**, ahol a gyermekek egész héten az egészséges életmódra nevelés minden területén ismerkedhetnek meg számos lehetőséggel..

Az óvodás gyermekek részére a fentiekén túl az alábbi programokat biztosítjuk, amely során a gyermekek rengeteg élmény dús napokat tölthetnek az intézményi nevelés keretében, s nem utolsó sorban rengeteg oktatási anyagot sajátítanak el játékos formában. (Fővárosi Nagycirkusz, Katalinpuszta Kirándulóközpont, Zöld Híd Hulladékkezelő Központ, Planetárium, Állatkert, Minipolisz, Botanikus kert, Medveotthon, Álomvölgy tanya, Tropicarium, Seholsziget, Vác Város nevezetességeinek megtekintése séta keretében)

A fentiekén túl gyermekközpontú előadásokon vesznek részt: Zöld Híd Régió; nemzeti ünnepek - történész előadásával, huszárok részvételével; zeneiskolai koncertek, könyvtárlátogatás, színházlátogatások, sportfesztivál, virágos Vác programban való részvétel, zöldséges kert és fűszernövénykert kialakítása, napóra készítése, ovi-zsaru programban való részvétel stb..

Alsóvárosi Óvoda 2017. évben megszervezte az **Egészségnapot**, a Váci Derűs Gyermekkor Alapítványa célul tűzte ki, hogy az egészségnevelésen belül olyan primer prevenciós módszereket ismerjenek meg és alkalmazzanak az óvodapedagógusok és szülők, amellyel hozzájárulnak a gyermekek egészséges testi, lelki szociális fejlődéshez, az egészséges életmód átörökítéséhez és az egészségnevelés tudatosításához. **„Egészség-vár”** című programjuk célja az úszás, mint mozgástevékenység, amely igen sokrétűen fejti ki pozitív hatásait a gyermekek szervezetére. Egészségügyi-biológiai változásokat indít be, illetve segíti: az ideg-, izom-, csontrendszer és más szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javulásában. A víznek önmagában is élénkítő hatása van, és jelentős szerepe van az allergiás, asztmatikus megbetegedések megelőzésben. Az élettani funkciók felgyorsulnak, az immunrendszer hatékonyabban védekezik a megbetegedésekkel szemben. Az egyenletes és kíméletes terhelés mellett viszonylag nagy energiafelhasználással jár, így kifejezetten kedvez a túlsúlyos gyermekek számára.

A Váci Kisvác-Középvárosi Óvoda részt vett a „Gondolkodj egészségesen” programban, minden kiscsoportos átvette az „egészségzsákot”. Tagóvoda alapítványának segítségével **Só szoba** került kiépítésre, mely nagy segítséget nyújt az egészségmegőrzésben,

Ovi-foci: (11. sz. kép) A kisgyermekkorban a legnagyobb a mozgás jelentősége, a személyiség valamennyi szegmensét fejleszti, a mozgás élménye segíti a gyermek énképének formálódását. A torna, és a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás). Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképeségét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Ezért Vác Város Önkormányzata nagyon fontosnak tartja a mozgás megszerettetését már gyermekkorban, az

óvodai életben, ezért több alkalommal pályázott OVI-FOCI pályázaton. Ennek keretében 4 óvodában került átadásra az OVI-FOCI pálya.

Ovis sportnap: Minden év december hónap elején megrendezésre kerül a városi ovis sportnap, ahol minden tagóvoda nagycsoportosai versenyeznek egymással sorjátékok keretében. A rendezvényen közel 300 kis sportoló vesz részt, természetesen minden kis versenyző eredményt ér el, azonban a rendezvény fénypontja: az eredményhirdetésre megérkezik a várva várt MIKULÁS, aki ajándékokkal látja el a gyermekeket.

Területi Összefogással a Megelőzésért Alapítvány

Az elmúlt több, mint két évtizedben a város és környéke általános és középiskolái közül mindegyikben szerveztek preventív programokat, több sportvetélkedőt az általános iskolák között, pedagógus továbbképzéseket, szülőcsoportokat. Program célja: Vác és vonzáskörzetéhez tartozó oktatási intézményekben (általános és középiskolák) tanuló diákok egészséges életmódra való nevelése, a drog, alkohol, dohánytermékek fogyasztásának, valamint a viselkedéses addikciók kialakulásának visszaszorítása az iskolás korcsoportban. Az utóbbi években nagyobb hangsúlyt fektettek a pl. számítógépes függőségre, ami gyorsabban terjed a fiatalok körében, mint a drog használat. A program keretén belül önismeret fejlesztő foglalkozásokkal, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésével a sport tevékenység propagálásával szeretnék elősegíteni az önkéntes döntést feltételező, tudatos, aktív magatartás kialakulását, a „saját” testi és lelki egészség fogalmának felértékelődését.

Az **egészségtábor** 24. alkalommal tervezik megrendezni, melynek célkitűzése az általános iskolás 6-7. osztályos tanulók egészséges életmódra való nevelése, a saját egészség fogalmának felértékelődése, megfelelő döntéshozatali képesség kialakulása. Elemei az addiktológiai prevención kívül az egészséges táplálkozás, a mozgáskultúra, (tömegsport) a környezet-termesztvédelem, illetve a baleset megelőzés. A program célja, hogy ne csupán a gyerekeket nevelje, az egészséges életmódra, hanem az itt tanultakat képes legyen társainak, családjának és a környezetének tovább adni. A táborban (Balaton partja) a diákok sok szabadidős és sport program mellett, egy az ő szintjükre tervezett prevenció felkészítő programban vesznek részt addiktológiai prevenció, környezetvédelmi és baleset megelőzési témákban. Az utóbbi években a fogyatékkal élő (süket) diákokat is vittek magukkal. Külön érdekessége volt a tábornak, mikor a gyermekek jelbeszédet tanultak társaiktól.

Vác Város Környezetvédelméért Alapítvány – Egészséges Ifjúságért Alapítvány

Az Alapítvány, melyet Vác Város Önkormányzata hozott létre, 1990-től működik. Legfőbb tevékenységei a környezeti nevelés, tudatformálás, drogmegelőzési, baleset megelőzési és sport tevékenységek. Programjaik elsősorban az általános és középiskolás generációt tekinti célterületnek, de szervez rendezvényeket óvodásoknak is, de legtöbbször korosztályi megkötések nélkül családoknak, illetve érdeklődőknek. Az alapítvány rendezvényei szinte az egész évet behálózzák, programjai a környezetvédelem és a természetvédelem témaköreiben zajlottak eleinte, de napjainkban egy nagyobb szerepet kap az egészséges életmód, a balesetvédelem, a drogprevenció, az egészséges táplálkozás és még sok olyan témakör, mely a környezetvédelemnek csak határterülete, de a fiatalok nevelésében egyre fontosabb szerepet tölt be. A programok nagyrészt Vác városában, iskolákban, művelődési házban, a városházán, illetve természetvédelmi területeken zajlanak.

A **Föld Napja** (9. sz. kép) rendezvénysorozat 28. éve kerül megrendezésre Vác Város Önkormányzattal való szoros együttműködésével, mint az alapítvány legrégebbi programja, ahol szintén helyt kap a drogmegelőzés, mint egyik fő témakör. Az egészséges életmód és sport témakörben minden évben megrendezik a „**FUT A VÁC**” és a „**MIKULÁSFUTÁS**” –t, melyeken több, mint ezer fő áll rajthoz.

Elsősorban a felnőtteknek és diákoknak szól a város természetvédelmi területeinek, parkjainak szépítése, faültetés, és természetvédelmi területek takarítása. Erre legjobb példa a **ligettakarítás**, amelyet már 26 éve rendeznek meg. Az Alapítvány számos túrát, kirándulást szervez természetben az egészséges életmód jegyében.

Középiskolásoknak szóló tábor létrehozása elsősorban drogmegelőzés témakörében, melynek célja a résztvevők felkészítése mellett olyan „**kortárs segítők**” képzése, akik tovább viszik a táborban

megszerzett tudásukat. A tábor nem csupán egy egyszeri program, hanem része annak a képzésnek, amely a környezeti nevelési program keretében egész évben folyik. A táborozók kiválasztása a tavaszi föld napja program keretében történik. A tábor egy héten keresztül tart 30 középiskolás diák részvételével évente újabb helyszínen. A táborban résztvevők 3 csoport létrehozásával kötött program keretében tevékenykednek, melyekben a szakmai felkészülés és a szimulációs feladatok mellett szórakozásra, sportolásra is nyílik lehetőség. A táborozók közül sokan kutatódiákként folytatják a táborban elkezdett munkájukat, közöttük vannak országos versenyek győztesei is.

DIÁKÖNKORMÁNYZAT: középiskolás program, hagyomány szerint, a Föld Napja és a Diákpolgármester Választásának közös rendezvénye. A kampány reggel 7.45 órakor kezdődik és 9 óráig tart a Március 15. téren kialakított színpadon, majd kommunikációs verseny zajlik a Városháza Dísztermében. A verseny után a tanulók voksolhatnak a diákpolgármester jelöltekre. A verseny feladatok eredményei, illetve a szavazás eredményei alapján bejelentésre kerül az új diákpolgármester neve. A város polgármestere, alpolgármesterei átadják a város jelképes kulcsát és a csokoládéból font polgármesteri láncot, plakettet a diákpolgármesternek. A diákpolgármester, illetve az általa alakított diákönkormányzat tagjai a városi Képviselő-testületi ülésen megjelenik és a város lakossága előtt is bemutatkozik, majd elmondja elképzeléseit is. Előre egyeztetett időpontban pedig a város polgármestere és a diákpolgármester egyeztetéseket folytat a diákság érdekeit érintően.

Lakosságot és a diákságot egyaránt érintő programok

Vác Városa 2015-től sikeresen csatlakozott a **Kihívás Napjához**, (18. sz. kép) ezen a napon számos sportfoglalkozást szerveztünk, szerveztek az intézmények, továbbá a Váci Tankerületéhez tartozó iskolák diákjait, tanárait és dolgozóit is sikerült sportra invitálni, de mégis a rendezvény fénypontja a Sárkányhajó verseny volt, ahol szinte minden iskolából volt résztvevő.

25 év telt el azóta, hogy a diadalív árnyékából először startolt el a **Fut a Vác** mezőnye, és azóta ez minden évben töretlenül megismétlődött. Mára ez a verseny a váci városi programok elmaradhatatlan eseménye. Minden év június hónapjában a „Fut a Vác” (2,75 km; 6,5 km; illetve 10 km-es távok), december hónapjában pedig a „Mikulás futás” kerül megrendezésre, ahol minden évben a Váci Egyházmegye megyéspüspöke dr. Beer Miklós kezdi meg futását. A célba érés után mindenki csokit kap a frissítő mellé, és értékes díjak kerülnek átadásra nemenként 1-2-3. helyezett részére. A verseny során a legnépesebb váci iskola és sportegyesület is értékelésre kerül értékes ajándékkal, az iskolák közötti versenyszellem egyre nagyobb, ezzel szinte a város minden diákja invitálva van a versenyzésre. A verseny minden alkalommal az óvodásokkal indul, akik héliumos lufival a kezükben 3 korcsoportba versenyezhetnek. A befutók szintén ajándékot kapnak, a futamok 1-2-3. helyezettjei külön értékelésre kerülnek korosztályonként is. A nyári versenyfutás ideje alatt a színpadon sportegyesületek mutatkoznak be.

Európai Mobilitási Hét - Autómentes Nap: (19. sz. kép) 2017. szeptember 16-22 között mintegy 1000 résztvevővel megrendezésre került az Európai Autómentes Nap – Mobilitási Hét Vácott. Az ifjúság az óvodásoktól kezdve a középiskolásokig képviseltette magát.

A rendezvény több helyszínen, a Madách Imre Művelődési Központban, a Váci Uszoda és Strandfürdőben, Duna-part Zenepavilon előtti területen az egészséges és környezettudatos életmódra való figyelemfelhívó feladatok megoldását várták el a szervezők a gyerekektől. A gyerekeknek az életkoruknak megfelelő feladatokat kellett teljesíteniük.

Feladatok között szerepelt: kézműves foglalkozás, drog-megelőző teszt, városismereti teszt, vetélkedő a strandon (evezés a medencében), kresz-teszt, Katasztrófavédelem-Rendőrség-Mentőszolgálat bemutatója és feladatai.

Az ügyességi, sportos, gondolkodtató tesztjellegű feladatok, valamint a változatos helyszínek segítségével remekül érezték magukat a résztvevők és napközben a megvendéglésükre is lehetőség nyílt. (gyümölcslevek, szendvics, gyümölcs)

Az idei évben csatlakozott rendezvényünkhöz a Váci Rendőrkapitányság és az ORFK. A Madách Imre Művelődési Központban tartottunk közös baleset és bűnmegelőző napot, ahol felhívtuk a gyermekek figyelmét többek között a biztonságos közlekedésre is.

Újdonságként egy Kalózkamion is megjelent a váci Mobilitási Héten, amelyben a gyermekek megtapasztalhatták, hogy milyen fogyatékosként élni.

Az aszfaltrajzok legjobbjait Garay-Nagy Norbert prima primissima díjas váci művész értékelté és jutalmazta egy hónapos rajzkurzuson való részvétellel.

Korcsolya pálya: 2015. évben nyílt meg először a jégpálya a város főterén. Csodálatos környezetben hódolhattak szenvedélyüknek az ide látogatók. A jégpálya kiváló alkalmat kínál arra, hogy megtanítsák a gyermekeket korcsolyázni, akár testnevelés óra keretében, ezért a délelőtti órákban a váci iskolák tanulói díjmentesen, korcsolya biztosításával használhatták a jégpályát. A lehetőséget minden egyes iskola igénybe vette, így alkalmanként 150-200 gyermek/óra élvezte a város adta lehetőséget.

Váci gyerekek Zánkán

Vác Város Önkormányzatának szervezésében tizenegyedik alkalommal került sor a váci iskolák diákjainak üdültetésére. Idén 46 gyerek pihenhetett a Bicskei Önkormányzat zánkai táborában 2017. július 9-14. között.

Az időjárás az üdülőknek kedvezett, érkezéskor hétágra sütött a Nap, a tó vize hívogatóan várta a gyerekeket, akik közül többen először látták a Balatont.

A táborozás ideje alatt megismerkedtek a gyerekek

Zánka és Balatonfüred nevezetességeivel, a Balaton természeti szépségeivel.

Az üdülés alatt sok színes programban volt része a diákoknak. Ismerkedési esten mérték össze ötletességüket, sportversenyeken, ügyességi játékokon, számháborúban vettek részt.

Egy borús napon a Balatonfüredet látogatták meg, majd egy fantasztikus hajókiránduláson is részt vehettünk. A napot a helyi fagyaltos termékeinek megkóstolása zárta.

Délutánonként kézműves foglalkozásokon készíthettek ajándéktárgyakat, emlékeket. Faliképek, ceruzatartók, színes hűtőmagnesek, agyagfigurák, díszítették a szobákat.

Esténként „Csillag születik” vetélkedő, séták, és a naplementében való fürdés tette színesebbé a hét programját.

Barátságok szövődtek, lebarnulva, élményekben gazdagodva telt el a nyaralás. Az utolsó este tábortűznél búcsúztunk a tábortól.

Csattogó-völgy- A kikapcsolódás szigete

Vác Városa nyári táborozást szervezett, olyan 7 és 12 év közötti gyerekek részére, akiknek családi, anyagi helyzete ezt nem tenné lehetővé. A 25 kisgyermek a Csattogó-völgyben pihenhetett Vác Város Önkormányzat jóvoltából, aki mind az étkezést, mind a szállást ingyenesen biztosította a kisdíjaknak.

Az táborozás programjai, felügyelő tanárok biztosítása komoly szervezést igényelt.

Hála a nagylelkű felajánlásoknak minden feltétel megadatott, hogy a gyerekek élményekkel gazdagodva

térjenek haza a hétfőtől péntekig tartó táborból.

A napi 3-szori étkezést a helyi étkezdében biztosították. A tízórai és uzsonna mindig meglepetés volt, melyet váci vállalkozók küldtek a gyermekeknek: görögdinnye, rétes, főtt kukorica, ízletes szilva, virsli. Ezek természetesen az utolsó szemig elfogytak.

A gyermekek utaztatását is sikerült ingyenesen megoldani egy vállalkozó segítségével.

Az estét tábortűz melletti játék, éneklés zárta. Következő nap egy rövid gyalogtúra célpontja Kismaros volt, ahol egy értékes néprajzi kiállítást tekinthettek meg a gyerekek. Visszaindulás előtt mindenkinek jól esett a fagyalt a nagy hőségben, mely előre jelezte a nagy éjszakai vihart. Az ízletes ebéd után éppen hogy csak szusszanhattak egyet a lelkesebbek és máris indulhattak egy erdei túrára, hogy a kb. 250 méter magas dombtetőről gyönyörködjenek a Duna-kanyar panorámájában.

A délutáni strandolásra remek idő volt és csak az uzsonnára felvágott dinnye bírta őket kicsalogatni a vízből néhány percre.

Fájó szívvel és rengeteg élménnyel gazdagodva tértek haza a gyermekek ebből a csodás nyári táborból.

Csopak tábor (2017.08.18-22)

A táborban résztvevő települések: Nyíradony, Baja, Királyhelmece, Derecske, Hajdúhadház, Vác.

Megérkezésükkor nagyon jó idő volt, így míg a szobára, valamint a vacsorára várakoztak, kihasználták a strandolási lehetőséget. Másnap tömegközlekedéssel Balatonfüredre érkeztek, ahol a Jókai Villát a Városok Falvak Szövetsége jóvoltából ingyen tekintették meg. Majd gyalogtúrát tettek a Lóczy – barlanghoz (gyermekek nagyon élvezték a barlangászást),

délután hátralévő részét Balaton parton, Tagore sétányon töltötték. Csopakon megtekintették a Vízimalmot, majd a Csónaktornyot. Felejthetetlen élmény volt számukra az augusztus 20-i tűzijáték a Balaton partjáról.

KEF tábor

Vác Város Önkormányzata 2017. évben először szervezte meg Kábítószer Egyeztető Fórumon keresztül a Váci Rendőrkapitánysággal együttműködve kétszer egy hetes táborát 40 váci gyermek részére. A táborban a diákok drogprevenciós, bűnmegelőző, közlekedésbiztonsági előadásokat hallgathattak meg, s a „GORDONKA” elnevezésű társasjátékkal játszhattak, melynek a lényege nem az egymással való versengés, hanem együtt való játszás volt. A társasjátékon keresztül a diákok ismereteket szerezhettek az internetes zaklatás témakörében is. Továbbá a gyerekek megismerkedhettek a rendőrség munkájával, beleértve a kábítószeres és alkohol használat káros hatását és a közlekedés veszélyeit. Az oktatás mellett jutott szerep a kikapcsolódásnak is, melyek a következők: sárkányhajózás, strandolás, látogatás a Tarzan-parkba, az Állatkertbe, túrázás a Katalinpusztán található Gyadai-tanösvényre.

h.) Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó adatok

Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/B. §-a értelmében az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani**:

- **a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben** részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át

ae) nevelésbe vették

- **1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban** részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

bb) nevelésbe vették

- azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el

- **1-8. évfolyamon felüli nappali rendszerű iskolai oktatásban** részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették

db) utógondozói ellátásban részesül

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani**:

a) az 1-8. évfolyamon felüli nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

b) az 1-8. és azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek.

Szünidei gyermekétkeztetés

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Vác Város Önkormányzata által 2017. évben is megrendezésre került az **Árpád Fejedelem Általános Iskolában a nyári tábor (nyári étkeztetés) immár 11. alkalommal.**

A 2016. évihez hasonló létszámra számítottak kb. 80-100 főre, de meglepődve tapasztalták, hogy 80-120 kisdíák jelentkezett, évről - évre egyre nagyobb az érdeklődés a tábor iránt, 9 pedagógus dolgozott párban, a 7 hét alatt. A táborvezetők folyamatosan kapcsolatban voltak egymással és rendszeresen koordinálták a programokat, egymás munkáját is segítve.

A programtervezetben kézműves foglalkozások, sportversenyek, közös játékok, kulturális foglalkozások, kirándulások, fürdés, szellemi vetélkedők is helyt kaptak.

Heti egy alkalommal szerveztek kirándulásokat, melynek helyszínei a következők voltak: Kismaros, Szentendre Városi Tömegközlekedési Múzeum, Taksony Póni Farm, Vácrátót Botanikus Kert, Budakeszi Vadaspark, Állatkert.

A gyermekek számára kedvelt program a tűzoltóság megtekintése, 2017. évben is a tűzoltók látogattak ki az iskolába. A nagy hőség miatt kedvező lehetőség volt, hogy kilátogathattak a városi a strandra, több táborozó diák anyagi okok miatt nem juthat el a strandra sem.

Kézműves programjaik változatosak voltak (agyagozás, üvegfestés, gyöngyfűzés, origami, marcipánkészítés só-lisztgyurmázás, fonalgrafika, szalvéta technika és gyümölcssaláta készítés)

Évek óta megoldott a gyermekek ebéd utáni csendes pihenője, melyhez a Boronkay György Műszaki Középiskola és Gimnázium Kollégiuma valamint a Hársfa úti Óvoda biztosít tárgyi feltételeket.

Kollégák lelkes, kitartó és precíz munkájának köszönhetően ismét sok vidámságot és önfeledt *kikapcsolódást biztosított a nyári napközi.*

Ingyenes tankönyv szabályozása

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást - az iskolák oldalain azt is felsorolják, milyen igazolásokra van szükség.

Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei : nem releváns

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A jogi segítségnyújtó szolgálatként jár el a Váci Járási Hivatal, a bűncselekmények és tulajdon elleni szabálysértések áldozatai számára felvilágosítást ad jogaikról, lehetőségeikről; érzelmi támogatást nyújt; elősegíti érdekeik érvényesítését; jogi segítséget nyújt, szükség esetén akár ügyvédet is biztosítva; az elkövetéstől számított 5 napon belül beadott kérelem alapján azonnali pénzügyi segítyt adhat krízishelyzet fennállása esetén. A személy elleni erőszakos bűncselekmények súlyos sérültjei és halálos áldozataik hozzátartozói mindezen túl állami kárenyhítést is igényelhetnek.

Az áldozatsegítő támogatások alapfeltétele a rendőrségen tett feljelentés. Az áldozatsegítő eljárások illeték- és díjmentesek.

Nagycsaládosok Váci Egyesülete 1991 óta, immár 25 éve működik városunkban. Tevékenysége során figyelemmel kíséri a nagycsaládok, családok helyzetét. Információval látja el őket a családokat érintő jogszabályokról, ellátási formákról, kedvezményekről, pályázatokról. Részt vesz a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum és a Szociálpolitikai Kerekasztal munkájában, képviseli a családok érdekeit. A Nagycsaládosok Országos Egyesülete Észak-magyarországi Régióján keresztül adományokat juttat el a családoknak. Programokat, kirándulásokat szervez. Minden nyáron táborozást szervez a nagycsaládos gyermekeknek.

Dunakanyari Látássérültek Egyesülete /DULATE/ 37 éve segíti a működési területéhez tartozó 3 járás (39 település) területén élő vak és gyengénlátó személyeket, egyetlen látássérültekre specializált szervezetként. Célja a látássérült emberek szociális biztonságának, társadalmi beilleszkedésének, sokoldalú rehabilitációjának, aktív, önrendelkezésem alapuló önálló életvitelének, jogaik érvényesülésének elősegítése, fogyatékoságukból eredő sajátos szükségleteinek kielégítésének előmozdítása, érdekeik képviselete.

Fő feladatuk: egészségmegőrzés, szociális tevékenység, családsegítés; nevelés és oktatás, kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok segítése, képviselete.

2014-ben bővítették segédeszköz-parkjukat, hogy további eszközöket lehessen helyben kipróbálni, s az érzékenyítő programokon is bemutathassák működésüket.

Az integráció jegyében ún. érzékenyítő bemutatókat tartottak több közösségi és iskolai rendezvényen, annak érdekében, hogy a résztvevők megismerkedhessenek a látássérültek hétköznapi életével, s a látók és nem látók világát közelítsék egymáshoz.

A részt vevők kipróbálhatták a fehér bottal való közlekedést, megismerkedhettek a Braille írással, valamint hangos eszközökkel és a vakvezető kutya munkájával.

A 163/2018. (VI.21.) sz. Képviselő-testületi határozat alapján a gyermeküket egyedül nevelő szülők 50 %-os kedvezménnyel vehetik igénybe a városi strand és uszoda, Madách Imre Művelődési Központ és a sportintézmények nyári programjait.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló, (Nktv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, (Nktv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nktv. 4. § 3. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Óvodai nevelés feladatai körében kerül megrendezésre a sportnap fesztivál, kirándulások, szülőkkel közösen szervezett szabadidős programok megvalósítása, illetve nyílt napok megszervezése.

Váci Alsóvárosi Óvodák

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint minden óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, ezen belül a gyermekvédelmi feladatok ellátása is, így céljaik eléréséhez elengedhetetlen a megfelelő tájékozottság, az információk beszerzése. Ennek érdekében az intézményvezetővel és a nevelőtestülettel közösen határozták meg a feladataikat, a külső partnerek körét. A gyermekvédelmi feladatok ellátását, a Váci Alsóvárosi Óvoda Pedagógiai Programjában részletezett feladatok betartásával végezték.

A gyermekvédelmi felelősök elkészítették éves tervüket, amely kiemelt és csoportra vonatkozó feladataikat is tartalmazta, amelyet óvodapedagógusokkal tagóvodájukban megismertettek.

A felelősök folyamatosan figyelemmel kísérték a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, hátrányos helyzetű gyermekek, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek számának változásait.

Az óvodaköteles és tanköteles korú gyermekek óvodába járása rendszeres volt, igazolatlan hiányzást 2 alkalommal jeleztek az óvodapedagógusok. Ezekben az esetekben a törvényi előírásnak megfelelően az intézkedéseket az érintett szervek felé megtették. Az intézmény vezetése és az érintett pedagógusok információkkal rendelkeznek minden gyermek szociális helyzetéről.

A védelemben vett gyermekek miatt folyamatos konzultációt tartanak az óvodapedagógusokkal, szülőkkel. A Váci Család-és Gyermekjóléti Központnál és a Járási Hivatal Gyámügyi Osztályán 7 alkalommal vettek részt esetmegbeszélésen. A gyermekvédelmi szempontból veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és nehezen nevelhető gyermekek feltérképezése megtörtént, folyamatos nyomon követésük, fejleszthetőségük a fejlődési naplóban történik.

December hónapban a rászoruló gyermekeknek, családoknak adománygyűjtést szerveztünk, mely mind a megajándékozottakat, mind az adományozókat jó érzéssel töltött el.

A Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztályával a kapcsolattartás folyamatos és kölcsönös volt.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével kapcsolatos szakmai munka értékelése:

Az intézményben a 2017-18-as nevelési évben 6 fő sajátos nevelési igényű gyermek nevelése történik:

- 1 fő beszédfigyafatókos
- 1 fő kevert specifikus fejlődési zavar

4 fő gyermekkori autizmus

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését az intézmény gyógypedagógusa végezte, a szakvéleményben előírt TSMT mozgásfejlesztést is biztosítva.

Az óvoda kiemelt feladatának tekinti az integrációs feladatok végzését. Az óvodapedagógusok a gyógypedagógussal együttműködve törekedtek a bármely okból fejlődésben lemaradó gyermekek kiszűrésére, akiknél szükség esetén kezdeményezték a szakszolgálati vizsgálatot. Három fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése történik két óvodai csoportban.

Jelenleg 18 fő gyermek vizsgálati kérelme van folyamatban a szakértői bizottságnál, ebből 9 iskolaválasztás céljából.

A gyógypedagógus és óvodapedagógusok munkájára a folyamatos és együttműködő szakmai kapcsolattartás a jellemző. Az óvodapedagógusok munkáját konzultációkkal, a fejlesztési tervek és a szakvélemények szakszerű elkészítésével, fogadóórákon való részvétellel támogatja a gyógypedagógus.

Az intézmény az ehhez kapcsolódó társintézményekkel való kapcsolattartását folyamatos és eredményes együttműködés jellemzi.

Ebben a nevelési évben is eredményesen működött az Integrációs munkaközösségük, amelynek elsődleges céljaként az intézményükben működő integráció még sikeresebb és hatékonyabbá tételét fogalmazták meg. Céljuk volt az eredményes együttműködés és a nevelés segítése, a tapasztalatok és nehézségek őszinte megosztása.

Váci Deákvári Óvodák

Legfontosabb feladatuk a gyermekek nevelése, fejlesztése az óvoda Nevelési Programja, az éves munkaterv és a benne lévő eseménynaptár szerint. Legfontosabb tevékenységként a játékba ágyazott tapasztalatszerzést helyezik előnybe. Alapvetően a gyermekeknek az élményalapú megtapasztalást kívánunk nyújtani.

A Váci Deákvári Óvoda 17 csoportjában magas gyermeklétszámokkal kezdték meg a 2017/2018 nevelési évet, a kiscsoportosok folyamatosan érkeznek a nevelési év folyamán. A létszámtúllépéshez az engedélyeket a jogszabályoknak megfelelően megkértük az elmúlt nevelési évekhez hasonlóan.

A 2017/2018 nevelési évben az előző nevelési évekhez hasonlóan integráltan fogadják a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Szakértői véleményük alapján intézményünk gyógypedagógusa biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a megfelelő egyéni fejlesztést. A 2017/2018 nevelési évben 6 fő sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket nevelnek integráltan. A sajátos igényű gyermekek elhelyezésénél idén is nagy figyelmet fordítottak arra, hogy egy óvodai csoportba 1 fő sajátos nevelési igényű kisgyermek kerüljön. Óvodapedagógusaink kiemelt figyelmet fordítanak az SNI gyermekekre is, az elmúlt években kapott szakmai továbbképzés ismereteit jól alkalmazva kiemelt, lelkiismeretes munkát végeznek, annak érdekében, hogy az SNI gyermekek is megfelelően fejlődjenek magas létszámú csoport környezetben. Az óvodapedagógusok folyamatosan jeleznek a gyermekek egyéni fejlődésében tapasztalt eltérések miatt, ilyenkor felhívják a szülők figyelmét az esetleges eltérésekre, megsegítik őket a szakértői kivizsgálások ügyintézésében, megfelelő ismeretekkel látják el őket. Jelenleg is több kisgyermek kivizsgálása van folyamatban, akiknél várják az eredményeket, és a megfelelő szakértői vélemény diagnózisának ismeretében meg tudják kezdeni a kisgyermek egyéni fejlesztését.

Ez nagyon fontos, hiszen a minél korábbi felismerés, minél korábbi fejlesztéssel eredményes lehet a kisgyermek fejlődésében.

A 2017/2018 nevelési év első félévében is több fakultatív programon vehettek részt az ovisok. Az intézményben lehetősége van a kisgyermekeknek *Bozsi- foci* tevékenységen részt venni, ahol a labdajáték iránti szeretetére ösztönzik az óvodapedagógusok. A gyermekek *sportág előkészítő* délutáni foglalkozáson is részt vehetnek a Diófa utcai tagóvodába. A gyermekek ezeken a programokon a mozgás örömét élhetik át, különösen ajánljuk azoknak a szülőknek, akiknek a gyermeke nagy mozgásigényű, valamint különösen tehetséges gyermekeket vonjuk be ezekbe a foglalkozásokba. Két tagóvodában az idei nevelési évben volt lehetőség a nagycsoportos korú gyermekeknek, hogy *óvodai zenés, angol* tevékenységekbe játszhatnak. A gyermekek kezdő szinten, alapszavakkal ismerkednek játékosan, mozgásba integrálva. Délutáni

tevékenységként ismerkedhetnek meg a gyermekek természetes anyagokkal, kreatív ötletekkel, újrahasznosítással a *Tökmagházban*. A gyermekek természet iránti szeretete, ötleteik, színes, gazdag érzelmek világuk megnyilvánulására van lehetőség, ahol szabadon tevékenykedhetnek az óvodapedagógus segítségével. A Sirály utcai tagóvodában *Dalos néptánc* foglalkozás keretében örökítik tovább a néphagyomány értékeit. Intézmény óvodapedagógusai nagy gondot fordítanak az egészséges életmódra nevelésre, melyet Egészség hét keretében a gyermekek egészséges táplálkozására készítenek gyógyteákat, salátákat, és sok mozgásos tevékenység.

Pályázati lehetőségek, távlati célok:

A Váci Deákvári Óvoda pályázatot nyújtott be egy Szabadtéri külső foglalkoztatóra, amelynek lényege, hogy a gyermekek játékba integrált tanulás támogatása szabad környezetben, interaktívan megvalósulhasson.

A Váci Deákvári Óvoda Diófa utcai Alapítványa a szülők közreműködésével elkészített pályázatában a környezettudatos szemléletmód elmélyítését tűzte ki célul. Mindezek mellett nagyon fontos szempont, hogy a gyermekek megtanulják a környezetvédelem fontosságát, elsajátíthassák a fenntarthatóság és az egészség összefüggéseit, ami pedagógiai célkitűzésük egyik alapja is egyben.

A Duna Dráva Cement Kft. által támogatott két pályázati lehetőséget az intézmény elnyerte, mindössze 2,9 millió Forint összegben. A Váci Deákvári Óvoda Újhegyi úti tagóvodája 1,8 millió Forintot, a Váci Deákvári Óvoda Diófa utcai Alapítványa 1,1 millió Forintot nyert a sikeres pályázatának köszönhetően.

Váci Kisvác-Középvárosi Óvodák

Az óvoda 14 csoportja továbbra is magas gyermeklétszámmal működik, melyet a növekvő számú SNI és BTM ellátást igénylő gyermekek száma tovább növel. Intézményük sajnos nem rendelkezik gyógypedagógusi státusszal, így az Alsóvárosi Óvoda gyógypedagógusa szabad óraszámainak függvényében látja el ezt a feladatot.

A védőnőkkel az együttműködési tervnek megfelelően valósult meg a kapcsolattartás, a kötelező egészségügyi ellenőrzések mellett bemutatót tartottak az egészséges táplálkozással kapcsolatban, illetve a nagycsoportosok megtekinthették a védőnői rendelőt, ahol kipróbálhattak néhány mérőeszközt, közvetlenebb hangulatban beszélgethettek a védőnővel.

Az óvodás foci „Bozsik program”-ban való részvételt folytatták, a szervezett programokon csoportjaik jelen voltak, a kapott eszközöket jól tudták hasznosítani.

Eötvös utcai és Hársfa utcai tagóvodánkban a műfüves sportpályákon amíg az időjárás engedte, kihasználták a lehetőséget a mozgásfejlesztésre, akár a mindennapi torna, akár a heti mozgásos foglalkozás, akár családi sportnap keretében. Az Ovi-foci Alapítvány további ismereteket adott át pedagógusaiknak, mellyel a kézilabda alapjait tudják beilleszteni mozgásfejlesztő tevékenységükbe.

Hársfa u-i tagóvoda nagycsoportosai idén is részt vettek a Nagy sportágválasztó rendezvényein, sok élménnyel gazdagodtak. A városi Sportfesztiválon a nagycsoportosok vettek részt, ez a hagyományos, városi szintű rendezvény mindig színfoltja a Mikulásvárásnak.

Folytatták minden tagóvodával a „Madárbarát óvoda” programot, a gyerekek a madáretetőket, keltető odúkat helyezték ki az óvoda udvarára, egész évben gondozták, etették, itatták a madarakat, folyamatos megfigyeléseket végeztek. A program lezárásaként május 10-én, a Madarak, fák napja alkalmából a tagóvodák nagycsoportosai részvételével idén is a Rózsakertben szerveztek játékos vetélkedőt, ahol négy állomáson teljesítették a témához kapcsolódó játékos feladatokat.

A Kismagos Alapítvány közreműködésével folytattuk a „Kicsik és Nagyik” programot, amely keretében a gyerekek ellátogattak az Idősek Otthonába, ahol közös programokat, tevékenységeket szerveztek a gyerekek és az idősek számára, valamint már hagyomány szintén a Kismagos Alapítvány közreműködésével az erdei óvoda megszervezése, mely 3 napig kínál érdekes programot a gyermekek és a pedagógusok számára.

Kiemelt feladatuk az egészségfejlesztés, az egészséges életmód kialakítása, az erre való igény és tudatosság erősítése. Ennek érdekében minden tagóvodában tartottak „Egészségnapot”, ahol játékos formában ismerkedhettek az egészséges táplálkozással, az egészség védelmével, a betegségek megelőzésével, a

gyógyító munkával. Terveik közt szerepel egy intézményi szintű „Egészségnap” megszervezése, amikor minden tagóvodánk egy helyszínen, közösen vehetne részt egy nagyszabású rendezvényen.

A gyermekvédelmi feladatok bővültek, gyakoribb a védelembe vételi eljárásban való közreműködés. A Gyermekjóléti Központtal folyamatos a kapcsolattartás, többször adtak pedagógiai jellemzést gyermekekről, részt vettek esetmegbeszélésen, konferencián. Sajnos előtérbe került a szülők közti konfliktus, amibe belevonják a gyermeket is.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	1409	57	1305	16	1165	3
2013	1405	58	1278	16	1129	3
2014	1365	58	1269	16	1154	3
2015	1325	58	1284	16	1138	3
2016	1292	60	1292	16	1136	3
2017	n.a.	60	1317	16	1166	3

ÓVODÁK	Férőhely	Kihasználtság (KIR)	RGYK	HH	HHH	SNI	Logopédiai ellátásban részesül	Tartósan beteg	Nagy-családos
<i>Váci Deákvári Óvoda:</i>	411	98	7	3	0	6	46	16	97
Diófa utcai	75	113	2	1	0	0	5	1	22
Újhegyi úti	125	100	1	0	0	3	20	8	25
Deákvári főúti	66	89,3	4	2	0	1	8	1	14
Sirály utcai	145	91	0	0	0	2	13	6	36
<i>Váci Kisvác-Középvárosi Óvodák:</i>	313	107,6	10	7	0	2	0	6	104
Eötvös utcai	75	108	2	2	0	0	0	3	34
Csányi L. körúti	76	103,9	4	3	0	2	0	0	12
Hársfa utcai	96	110,4	1	0	0	0	0	0	27
Nyár utcai	66	107,5	3	2	0	0	0	3	31
<i>Váci Alsóvárosi Óvoda:</i>	343	88	23	12	1	5	0	12	89
Vám utcai	173	83	20	10	1	2	0	5	45
Kölcsey utcai	100	95	3	2	0	0	0	2	27
Kertész utcai	70	90	0	0	0	3	0	5	17

ÓVODÁK	FÉRŐHELYEK SZÁMA						GYERMEKEK LÉTSZÁMA					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Deákvári Óvodák:</i>	413	405	413	416	411	411	372	359	383	412	379	364
Diófa utcai	75	75	75	75	75	75	66	72	71	74	80	75
Újhegyi úti	125	125	125	125	125	125	108	101	107	120	120	113
Deákvári főúti	66	60	66	66	66	66	54	56	59	62	44	56
Sirály utcai	147	145	147	147	145	145	144	130	146	156	135	120
<i>Kisvác-középvárosi Óvodák:</i>	327	315	313	313	313	313	308	290	318	264	287	299
Eötvös utcai	75	75	75	75	75	75	74	73	80	62	74	67
Csányi L. körúti	88	80	76	76	76	76	71	66	70	58	64	70
Hársfa utcai	97	95	96	96	96	96	96	87	100	85	85	97
Nyár utcai	67	65	66	66	66	66	67	64	68	59	64	65
<i>Alsóvárosi Óvodák:</i>	350	343	343	343	343	343	285	289	271	270	258	275
Vám utcai	175	173	173	173	173	173	141	154	133	131	131	135
Kölcsey utcai	100	100	100	100	100	100	82	77	85	88	77	85
Kertész utcai	75	70	70	70	70	70	62	58	53	51	50	55
Önkormányzat összesen:	1090	1063	1069	1069	1067	1067	965	938	972	946	924	938
Evangélikus óvoda	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
Katolikus óvoda	90	90	75	90	100	125	90	83	75	82	93	118
Waldorf óvoda	50	50	50	50	50	50	35	33	32	35	44	35
Más fenntartású összesen:	215	215	200	215	225	250	200	191	182	192	212	228
Városi összesítés:	1305	1278	1269	1284	1292	1317	1165	1129	1154	1138	1136	1166

Oktatási intézmények átvételének áttekintése, jelenlegi helyzete

Magyarország Kormánya a Klebelsberg Intézményfenntartó Központról szóló 202/2012.(VII.27.) Kormányrendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 3. § (1) bekezdése értelmében az állami köznevelési feladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervként, ennek keretében az állami fenntartású köznevelési intézmények fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására 2013. január 01-i hatállyal a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot jelölte ki.

„A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt működő központi hivatal.”

Az Intézményfenntartó Központ területi szerve a tankerület és a megyeközponti tankerület.

A tankerület illetékességi területe azonos a járás illetékességi területével.

A megyeközponti tankerület a megye székhelyén működő tankerület, amelynek illetékességi területe a szakképző iskolák, a kollégiumok, a pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézmények, valamint a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézmények tekintetében azon megyére terjed ki, amelynek székhelyén működik. Pest megyében a megyeközponti tankerület Cegléd székhellyel működik.

Vác Város Önkormányzata a 375/B/2012.(XII.13.) sz. Képviselőtestületi határozatával döntött, hogy 2013. január 01-től az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmények élelmezési feladatait a Vác Város Önkormányzat Gazdasági Hivatala látja el.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény 13.§ (1) - (2) bekezdése szerint „A Központ és az önkormányzati fenntartó az átvételhez kapcsolódó intézkedések végrehajtása során kölcsönösen együttműködve járnak el. Az átadás-átvételt az önkormányzati fenntartó képviselőjére jogosult személy és a Központ képviselőjében eljáró, az intézmény székhelye szerint illetékes tankerületi igazgató **megállapodásának legkésőbb 2012. december 15-éig történő megkötésével kellett végrehajtani.**”

Vác Város Önkormányzat Képviselőtestülete 2012 december 13. napi ülésén tárgyalta a köznevelési intézmények átadás-átvételi megállapodást, azt elfogadta.

A megállapodás célja: a köznevelési intézmények fenntartói joga átadás-átvételéhez kapcsolódó eljárás lebonyolításához szükséges keretek meghatározása, az átvételre kerülő intézmények köznevelési feladati ellátásának biztosítása érdekében, a korábban e feladatok ellátását szolgáló vagyonelemek, tárgyi eszközök megosztásához, az átvevő ingyenes használatába adásához, a foglalkoztatottak, illetve a létszám átadás-átvételéhez, a jogok és kötelezettségek meghatározásához, megosztásához szükséges keretek biztosítása.

Az Nkt. 76. § (5) bekezdése értelmében az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló, települési önkormányzati tulajdonú ingatlan és ingó vagyona vonatkozóan az állami intézményfenntartó központot ingyenes használati jog illeti meg, ha a köznevelési intézményt települési önkormányzat működteti.

A fentiek alapján használati szerződés került megkötésre Vác Város Önkormányzata és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ között.

„Az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központról” szóló 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet alapján a köznevelési intézmények fenntartásával és működtetésével kapcsolatos feladatok ellátása céljából a KLIK-ből a területi szervei 2017. január 1-jével kiválnak, és a Korm. rendeletben meghatározott tankerületi központba olvadnak be. A KLIK 2017. január 1-jétől Klebelsberg Központ néven működik tovább. Az Átvevő illetékességi körébe tartozó köznevelési intézmények fenntartói jogai és kötelezettségei tekintetében 2017. január 1-jétől a KLIK jogutódja az Átvevő Tankerületi Központ.

Az Nkt. 99/G. § (1) bekezdése értelmében a tankerületi központ által fenntartott, települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény 76. §-ban meghatározott működtetésével kapcsolatos jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek a tankerületi központot 2017. január 1-jétől illetik meg, illetve terhelik.

Az Nkt. 99/G. § (2) bekezdése szerint 2017. január 1-jével a tankerületi központ foglalkoztatotti állományába kerülnek a működtető önkormányzat által irányított költségvetési szervnél a tankerületi

központ által fenntartott köznevelési intézmény működtetését és a működtetéshez kapcsolódó funkcionális feladatokat ellátó köztisztviselők, közalkalmazottak, munkavállalók, ha - a munkaviszonyban foglalkoztatottak kivételével - megfelelnek a 2016. december 31-én betöltött munkakörükre vonatkozóan a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényben, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben és végrehajtási rendeleteikben meghatározott képesítési előírásoknak.

Az Nkt. 99/H. § (1) bekezdése alapján a 2016. december 31-én települési önkormányzat által működtetett köznevelési intézmény köznevelési feladatainak ellátását szolgáló mindazon települési önkormányzati vagyon és vagyoni értékű jog (a továbbiakban: vagyon) leltár szerint 2017. január 1-jén a területileg illetékes tankerületi központ ingyenes vagyonkezelésébe kerül. A köznevelési feladat ellátását biztosító vagyon alatt az ellátott köznevelési feladathoz kapcsolódó valamennyi jogot és kötelezettséget, valamint ingó és ingatlan vagyont is érteni kell.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	1 696	1 846	3 542	1 573	44,4%
2012/2013	1 775	1 817	3 592	1 659	46,2%
2013/2014	1 842	1 832	3 674	1 715	46,7%
2014/2015	1 807	1 835	3 642	1 725	47,4%
2015/2016	1 733	1 875	3 608	1 673	46,4%
2016/2017	1 414	1 613	3 027	1 736	57,4%
2017/2018	1 359	1 664	3 023	1 670	55,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek ?

Tanév	Az általános iskola osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	35	156	11
2012/2013	35	157	11
2013/2014	36	161	11
2014/2015	36	161	11
2015/2016	36	161	11
2016/2017	25	127	8
2017/2018	26	125	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	526
2012/2013	506
2013/2014	479
2014/2015	527
2015/2016	493
2016/2017	373
2017/2018	382

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Vác Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi programja

Oktatási intézmények Vác városában (2017/2018 tanév)

	Fenntartó Működtető	Férőhely	Oktatásban részesülők száma	Kezdők száma	Végzett diákok száma	Szakemberek száma	SNI
Váci Árpád Fejedelem Általános Iskola	Váci Tankerület	620	590	72	83	46	8
Váci Földváry Károly Általános Iskola	Váci Tankerület	586	423	50	57	42	13
Váci Juhász Gyula Általános Iskola	Váci Tankerület	560	481	55	54	43	5
Váci Petőfi Sándor Általános Iskola	Váci Tankerület	586	516	61	42	47	18
Váci Radnóti Miklós Általános Iskola	Váci Tankerület	500	448	49	55	45	2
Karolina Katolikus Általános Iskola	Egyház	450	407	58	40	52	5
Váci Madách Imre Gimnázium	Váci Tankerület	770	685	150	146	62	3
Váci Bartók-Pikéthy Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola, AMI	Váci Tankerület	120	101	18	15	64	1
Cházár András EGYMI (székhely)	Váci Tankerület	364	311	Óvoda:5 1.o.: 16, 9.o.: 27	8.o.: 5 10.o.:25	78	311
Cházár András EGYMI Simon Antal	Váci Tankerület	410	293	1.o.:14	8.o.:19	99	293
Cházár András EGYMI Pivár Ignác	Váci Tankerület	240	150	1.o.: 8 9.o.: 7	8.o.:12 12.o.:9	40	150
Váci SZC I. Géza Király Közgazdasági Szakgimnáziuma	VSZC	630	587	107	145	46	3
Váci SZC Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma	VSZC	630	587	107	145	46	3
Váci SZC Selye János Egészségügyi és Szociális Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	VSZC	1450	1153	228	295	107	1
Váci SZC Király Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	VSZC ¹⁰	500	457	54	159	22	10
Táncsics Mihály Mezőgazdasági Szakközépiskola	AM KASZK ¹¹	570	440	123	47	42	29
Váci Piarista Gimnázium	Egyház	744	629	95	80	64	5
Bernáth Kálmán Református Gimnázium, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziumm és Szakiskola	Egyház	770	712	231	216	56	9

¹⁰ VSZC : Váci Szakképzési Centrum

¹¹ AM KASZK: Agrárminisztérium Közép-magyarországi Agrárszakképző Központ

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bölcsődei, óvodai férőhelyek nem elegendőek	Férőhelybővítés
SNI s gyermekek száma növekszik	fejlesztő pedagógus alkalmazása
Hátrányos helyzetű gyermekek korai iskolai lemorzsolódása	A hátrányos helyzetű tanulni/továbbtanulni vágyó fiatalok támogatása, ösztöndíj program. Fejlesztő programok pszichológusok, pedagógusok bevonásával.
Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek alacsony tanulási motiváltsággal vesznek részt az iskolai foglalkozásokon.	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ösztöndíj pályázat létrehozása tanulmányi átlageredmény meghatározásával.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

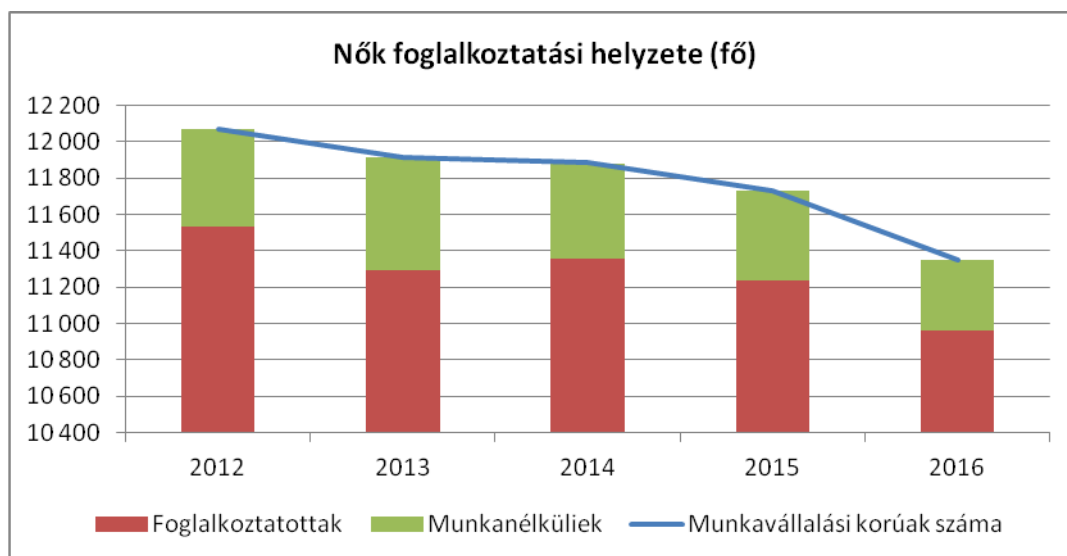
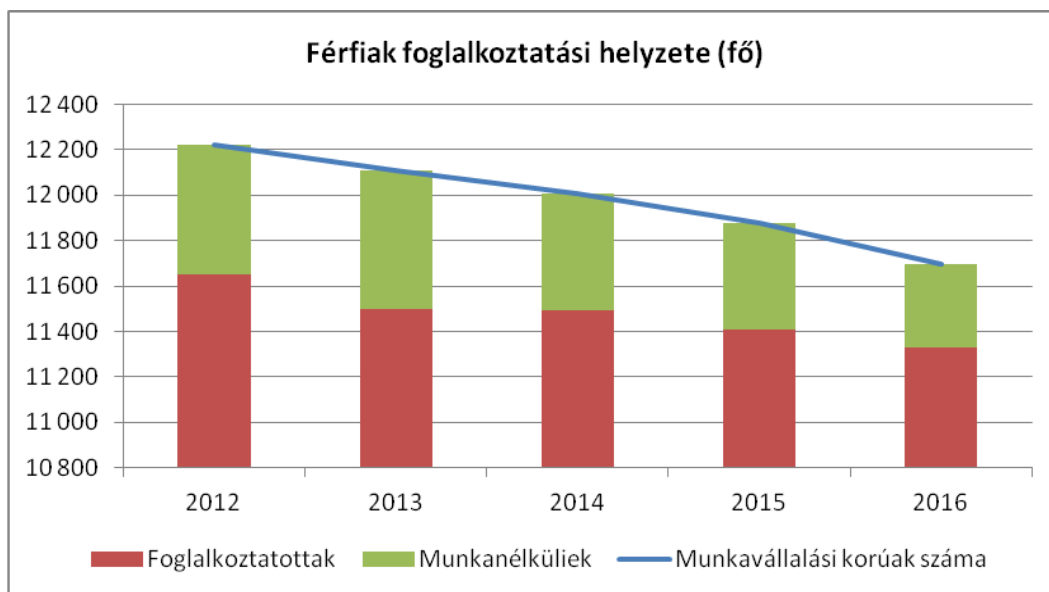
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	12 222	12 067	11 652	11 531	570	536
2013	12 108	11 911	11 497	11 296	611	615
2014	12 005	11 882	11 493	11 356	512	526
2015	11 878	11 728	11 406	11 239	472	489
2016	11 698	11 348	11 329	10 963	369	385

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban: Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya mindkét nem részére egyformán biztosít képzés lehetőségeket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei: egyre kevésbé jellemző az alacsony iskolai végzettségűek száma.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén: A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség.

Vác város tekintetében semmilyen hivatalos adat nem áll rendelkezésre arról, hogy a foglalkoztatás területén történt e hátrányos megkülönböztetés a női munkavállalók esetében.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző - az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó - a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

Általános iskola

Az általános iskolában nyolc évfolyamon országosan egységes követelmények szerint alapfokú nevelés-oktatás folyik. Az általános iskola a tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra.

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. Ezekben az évfolyamokon alkalmazott helyi tantervbe legalább heti öt testnevelés órát kell beépíteni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	16	936	59
2014	16	945	59
2015	16	939	59
2016	16	962	60
2017	16	995	62

	Várandós anyák	0-7 éves korú gyermekek	Oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott
Vác 1.	22	226	0
Vác 2.	18	231	0
Vác 3.	15	235	0
Vác 4.	23	224	1
Vác 5.	20	230	0
Vác 6.	19	228	1
Vác 7.	26	220	1
Vác 8.	19	230	0
Vác 9.	20	227	1
Összesen:	182	2051	4

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Vác városában a családi konfliktusok száma 143-ról 189-re nőtt az elmúlt évhez viszonyítva. A folyamatosan működő családi konzultációval, konfliktushelyzetekben való közvetítéssel segítünk az ilyen esetekben. Ezzel a lehetőséggel a hatóságok: bíróság, gyámhatóság, gyámhivatal, rendőrség is egyre inkább él.

A családon belüli bántalmazás, elhanyagolás több mint duplájára nőtt. Ennek fő magyarázata, hogy az újradefiniált nevelési elhanyagolás (lelki elhanyagolás) az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolását, vagy a fejlesztési, egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elmulasztását jelenti, így a hozzánk küldött jelzések alapján már sokkal könnyebben számszerűsíthetők.

5.5 Krízis helyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások: Lásd HEP 4.3. f)

5.6 Nők szerepe a helyi közéletben

Nők szerepe a helyi közéletben: Képviselő-testület 14 tagból áll melynek megoszlása 12 férfi 2 nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön nem lelhető fel olyan probléma, mely helyi szinten fokozottan érintené a nőnemű népességet.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermekes és várandós anyák hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon	Rugalmas foglalkoztatási lehetőségek, óvoda napközi gyermekfelügyelet biztosítása
A korai terhesség következtében a védelemben vett gyermekek száma nőtt	Felvilágosító előadások, tanulmányok befejezésének segítése gyermek mellett
Túlterheltség, "anya" hiánya, családi elfoglaltságok aránytalansága, alkalmazkodás hiánya	Sztratégia kidolgozása munkaerőpiaci szereplőkkel "6 órás munka - 8 órás bér" (alkalmazkodás)
Családon belüli erőszak jelenléte megduplázódott	Az egészségügyi programok lehetőségéről menálhigiénés előadások szervezése az érintett családok részére. Drog és alkohol prevenciós előadások biztosítása.
GYES, GYED idejét követően a munkába való visszatérés nehezítettsége	Az otthon töltött időszak során folyamatos felkészülés a visszajövetelre, képzettség szinten tartása, javítása illetve a munka és család melletti életvitel kialakítása, ezt segítő intézmények kialakítása, fejlesztése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker – és egyben a legnagyobb kihívás is.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában (81/2009. OGY határozat) foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berliini Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett, valamint az Öregedésről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapdokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing - Policy Framework). Ez utóbbi dokumentum azért jelentett igazi áttörést, s azért meghatározó ma is idősügyben, az idősödéspolitikák alakításában, mert először gondolkodik az idős emberről a maga emberi teljességében. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére fordítja, és nem kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra szűkíti le.

A magyarországi népességváltozás lehetséges forgatókönyve

Jellemző (1000 fő,%)	2020	2030	2040	2050
Népesség száma	9358,1	8987,3	8512,5	8036,3
65-x évesek száma	1730,3	1803,8	1918,7	2106,2
65-x évesek aránya	18,5	20,1	22,5	26,2

Forrás: A magyarországi népességváltozás lehetséges forgatókönyve (Habicsek László)

Magyarország népessége fogy, korösszetételében változik - idősödik. E változások ráirányítják a figyelmet a társadalmi szolgáltató és védelmi rendszerek hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságára. Az ellátó-szolgáltató rendszerek fejlesztése csak akkor lehet hatékony, ha sikeresen igazodik a társadalmi-családi strukturális változásokhoz, a szükségletekhez, a gazdasági adottságokhoz.

Időskor és társadalmi részvétel, esélyegyenlőség

A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában elsődleges célcsoportot képeznek a mai idősebb generáció tagjai. Rá kell azonban mutatni, hogy az aktív időskor lényege éppen a generációk közötti szerves kapcsolatban és kölcsönös támogatásban rejlik. Így a középkorú és a fiatalabb generációk számára sem közömbös az idősek aktivitása, életminősége, az ő majdani saját időskoruk lehetőségei. A középgenerációk jövőképét és így mentális beállítódását is nagyban befolyásolja, hogy milyen időskorra számíthatnak.

A Stratégia ezért nemcsak az időseket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni.

A közel négymillió háztartás 40%-ában élnek idős emberek és minden negyedik háztartás csak időskorú személyekből áll. A népesség idősödését mutatja az is, hogy az egyszemélyes, csak idős személyekből álló háztartások száma közelíti az egymilliót és ezen belül közel 150 ezer az olyan egyszemélyes háztartás, ahol 80 év feletti ember él egyedül. 2005 áprilisában a teljes népesség 97,5%-a magánháztartásban és 2,1%-a bentlakásos elhelyezést nyújtó szociális intézményekben élt.

Tehát egyre több olyan háztartás van, amelyekben csak idős emberek, vagy idősek is élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egy-személyes háztartást tartson fenn. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni. Ennek ellenére a családi kapcsolatoknak nagy jelentőségük van az idős emberek életében. A feleslegesség tudata, a bizonytalanságérzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag ki-egyensúlyozott anyagi kondíciók között élnek.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig:

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,

- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Ezek megvalósítása hosszú távú folyamatot igényel, mivel maga az idősödés is egy hosszú távú folyamat. A különböző korosztályok, a majdani idősek (a mai 30, 40, 50, 60 évesek) és az idősek érdekeinek, igényeinek, szükségleteinek változását is figyelembe véve, az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott célok, a megjelölt fejlesztendő területek alapján, 3 éves időszakokra bontott cselekvési tervek kidolgozásával valósíthatók meg.

A célkitűzések megvalósítását célszerű két ütemtervre bontani, ahol az I. ütemterv 2010-2022-ig, a II. ütemterv pedig 2023-2034-ig tervezhető úgy, hogy több, párhuzamosan folyó cselekvési tervvel valósuljon meg a szükséges fejlesztés. Így biztosítható, hogy a Stratégia megvalósításának ütemezése követni tudja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodjon a társadalom- és gazdaságpolitikához, lehetőséget biztosítva a mindenkori kormánynak arra, hogy az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva ütemezze a fejlesztéshez szükséges beavatkozási feladatokat, cselekvési terveket.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer működtetése és fejlesztése az állam feladata. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer öregség esetén a biztosított részére, elhalálása esetén a hozzátartozója részére egységes elvek alapján nyugellátást biztosít.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó saját jogú nyugellátás: az öregségi nyugdíj, A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátások

- a) az özvegyi nyugdíj,
- b) az árvaellátás,
- c) a szülői nyugdíj,
- d) a baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- e) az özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a Váci Járási Hivatal állapítja meg.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	3 693	5 713	9 406
2013	3 608	5 683	9 291
2014	3 530	5 650	9 180
2015	3 409	5 594	9 003
2016	3 429	5 597	9 026

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkeznek.

Önkormányzatunk „Idősbarát önkormányzat” címmel rendelkezik, ez tükrözi, hogy a Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

a.) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Bajtársak Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet: Az alapító tagjai nyugdíjas korú, de aktívan dolgozó vállalati vezetők, vállalkozók, jellemzően honvédségi és rendvédelmi múlttal.

Szövetkezetük célja, hogy dolgozni vágyó vagy kényszerülő nyugdíjas kortársaikat a szövetkezeti foglalkoztatás lehetőségén keresztül stabil jövedelemhez juttassák.

b.) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

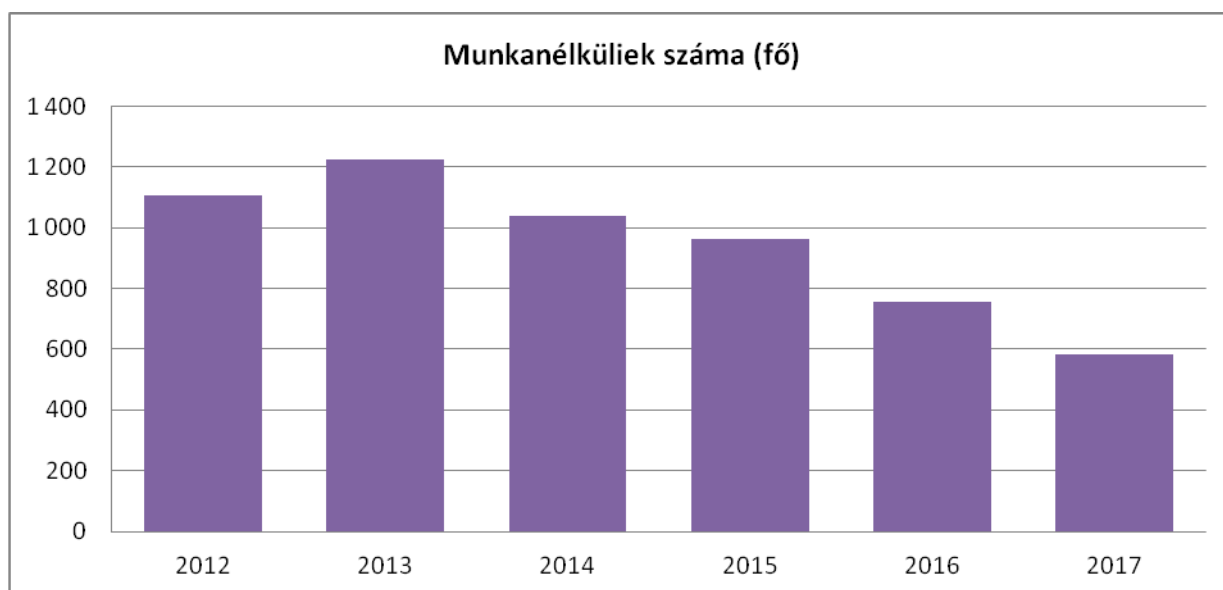
A városban zajló tanfolyami képzések, közművelődési intézményekben megrendezésre kerülő ismeretterjesztő előadások az idősek számára is hozzáférhetőek, csakúgy, mint más generációk részére.

c.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	1 106	171	15%	267	120	45%
2013	1 226	223	18%	300	146	49%
2014	1 038	221	21%	291	161	55%
2015	961	221	23%	334	166	50%
2016	754	201	27%	245	146	60%
2017	581	164	28%	178	117	66%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a bottal, vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

A helyi közszolgáltatások terén az idősek ellátása magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden állampolgára részére biztosítottak, egy része kor alapján az időskorúak. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

Ebben a pontban az idősek által igénybe vehető alapszolgáltatásokra és szakosított ellátási formákra javasolt kitérni:

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A személyes gondoskodás keretében Vác Város Önkormányzata az időskorúak vonatkozásában a szociális alapszolgáltatások közül, házi segítségnyújtást, idősök nappali ellátását, időskorúak gondozóházát és idősök bentlakásos ellátását biztosítja.

Idősök Klubja

Az Idősök Klubja részlegei biztosítják Vác város közigazgatási területén élő, állandó tartózkodási hellyel bíró, rászorult személyek nappali ellátását 8 órai nyitva tartás mellett.

Az ellátás során biztosítja a gondozottak számára a napi háromszori főétkezést, a szükség szerinti alapellátásban részesítést, szervezi a szakorvosi ellátáshoz való hozzájutást. Biztosítja a személyi tisztálkodás tárgyi feltételeit, a személyi ruházat tisztításának lehetőségét, az intézményen belüli közösségi élet feltételeit, újságokat, könyveket, egyéb kommunikációs eszközöket, az intézményen belüli pihenés feltételeit, a szabadidő kulturált, hasznos eltöltését.

Idősök Klubja	2014. év		2015. év		2016. év		2017. év	
	Budapesti főút 61.	Arany János u. 1-3.	Budapesti főút 61.	Arany János u. 1-3.	Budapesti főút 61.	Arany János u. 1-3.	Budapesti főút 61.	Arany János u. 1-3.
Engedélyezett létszám	40	20	40	20	40	20	40	20
Gondozási nap év/nap	10080	5040	10040	7300	10080	7320	10040	5020
Tényleges gondozási nap	4689	1419	4992	1653	5643	1528	4642	1634
Kihasználtság %	47	28	50	23	56	21	46	33

Klubtagok korösszetétele részlegenként és nemenként bontásban

	Arany János u.1-3.		Budapesti főút 61.		Összesen	
	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi
60 év alatt	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
61 év -65 év	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	0 fő
66 év-70 év	0 fő	0 fő	2 fő	3 fő	2 fő	3 fő
71 év -75 év	1 fő	1 fő	2 fő	0 fő	3 fő	1 fő
75 év felett	4 fő	2 fő	15 fő	3 fő	19 fő	5 fő
összesen	6 fő	3 fő	19 fő	6 fő	25 fő	9 fő
összes betöltött létszám	9 fő		25 fő		34 fő	
engedélyezett létszám	20 fő		40 fő		60 fő	

Az igénybevétel növekedésének, csökkenésének okai:

Jelenleg az elvárások a klub felé a tagok részéről jórészt csak annyi, hogy a reggeli, ebéd és vacsora kiszolgálásra kerüljön (mint egy jobb minőségű szociális étkeztetés). Ez társadalmi probléma, a klubot a mai rászoruló idős emberek a „szegényház” előszobájának tartják, ezért a klubok létszáma rendkívül ingadozó.

Az ellátottak főbb jellemzői (előfordulása %-ban)

Egészségi állapot szerinti megoszlás	Arany J. úti részleg	Budapesti főúti részleg
Demens	3	5
Endokrin beteg	0	35
Értelmi fogyatékos	0	0
Kardiológia beteg	5	95
Mozgáskorlátozott	0	30
Neurológia beteg	5	10
Pszichiátriai beteg	3	12
Reumatológiai beteg	15	48
Szenvedélybeteg	0	5

Időskorúak gondozóháza

Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Részleg	Létszám (fő)	Gondozási nap	Gondozási nap	Kihasználatosság
		év/nap	tény	%
Rádi út 48/a.	10	3650	3636	99,61
Összesen:	10	3650	3636	99,61

Részleg	Rádi út 48/a.	
	nő (fő)	férfi (fő)
Életkor		
60 év alatt	0	0
61 év – 65 év	0	0
66 év – 70 év	0	1
71 év – 75 év	2	0
75 év felett	11	0
Összesen:	13	1
Összesen betöltött létszám:	14 fő	
Engedélyezett létszám:	10 fő	

Ápolást-gondozást nyújtó intézmény

Az Idősek Otthona részlegei tartós és átmeneti elhelyezés keretén belül, az intézmény működési területén biztosítják a beutaltak, elhelyezettek szociális otthoni ellátását, amely során fizikai-, egészségügyi és mentális szolgáltatást nyújtanak. Az intézet az ellátást igénybevevő részére Szt. 67 § (1) bekezdésében meghatározott teljes körű ellátást biztosítja: a napi háromszori főétkezést, orvosi ellátást, az egészségügyi alapellátást, a 24 órás szakápolói és gondozói szolgálatot és annak tevékenységét, a hitelet gyakorlásának feltételeit, gyógytorna lehetőségét. Szervezi az ellátottak személyre szabott az aktivitást elősegítő fizikai tevékenységét (séta, sport, levegőzés), szabadidős programokat, a meglévő képességek fejlesztését, illetve szinten tartását. Biztosítja fodrász, pedikűr igénybevételét.

Intézményi ellátásban részesülők száma, férőhely kihasználtság (éves átlag)

	2014. év			2015. év			2016.év			2017.év		
	Burgundia	Arany János	Rádi út	Burgundia	Arany János	Rádi úti	Burgundia	Arany János	Rádi úti	Burgundia	Arany János	Rádi út
Engedélyezett létszám fő	6	2	3	6	2	3	60+	2	3	65	20	38
Gondozási nap év/nap	21.90	7.30	1387	21.90	7.30	13.87	23.05	7.30	13.87	23725	7300	13870
Tényleges gondozási nap	21.81	7.23	13.87	21.79	7.21	13.71	21.95	7.23	14.35	21853	7218	13615
Kihasználtság %	99,	9	10	99,	98,	98,	95,	98,	10	92,1	98.87	98,16

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Ellátottakra vonatkozó adatok (éves átlag)

	Átlag létszám hó/fő			
	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
várakozók	31	56	66	53
beutaltak	6	6	7	6
megszűntek	60	3	3	6
elhelyezettek	4	3	2	4

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Ellátottak korösszetétele részlegenként és nemenként bontásban (2017.12.31.)

	Arany J. u.		Burgundia u.		Rádi.u		Összesen	
	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi
60 év alatt	0	0	5	2	0	0	5	2
61 év -65 év	0	1	1	2	0	0	1	3
66 év-70 év	1	1	2	5	3	0	6	6
71 év-75 év	1	0	9	6	5	1	15	7
75 év felett	11	5	27	5	25	1	63	11
összesen	13	7	44	20	33	2	90	29
betöltött létszám	20 fő		64 fő		35 fő		119	
engedélyezett létszám	20 fő		65 fő		38 fő		123	

Forrás: Váci Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti és Humán Osztály

Ellátottak főbb jellemzői (Előfordulása %- ban)

Egészségi állapot szerint megoszlás	Burgundia	Rádi u	Rádi u átmeneti	Arany J.
Neurológiai betegségek	50	50	50	10
Reumatológiai betegségek	50	50	25	75
Gastroenterológiai betegségek	21	55	10	0
Hypertónia	87	90	70	55
Diabetes	20	37	35	15
Stroke, haemiparesis	35	10	25	10
Pszichiátriai betegségek	42	75	40	5
Demencia súlyos	15	21	0	0

Az ellátottak egészségi állapota a mobilitásuk szerinti felosztásban a következő százalékos arányban oszlik meg:

	Burgundia	Rádi	Rádi Átmeneti	Arany J
Fennjáró	18	84	80	80
Fekvő, de kiültethető	47	16	18	10
24 órás fekvő	35	0	2	10

Az ellátottak önellátási képessége szerinti megoszlás százalékos arányban:

	Burgundia	Rádi	Rádi Átmeneti	Arany J
Önellátó	9	30	30	55
Részlegesen önellátó	40	57	40	30
Teljes kiszolgáltatást igénylő	51	13	30	15

Az ellátottak vizsgálata akadályozottságuk oka szerint százalékos arányban:

	Burgundia	Rádi	Rádi Átmeneti	Arany J
Mozgáskorlátozott	60	45	50	70
Halmazottan fogyatékos	11	20	30	10
Hallássérült	2	8	30	40
Nincs fogyatékosága	2	32	30	5
Látássérült	2	32	40	25

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Önkormányzatunk 2013. szeptember hónapban elnyert az Idősbarát Önkormányzat díját, ezzel azt az elismerést, hogy az idősügy területén példamutató tevékenységet nyújtott, jó gyakorlatok valósultak meg.

Váci Nyugdíjas Szervezetek:

- **MÁV Nyugdíjas Szervezet**
- **Pedagógus Nyugdíjas Klub:** Klub foglalkozások havonta két alkalommal, szerdai napon 16.00 órától páratlan heteken.
- **Váci Deákvári Nyugdíjas Klub**
- **Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület:** Céljai: katonai hagyományok ápolása, az 1848-49-es Szabadságharcban hősi halált halt honvédek sírjának gondozása, kulturális és szórakoztató rendezvények szervezése, nyugdíjas tagjaink támogatása
- **Bajtársak Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet:** Az alapító tagjai nyugdíjas korú, de aktívan dolgozó vállalati vezetők, vállalkozók, jellemzően honvédségi és rendvédelmi múlttal. Szövetkezetük célja, hogy dolgozni vágyó vagy kényszerülő nyugdíjas kortársaikat a szövetkezeti foglalkoztatás lehetőségén keresztül stabil jövedelemhez juttassák. Váci Idősek Otthona és Klubja, valamint a Váci nyugdíjas szervezetek között szoros az együttműködés, több közös programot is szerveznek az idős lakosság részére.

c) idősek informatikai jártassága

Az idős emberek informatikai jártasságára vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre településünkön. A tapasztalat azt mutatja, hogy az idős emberek az információhoz való jutása többnyire a helyi újságban megjelentekre korlátozódik.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Vác Város Önkormányzat Idősek Otthona és Klubja az idősek számára tematikus (görög, francia stb. kultúra, ízek világa bemutatása) heteket, intézményi farsangot, szüreti bált stb. rendez. Létrehozta az Idősek Akadémiáját, amelyen belül különböző színházi előadásokon vagy időskori betegséget felölelő előadásokon vesznek részt. Hagyományosan minden évben megrendezésre kerül az Idősek majálisa, a rendezvényre a városban működő nyugdíjas klubok is meghívásra kerülnek.

Fontosnak tartjuk a generációk találkozását, több esetben látogatják meg az intézményt a város óvodái, illetve általános iskolás gyermekek, aki előadást tartanak az időseink részére vagy netén együtt kézműveskednek.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	166 769	7	4
2013	1	165 773	7	4
2014	1	166 792	7	4
2015	1	164 823	7	4
2016	1	166 485	7	4
2017	1	160 592	7	4

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások megszervezése. Képzések (pl. informatikai) igény szerinti bővítése
A morbiditási statisztikák rangsorában – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák – mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.
Az elöregedő társadalom miatt kialakuló generációs szakadék mélyülése	Fiatalok és idősek egymás iránti felelősségét erősítő közösségi programok szervezése, közösségi terek fejlesztése
Idős emberek könnyen lesznek bűncselekmények (jellemzően csalások, lopások) áldozatai	Bűnmegelőzési előadások szervezése a nyugdíjas klubokban a rendőrség részvételével

7. A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége

Amikor a fogyatékkal élőkéről beszélünk, gondolnunk kell a látás, hallás, mozgás értelmi és halmozott fogyatékossgára. Sokszor bármely fogyatékossg maga után vonja a másodlagos fogyatékossgát, mint pl.: a siketség általában a beszédkézséget is befolyásolja.

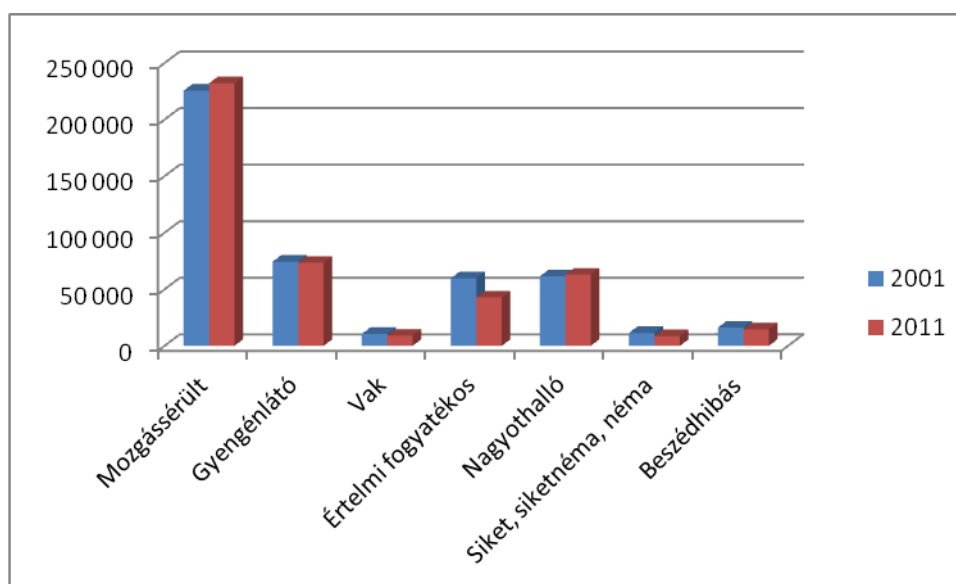
„A fogyatékossgot nem önmagában valamilyen károsodás okozza, hanem az, ahogyan a társadalmi környezet erre a károsodásra válaszol.” – ENSZ Fogyatékos Jogi Egyezmény.

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ – Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai fogyatékossgügyi stratégia 2010-2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékossgai szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkorai kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

A fogyatékossgal élők korcsoport és a fogyatékossg típusa szerint

	2001	2011
Mozgássérült	225 611	232200
Gyengén látó	74 491	73430
Vak	10 554	9054
Értelmi fogyatékos	59 734	42779
Nagyothalló	61 501	63014
Siket, siketnéma, néma	11 488	8574
Beszédhibás	16 221	14524

Forrás: KSH Népszámlálási adatok

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékossg, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzdenek. A mai felfogás szerint a szociális gondoskodás feladatkörébe tartoznak a szociális rehabilitáció eszközei és intézményei. A szociális gondoskodás egy átfogó tevékenység, amely általában egy-egy adott korcsoport (gyermekek, időskorúak) vagy népréteg (pl.

hajléktalanok) életmódjának javítását célozza. A gondozás a gondoskodás gyakorlati megvalósítása az eszközök és módszerek szintjén. Célja a gondozásra szoruló emberek szükségleteihez igazodó segítségnyújtás, melynek mértékét és fajtáját mindenkor a segítségre szoruló ember testi, lelki és szociális állapota határozza meg

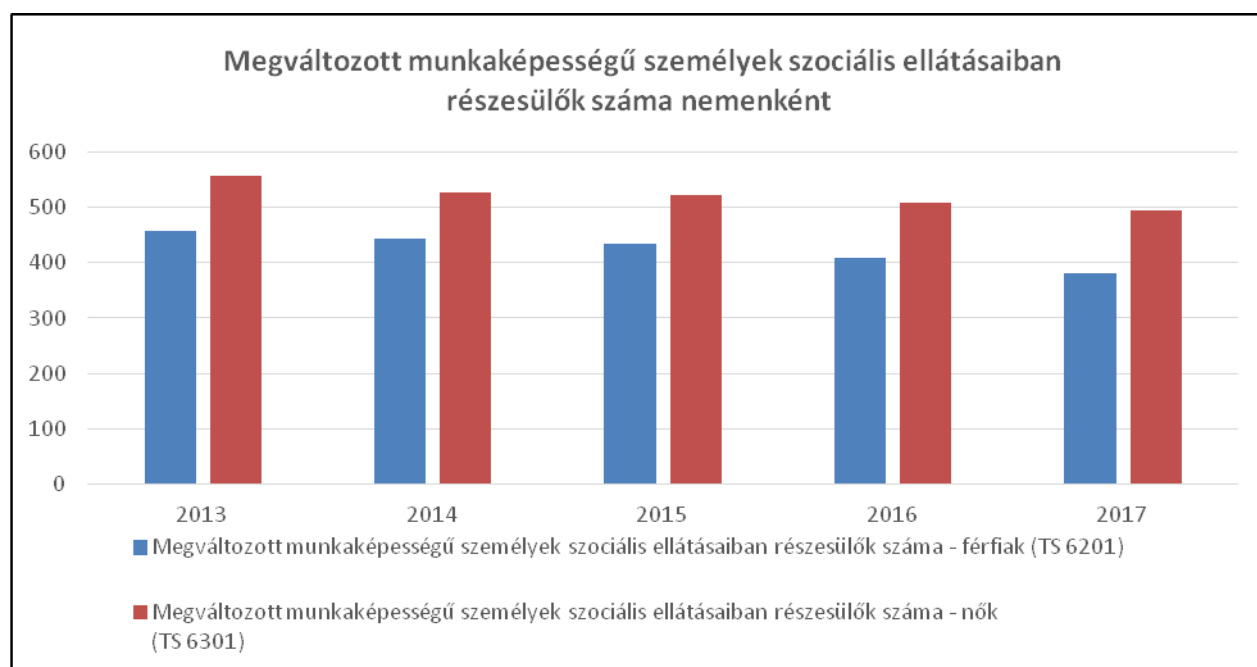
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Bölcsődék és Fogyatékosok Intézményeinek keretei között működik fogyatékosok nappali ellátását nyújtó szociális intézményként a Fejlesztő Napközi Otthon és a Fogyatékosok Napközi Otthona.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2013	457	558
2014	444	528
2015	435	524
2016	408	510
2017	382	494

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	50	-	-
2013	50	-	-
2014	49	-	-
2015	50	-	-
2016	53	-	-
2017	47	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Fogyatékosok Napközi Otthona

Fogyatékossgal, saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, szociális és mentális támogatásra szoruló, önellátásra képes, vagy részben képes, önálló helyváltoztatásra legalább segédeszközzel képes értelmi fogyatékos illetve halmozottan sérült felnőtt személyek részére nyújt napközbeni ellátást, fejlesztést, képességeik szinten tartását, közösségi keretek között, egyéni és csoportos foglalkoztatási formában.

Az Intézményi ellátás a törvényes képviselő/ kérelmező kérelme alapján jön létre, a törvényes képviselő/ kérelmező és az Intézmény között kötött megállapodás alapján. A felvételhez szükséges a **Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakvéleménye**. A felvétel 3 hónapos próbaidővel jön létre.

A Fejlesztő Napközi Otthon

Gondozottja elsősorban Vác városában illetve önkormányzatok közötti megállapodás alapján Vác vonzáskörzetében élő olyan sajátos nevelési igényű súlyosan, halmozottan fogyatékos és/vagy autista személy lehet, aki családban nevelkedik, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, állandó felügyeletre szorul. Az Intézményi ellátás a törvényes képviselő kérelme alapján jön létre, a törvényes képviselő és az Intézmény között kötött megállapodás alapján. A felvételhez szükséges a **Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságának szakértői véleménye, illetve Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szakvéleménye**. A felvétel 3 hónapos próbaidővel jön létre.

Ellátottak főbb jellemzői

Az ellátottakkal kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy állapotuk leginkább stagnál, illetve az állapotromlás lassítása jelenti a sikereinknek egy részét.

A **Fejlesztő Napközi Otthonban** a koruk vagy romló egészségi állapotuk (epilepsziás rohamok gyakorisága, autizmus) miatt ápolásra, gondozásra és fejlesztésre együttesen igényt tartó gyermekek, fiatal felnőttek kerültek elhelyezésre. Az állapot romlás mellett az általános közérzet javítása, a szenvedés és fájdalmak elviselése, csökkentése (pl. epilepsziás rohamok miatt) a feladat és a fejlesztési lehetőségek maximális kihasználása azokban a periódusokban amelyek ezt lehetővé teszik. A fejlesztő nevelés – oktatást a Cházár EGYMI által delegált gyógypedagógusok végzik 2016. szeptember elejétől. Az ápolási díjon otthon lévő szülő is igényli az ellátást, hiszen a sérülésük súlyossága miatt sokszor éjszaka is felügyelni kell a gyermekre, a nappali ellátás biztosításával a családtagok teljes kimerülését és további

problémák keletkezését előzzük meg. Szükségük lenne a szülőknek a munkavállalás lehetőségére, vagy legalább napi 4 órás egyéb elfoglaltságra, melyben kibontakozhatna személyiségük, javulna mentális és érzelmi állapotuk, hiszen súlyosan sérült gyermekük körüli teendők beszűkítik a szociális kapcsolataikat. Az ápolási díj és egyéb segély-jellegű ellátás a megélhetést alacsony szinten tartja. Előfordul a gyermekek testi szükségleteinek nem megfelelő kielégítése.

A **Fogyatékosok Napközi Otthonában** az ellátottak fluktuációja alacsony. Az intézmény egységben napi rendszeres étkezést átlagban 15 fő gondozott veszi igénybe. Az átlagos jelenléthez viszonyítva ez 74,22%. Az étlap alapján ízlés szerint választják ki, mely napokon kérik az ebédet. Lehetőség van az otthonról hozott étel tárolására, melegítésére, kulturált elfogyasztására.

A **Fogyatékosok Napközi Otthonában** ellátottak állapotának súlyosbodásával és a szülők / törvényes képviselők korának előre haladtával a fogyatékossgal élő személy családban történő gondozásának ellehetetlenülésének problémáival szembesülünk.

Az enyhébb fokú fogyatékossgal élő munkaképes, egyedülálló felnőtt gondozottjaink közül vannak akik albérletben lagnak, nem rendelkeznek lakóingatlannal, részükre létfeltétel a munkahely megtartása és az intézményi nappali ellátás. Segítséggel tudják az életszínvonalukat megtartani.

Ezen okoknál fogva támogatott lakhatásra lenne igény, ahol a **Fogyatékosok Napközi Otthonával** együttműködésben, egymást kiegészítve megfelelő ellátást kapnának a fogyatékkal élők.

Az Intézmény szakfeladatainak része a fogyatékosok nappali ellátásának élelmezési feladatait ellátó Főzőkonyha.

A Főzőkonyha elégíti ki minden tagintézményünkben a normál és a speciális étkezést igénylő gondozottak élelmezését. A Konyha egy épületben üzemel a **Fejlesztő Napközi Otthonnal**, így annak tálalási feladatait is ellátja, fogyasztásra kész állapotban szolgáltatja az ételt, megfelelő összetételben, minőségben és igény szerinti darabos, vagy/és pépes állagban. Egyéni igényeket is személyre szabottan kielégít. A súlyosan és halmozottan sérült gyermekek általában érzékenyebbek a külső hatásokra, így az adalékanyagokra. Ezeket lehetőség szerint minimális mértékben tartalmazó alapanyagokból szerezzük be, a friss zöldséget és gyümölcsöt preferáljuk. Nátrium glutamátot tartalmazó ételízesítő porokat kiiktattuk az élelmezésből, csökkentettük a cukor és a só felhasználását. A **Fogyatékosok Napközi Otthonában** gépkocsival szállítjuk az ételt, ahol tálalókonyha áll rendelkezésre.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékossgal élő munkavállaló, aki a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságának javítása:

A humán erőforrás fejlesztésének és a foglalkoztatási szint emelésének másik módja a munkanélküliek és az inaktív népesség munkaerőpiacra való visszatérésének lehetővé tétele, főleg a munkahelyteremtés eszközével. Az elképzeléshez kapcsolódó kiemelt feladat lesz egy foglalkoztatóhely, illetve szálláshelyek

(ún. Esély ház) létesítése a megváltozott munkaképességűek számára. A társadalmi-gazdasági helyzetből fakadó hátrányok leküzdésének segítségével, vagyis az esélykülönbségek csökkentésével a humán erőforrás-fejlesztés e módja elősegíti a társadalmi beilleszkedést is. Ez a tevékenység megint csak az optimális foglalkoztatottság irányába mutat.

b) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

„Minden mozgáskorlátozottban él a vágy, hogy sorsa jobb legyen. Sokan felismerték, hogy egyedül csupán kivételesen szerencsés körülmények közt van mód a változtatásra. Abhoz, hogy a mozgásukban korlátozottak nagy számban legyenek képesek minél harmonikusabban beilleszkedni társadalmi környezetükbe, érdeképviseleti szervezetre van szükség, amely összefogja, célirányosan működteti az egyéni erőfeszítéseket.”

Ez a gondolat állt a középpontban amikor is megalakult a mai Mozgáskorlátozottak Közép-Magyarországi Regionális Egyesület elődje.

Az Egyesület célja: A működési területén (Pest megye) élő mozgássérült emberek szociális biztonságának, rehabilitációjának, aktív, önálló életvitelük emberi és állampolgári jogaik érvényesülésének elősegítése, érdekeinek érvényesítése. Az egyesület központja Vácon van, de 12 helyi csoporttal rendelkeznek Pest megyében.

Egyesület tevékenysége:

- A mozgáskorlátozott emberek problémáinak, sajátos szükségleteinek feltárása, megfogalmazása, megismertetése, ügyeik intézésének segítése.
- Sorstársi tanácsadás: segítünk minden hozzánk forduló személynek (jogi, szociális, munkaügyi, továbbtanulási lehetőségek, autóvásárlás, munkahely lehetőségek).
- Segédeszköz kölcsönzés.
- Figyelemmel kíséri és segíti működési területén a mozgáskorlátozott emberek társadalmi részvételét szolgáló állami és társadalmi tevékenységet és rehabilitációt.
- Törekszik a mozgássérült emberek aktivitásának felkeltésére, elősegíti képességeik, munkaképességük fejlesztését, munkába állásukat, feladatának tekinteti képzésük ösztönzését, segítését.
- Elősegíti, szervezi a mozgássérült emberek pihenését, üdülését, szabadidejük kulturált, társas emberi kapcsolatok kialakulását eredményező eltöltését.
- Segítséget, jogvédelmet nyújt a mozgássérült emberek egyéni helyzetének javításához, jogos érdekeik érvényre juttatásához, fogyasztói érdekeik védelméhez.
- Közösségteremtés, rendezvények szervezése.

Diadalív Lakóotthon

Intézményük ápoló-gondozó célú lakóotthon, amely azt jelenti, hogy mindennap 24 órában állnak rendelkezésre a személyi segítők az ellátottak számára. 14 fő súlyosan mozgássérült éli itt a mindennapjait. Cél az egészségügy állapotuk megőrzése, mentális és fizikai segítségnyújtás a hétköznapokban.

Támogató Szolgálat

Támogató Szolgálatunk speciális mikrobusszal vállalja fogyatékossgal élő emberek szállítását, személyi segítő munkatársaink pedig az otthonukban élő mozgássérültek gondozását végzik.

7.2 Fogyatékossgal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

- Fogyatékossgai támogatás: A Fot. 22. §-a alapján A fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolványra jogosult az a személy
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet:

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ezen jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció:

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.

A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Az információs társadalom nyújtotta lehetőségek erősítik az esélyegyenlőséget a fogyatékos személyek számára. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:

A fogyatékos személy számára - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatások engedélyezésére vonatkozó külön jogszabályok szerinti hatósági eljárás során az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának érvényesülését biztosítani kell.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján elkészített köznevelés-fejlesztési tervben meg kell határozni, hogy az állam által nyújtott közszolgáltatások esetén milyen módon kerülnek megvalósításra az egyenlő esélyű hozzáférés feltételei.

A közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférhetővé tételének megteremtését az európai uniós társfinanszírozással megvalósuló fejlesztések támogatják.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

(Fot. 7/A-C §)

Közlekedés:

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

A közlekedésében jelentősen akadályozott fogyatékos személy közlekedését - az indulási helytől a célállomásig történő - szállítást végző hálózat működtetésével is lehet biztosítani.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8-10. §)

Támogató szolgálat, segédeszköz

A fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során - az 1997. évi CLIV. törvénnyel összhangban - figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást. A fogyatékos személyeket ellátók speciális képzésének és továbbképzésének lehetőségét biztosítani kell. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát.

Az orvos - vagy az általa megbízott egyéb egészségügyi dolgozó - a kiskorú személy fogyatékoságának megállapításakor a szülőt (gyámot) haladéktalanul tájékoztatja az igénybe vehető ellátásokról és fejlesztési lehetőségekről. Az ezzel kapcsolatos tájékoztató kiadásáról a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter gondoskodik. (Fot. 12. §)

Oktatás, képzés

A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.

Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt.

A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították.

A fogyatékos személy óvodai nevelését, iskolai nevelését és oktatását ellátó óvodát és iskolát a szülő választja ki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján. (Fot. 13-14. §).

Kultúra, sport

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását.

A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

A fogyatékos személyek szabadidő- és tömegsportját a Magyar Olimpiai Bizottság támogatja, a fogyatékos személyek verseny- és élsportjának támogatása a központi költségvetésből történik.

(Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog

A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják.

A rehabilitációs szolgáltatás, ellátást, mint állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Oktatási intézmények I.						
önkormányzati ingatlan		akadálymentes				
megnevezés	cím	parkolás	bejutás	ép. belül	infor.	mosdó
Deákvári óvodák						
Diófa utcai Óvoda	Diófa u. 1.	+	+	-	-	-
Újhegyi úti Óvoda	Újhegyi út 46.	-	-	-	-	-
Sirály utcai Óvoda	Sirály u. 7.	-	+	-	-	-
Deákvári Főúti Óvoda	Deákvári főút 34.	-	-	-	-	-
Kisvác - Középvárosi óvodák						
Eötvös Utcai Óvoda	Eötvös u. 3.	-	-	+	-	-
Hársfa Utcai Óvoda	Hársfa u. 4.	-	-	+	-	-
Dr.Csányi L. krt. Óvoda	Dr.Csányi L. krt.13.	-	-	-	-	-
Nyár Utcai Óvoda	Nyár u. 1.	-	-	-	-	-
Alsóvárosi óvodák						
Vám Utcai Óvoda	Vám u. 3.	-	-	-	-	-
Kertész Utcai Óvoda	Kertész u. 9.	-	-	-	-	-
Kölcsey Utcai Óvoda	Kölcsey F. u. 4.	-	-	-	-	-
Általános iskolák						
Árpád Fejedelem Ált. Isk.	Árpád köz 1.	-	+	+	+	+
Radnóti Miklós Ált. Isk.	Radnóti M. u. 7.	-	-	-	-	-
Petőfi Sándor Ált. Isk.	Deákvári főter 5.	-	-	-	-	-
Juhász Gyula Ált. Isk.	Báthori u. 17.	-	-	-	-	-
Földváry Károly Ált. Isk.	Nagymező u. 14.	-	-	-	-	részben
Bartók Béla Zeneiskola AMI	Konstantin tér 8.	+	+	fsz. részben	+	+

Forrás: Váci Városfejlesztő Kft.

A fenti táblázat az alapfokú oktatási intézmények akadálymentesítését mutatja be. Jól látható, hogy mind az óvodák, mind az iskolák tekintetében többnyire megoldatlan már az intézménybe történő bejutás és parkolás is. A 11 óvodából csak 1 esetében van mozgássérültek részére parkoló, és 2 intézményben biztosított az akadálymentes bejutás. Az épületen belüli akadálymentes közlekedéssel ugyanez a helyzet, mindössze 2 óvodában megoldott. A 6 általános iskola közül 1 esetében van parkoló, ellenben 2 iskolánál az akadálymentes bejutás biztosított.

Oktatási intézmények II.						
önkormányzati ingatlan		akadálymentes				
megnevezés	cím	parkolás	bejutás	ép.belül	infor.	mosdó
Középiszkolák						
Boronkay György Műszaki Középiszkola, Gimnázium és Kollégium	Németh L. u. 4-6.	-	+	+	-	+
Boronkay György Műszaki Középiszkola, Gimnázium és Kollégium - Tanüzem	Kossuth tér 1.	+	+	-	-	-
I. Géza Király Közgazdasági Szakközépiszkola	Géza király tér 8.	-	+	+	-	+ felújítást igényel
Madách Imre Gimnázium	Brusznyci Á. u. 4.	-	-	-	-	-
Bernáth Kálmán Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola	Brusznyci Á. u. 6.	-	-	+	-	-
További iskolák						
Váci Bartók-Pikéthy Zeneműv. Szakgimn. és Zeneiskola -Bartók Zeneiskola	Konstantin tér 8.	+	-	-	-	részben
Váci Bartók-Pikéthy Zeneműv. Szakgimn. és Zeneiskola -Pikéthy Zeneműv. Szakköz.	Kossuth tér 3.	+	-	-	-	-
Bocskai István Kollégium	Brusznyci Á. u.	-	+	részben	-	-

Forrás: Váci Városfejlesztő Kft.

A középiszkolák esetében a 8 intézmény közül mindössze 3 iskolánál van parkoló, ezzel szemben 4 esetében biztosított az akadálymentes bejutás. Épületen belül 3 esetben megoldott a közlekedés minden szinten, 1 esetben csak a földszinten biztosított. Mosdók tekintetében hasonló a helyzet, mint az alapfokú oktatási intézmények esetében.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A szociális intézmények közül a bölcsődék és a fogyatékosok ellátásáról gondoskodók esetén is csak harmadrésben biztosított mozgássérültek részére parkoló. Az épületbe történő bejutás tekintetében a helyzet kedvezőbb.

Épületen belüli közlekedés és mosdók esetében szinte teljesen biztosított az akadálymentesség.

Szociális intézmények						
önkormányzati ingatlan		akadálymentes				
megnevezés	cím	parkolás	bejutás	ép.belül	infor.	mosdó
Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye						
Kölcsey utcai Bölcsőde	Kölcsey F. u. 4.	+	+	+	-	+
Szegfű utcai Bölcsőde	Szegfű u. 1.	+	+	+	-	+
Bölcsőde és Speciális Csoport	Baba u. 1.	+	+	+	-	+
Fejlesztő Napközi Otthon	Kölcsey F. u. 4.	+	+	+	-	+
Fogyatékosok Napközi Otthona	Tabán u. 28.	-	+	+	-	+
Szociális Szolgáltatások Háza						
Szociális Szolgáltatások Háza Igazgatás	Deákvári fasor 2.	-	-	-	-	+
Hajléktalanok átmeneti szállása és Nappali Melegedő	Rákóczi tér 20.	-	+	+	-	+
Idősek Otthona és Klubja						
Idősek Otthona és Klubja	Burgundia u. 9-11	-	+	+	-	-
Rádi úti Idősek Otthona	Rádi út 48/a.	-	+	+	-	+
Arany János utcai Idősek Otthona és Klubja	Arany J. u. 1-3.	-	+	+	-	-

Forrás: Váci Városfejlesztő Kft.

Egészségügyi intézmények						
önkormányzati ingatlan		akadálymentes				
megnevezés	cím	parkolás	bejutás	ép. belül	információs	mosdó
Városi Kórház*	Argentín D. tér 1.	+	+	+	+	+
Orvosi rendelő	Kakukk u. 2.	-	-	+	-	+
Orvosi rendelő	Flórián u. 26.	+	+	+	-	+
Orvosi rendelő	Vám u. 5.	+	+	+	-	+
Orvosi rendelő	Földváry tér 15.	-	+	+	-	+
Orvosi rendelő	Deákvári főút 29.	-	+	+	-	+
Orvosi rendelő	Deákvári főút 7.	-	+	+	-	-
Orvosi rendelő	Zrínyi u. 9.	-	+	+	-	+
Orvosi rendelő	Hóman Bálint út 3.	-	+	részben	hiányos	-
Orvosi rendelő	Csányi körút 47.	-	-	részben	-	-

Forrás: Gazdasági Hivatal 2011

Változás: A 2014-es éve folyamán az Önkormányzat saját költségvetéséből biztosította a Kakukk utcai, illetve a Flórián utcai rendelőintézetek felújítását az akadálymentesítésről szóló előírások szigorú figyelembevételével. Az információs jelzések elhelyezése a jövőben tervezett.

*Megjegyzés: A Városi Kórház kikerült az önkormányzati tulajdonú ingatlanok közül és uniós támogatással megvalósuló beruházással a közel 9 ezer négyzetméternyi épület felújításra került 2013-ban.

A többi önkormányzati intézmény esetében igen vegyes a kép: a sportcélú intézmények kifejezetten elmaradott helyzetben vannak, kivéve a sportcsarnokot.

A Madách Imre Művelődési Központ teljes akadálymentesítésére lenne szükség, a mozgásukban korlátozott és idős emberek számára a már megtervezett lift beépítése elengedhetetlen feladat.

Sportpályák és sportcélú létesítmények						
önkormányzati ingatlan		akadálymentes				
megnevezés	cím	parkolás	bejutás	ép. belül	információs	mosdó
Vác Városi Strand és Uszoda	Ady Endre stny. 16.	+	+	+	-	+
Vác Város Sportcsarnoka	Bán Márton u. 3.	+	+	+	-	-
Vác Városi Stadion	Stadion út 2.	-	+	-	-	-

Változás: 2015 tavaszán felújításra került a Vác Városi Strand és Uszoda. Az akadálymentesítésről szóló előírások szigorú figyelembevételével megújultak a strand területén lévő mosdóblokkok, kialakításra került családi mosdó és korszerű öltözőkabinok.

c.) munkahelyek akadálymentesítettsége: A munkahelyek törekednek az akadálymentesítés törvényi előírás szerinti biztosítására, a hiányosságok pótlása folyamatos amennyiben az anyagi forrás rendelkezésre áll.

d.) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége: A közösségi terek akadálymentességére figyelemmel vagyunk, felújítások, illetve az új építésű parkok, járdák tervezésénél szem előtt tartjuk.
pozitív diszkrimináció: nem releváns

e.) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Bölcsődék és Fogyatékosok Intézményeinek keretei között működik fogyatékosok nappali ellátását nyújtó szociális intézményként a Fejlesztő Napközi Otthon és a Fogyatékosok Napközi Otthona.

f.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások): nem releváns

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszorgató csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetőség van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: könyvtárban a hozzáférés megkönnyítése. Fogyatékos Gondozóház
Közszolgáltatásokhoz kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet messze nem 100%-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, akadálymentesítés, kommunikációs akadálymentesítés
Fogyatékkal élők munkavállalók nehéz helyzete, kevesebb munkalehetőség	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának növelése, elhelyezkedés esélyének növelése
A társadalom többsége idegenkedik a fogyatékkal élőktől, nem ismerik a problémáikat	Elfogadás kampány indítása és megszervezése; részvétel a városi rendezvényeken; rendszeres megjelenés az újságban, tévében, honlapon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a civil szervezetek működési feltételeihez való hozzájárulás szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése. Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt programjaikon. Az Önkormányzat látókörébe főleg azok a civil szervezetek kerültek, amelyek együttműködnek a településsel, támogatást kérnek és/vagy valamely programokban együttműködnek az Önkormányzattal, vagy intézményeivel.

Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok a támogatást az alapszabályukban szereplő tevékenységükkel kapcsolatos programjaik, rendezvényeik költségeinek fedezésére használhatják fel.

Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek.

Civil szervezetek Vác Városában:

Alapítvány	Zenekar, Együttes
811. Szent József cserkészcsapat	Antonio Vivaldi Kamarazenekar
Aranydió Alapítvány	Crosstown Blues
Baro Phrale Alapítvány	Hortus Musicus Énekegyüttes
Consort Zenei Alapítvány	Legszebb Férfikor
Deákvári Gyermekéért Alapítvány	Serenus Kórus
Dunakanyar Ifjúságáért Alapítvány	Szent Cecília Kórus
Dunakanyar Kórus Alapítvány	Vác Civitas Szimfonikus Zenekar
Egészséges Ifjúságért Alapítvány	Váci Harmónia Kórus
Életút Alapítvány	Váci Szimfonikus Zenekar Egyesület
Emmet Coop	Váczi Néptáncgyüttes
Fitt-Fut Alapítvány	Vox Humana Énekkar
Foci Suli Alapítvány	Zöld Menedék Állatvédő Egyesület
Generációk Jövőjéért Alapítvány	
Göncöl Alapítvány	Sportegyesület
Jel-Beszéd Alapítvány	Bolero Táncsport Egyesület
Jeszzenszky Alapítvány a Korszerű Táncoktatásért	Dunai Sárkányok STE Vác
Jobb Sors Alapítvány	Hinomoto Harcművészeti Sportegyesület
Jótevők Háza Alapítvány	Katlan Szabadidő Sportegyesület
Magosfa Alapítvány	Maricsek Motor SE
Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete 7. Számú Területi Szervezet	Miami Sporttánc Egyesület
Muzsikáló Váciakért Alapítvány	Röpte S.E.
Pest Megyei Építéskamara Váci Szervezete	Seishokan Aikido Egyesület
Siklőhajó Alapítvány	Természetjáró és Sí Sportegyesület
Területi Összefogással a Megelőzésért Alapítvány	Vác Deákvári Sportegyesület
Tradíció Céh Alapítvány	Vác FC
Vác Város És Polgárai Közbiztonságáért Alapítvány	Vác Város Kézilabdasportjáért Közalapítvány
Vác Város Környezetvédelemért Alapítvány	Vác Város Labdarúgó Sport Egyesület (Vác VLSE)
Vác Városáért Alapítvány	Vác Városi Evezős Club (VVEC)
Váci Balesetmegelőzési Alapítvány	Vác Városi Lövészegylet
Váci Baptista Misszió Alapítvány	Vác Városi SE
Váci Jeszenszky Balett - Pest Megye Művészeti-díjas társulata	Váci A8 Váci Postagalamb SE
Váci Képző-Fotóművészeti Alapítvány	Váci Bajnok Egyesület
Váci Szociális Közalapítvány	Váci Deákvár Sportegyesület
Váci Zeneművészeti Szakközépiskoláért Alapítvány	Váci Forma SE
	Váci Hajó SE
	Váci Ifjúsági Sportegyesület (VISE)
Klub, Egyesület	
"Képpel-Jellel" Beszédképtelen Mozgássérültek Szülői Egyesülete	Váci Kézilabda SE
Bérc Egyesület	Váci Lakóterületi SE

Klub Egyesület	Sportegyesület
Dunakanyar Fotóklub	Váci Női Kézilabda SE
Dunakanyar Népművészeti Egyesület	Váci Reménység Egyesület
Dunakanyari Látássérültek Egyesülete	Váci Röpte Tenisz SE
Éremgyűjtő Egyesület Váci Egyesülete	Váci Sakk Klub
Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület	Váci Sochin SE
Familia Gladiatoria Egyesület	Váci Titán SE
Fónay Márta Amatőr Színjátzó Egyesület	Váci Vasutas S.E.
Fúvószenekari Egyesület	Váci Vízilabda SE
Magyar Nyelv Barátainak Egyesülete	Váci Vízmű SE
MOZDULJ Mozgáskorlátozottak Sportegyesülete	Vágta Triatlon Sportegyesület
Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Pest Megyei Szervezet	Vízicsikók Szabadidő Közhasznú Sport Egyesület
Nagycsaládosok Váci Egyesülete	
Nyugdíjas Pedagógus Klub	Diák Sportklub
Polgári Együttműködés Vác Városáért Egyesület	Árpád DSE
Rotary Club Vác	Boronkay Iskola Sportkör
SINOSZ /Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége/ Váci Szervezete	Juhász DSE
TTT Teleki László Ismeretterjesztő Egyesület Váci Szervezete / TTT Vác	Karolina DSSZ (Katolikus Iskolák DSSZ-nek tagja)
Váci Aktív Nők Klubja Egyesület	Madách Iskolai Diáksportkör
Váci Értelmiségi Klub	Petőfi DSE
Váci Evezősök Baráti Köre	Radnóti DSE
Váci Galambtenyésztők	
Váci Huszár és Nemzetőr Bandérium	Környezetvédelem
Váci Kolping Család	Börzsöny Akciócsoport
Váci Közéleti Egyesület	Pangea Egyesület
Váci Közös Képviselők Klubja	Váci Környezetvédelmi Egyesület
Váci Majorett Csoport	
Váci Múzeum Egyesület	
Váci Múzsa Egyesület	
Váci Naszály Polgárőr Egyesület	
Váci Nemzeti Kör	
Váci Női Klubja	
Váci Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület	
Váci Szabadelvű Egyesület	
Vendégvárók Váci Egyesülete	
VRIK- Regionális Ifjúsági Klub	

a-f.)

Vác Város szociális ellátását segítő szervezetek:

„Sorstárs 94” Alapítvány Tabán utca 28.

Az Alapítvány a fogyatékos gondozottak életkörülményeinek javítása érdekében alakult 1994-ben. Az alapítvány munkaterv szerint működik. A fenntartóval közösen együttműködve a fiatalok fejlesztésén túl, az alapítvány plusz lehetőségeket finanszíroz a fiatalok fizikai és kulturális programok lehetőségeihez, s azok megvalósításához.

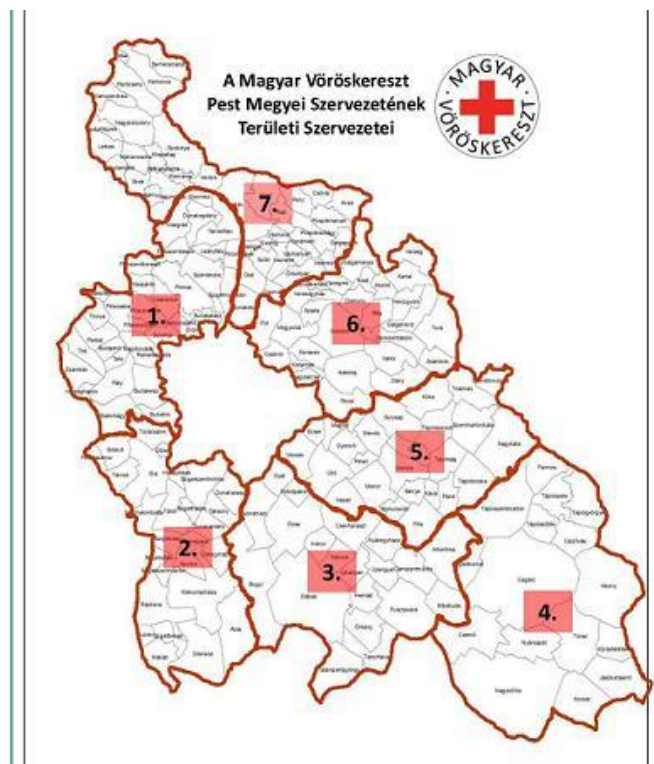
Az alapítvány:

- sport területén kerékpár, szervezett kirándulások, nyaraltatás és egyéb sport lehetőségeket biztosít.
- művelődés: rendszeres színház és kiállítási programok szervezése.
- egészségügy: séta, kertészkedés elősegítése.
- fejlesztés: az egészség megőrzése mellett fontos szerepet tulajdonítanak a fejlesztésre, foglalkoztatásra- olvasás, szövés, egyéb kézműves technikák elsajátítása, alapszintű konyhatechnikai eljárások tanítása.

Magyar Vöröskereszt váci Körzeti Szervezete (Zrínyi u. 9.)

A Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete 2008-2011 között látott el utcai gondozószolgálati feladatokat. 2012. január 01-től az utcai gondozószolgálat megszűnt. Egyre több olyan kliens jelentkezik náluk, aki gyakorlatilag nem hajléktalan, de hasonló problémákkal küzd (fűtés, étkezés). Lehetőségeik szerint ruhát, tartós élelmiszert tudnak biztosítani. Együttműködésük szoros az összes szociális szervezettel.

A Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezetének 7. Számú Területi Szervezete az alábbi településeken látja el tevékenységeit: Acsa, Bernecebaráti, Csomád, Csörög, Csővár, Dunakeszi, Galgagyörk, Göd, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Kemence, Kismaros, Kisnémedi, Kosd, Kóspallag, Letkés, Márianosztra, Nagyborzsöny, Nagymaros, Órbottyán, Penc, Perőcsény, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Rád, Szob, Szokolya, Sződ, Sződliget, Tésa, **Vác**, Vácduka, Váchartyán, Vácrátót, Vámosmikola, Verőce, Zebegény.

Az ábrán is jól látható, tevékenységeink a megye 37 településére terjed ki, Dunakeszitől egészen az északi határig Bernecebaráti településig.

A területi szervezet irodája Vácra található a Zrínyi u. 9. sz. alatt, tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető helyen.

A Magyar Vöröskereszt fő célkitűzései:

A Magyar Vöröskereszt fő célkitűzései az élet, az egészség védelme, az emberi személyiség tiszteletben tartása, az emberi szenvedés, szociális gondok enyhítése, a betegségek megelőzése, a fegyveres konfliktusok, katasztrófák áldozatainak megsegítése, a Genfi Egyezményekben adódó feladatokban való közreműködés, a nemzetközi humanitárius jog, a Vöröskereszt alapelveinek terjesztése, a társadalmi szolidaritásra nevelés, ezt a Magyar Vöröskeresztről szóló 1993. évi XL. törvény is megerősíti.

Tevékenységeink a területi munka során:

- Véradásszervezés
- Közúti elsősegélynyújtás vizsgaszervezés, vizsgáztatás
- Elsősegélynyújtó tanfolyamok szervezése, programokon (egészségnapokon) való részvétel, versenyek szervezése, rendezvényeken való képviselő
- Mozgalmi munka: önkéntesek szervezése, mozgósítása
- Katasztrófa-helyzetekben való helytállás
- Adománykezelés
- Ifjúsági Vöröskeresztes Mozgalom támogatása

2018-tól a Magyar Vöröskereszt nyerte el az esélyek háza működtetését. Az esélyek háza fő feladata olyan programok szervezése mellyel a célcsoport számára elősegítik a társadalmi integrációt. A célcsoport: A fogyatékkal élők, a gyermekek, az idősek, a nők, a romák és a hátrányos helyzetű településeken élők.

Váci Egyházmegyei Karitás Szent Anna csoportja

Több alkalommal olyan akciókat is szerveztek ahol sok száz kiló kenyeret, tésztát, lisztet, konzervet, sok ezer melegített osztoztak ki Vácra az arra rászorult családok részére, továbbá gyógyszer, bútor, háztartási gép felajánlást juttattak célba, tonnaszám érkezett tüzelő és a ruha a legszegényebbekhez. A Karitás ingyenes jogsegélyszolgálatot is biztosít

Nagycsaládosok Váci Egyesülete (Ady E. sétány. 2/b.)

Figyelemmel kíséri a városban élő egyesülethez tartozó nagycsaládosok helyzetét, képviseli érdekeiket. Információt nyújtanak a különböző igénybe vehető szolgáltatásokról, pályázati lehetőségekről. Nagycsaládosok Országos Egyesületének régiós titkárságán keresztül adományokat osztanak.

Dunakanyari Látássérültek Egyesülete /DULATE/

Az egyesület a vakok és gyengén látók sokoldalú segítségét, érdekeik érvényesítését, védelmét, rehabilitációjuk segítségét végzi. Kapcsolatot tartanak fenn és működnek együtt az állami – önkormányzati, egyházi-társadalmi, fogyatékos-ügyi, a szociális, az egészségügyi, az oktatási-nevelési és művelődési szervezetekkel.

Társadalmi befogadás elősegítésére érzékenyítő programokat tartottak az iskolákban a fehérbottal való közlekedés kipróbálásával, sötétszobával, vakvezető-kutyával, illetve a Braille-írás ismertetésével.

A jelenlegi irodahelyiség szűkössége miatt szeretnének egy nagyobb helyiséget igényelni.

Vác Város Környezetvédelméért Alapítvány

Az évente megrendezett tábornak egyre nagyobb a népszerűsége, de csak 30 gyermek táboroztatására van lehetőség. A résztvevő diákok kiválasztása rajzpályázat útján történik, amely a drogmegelőzés, a természetvédelem, és a baleset megelőzés témakörében kerül meghirdetésre. A pályázás során lehetőséget kapnak a fogyatékkal élők is (Simon, Pivár, Cházár).

A beadott pályamunkákat festőművész zsűrizi, de a kiválasztásban a tábor szervezői is részt vesznek. A tábor szervezése során olyan pedagógusok munkáját is igénybe vették, akik fogyatékkal élő diákokkal való foglalkozásban szakértelemmel rendelkeznek.

A táborok korosztályai a közép és általános iskolások (6-7. osztály). Az utazást a Pest megyei Baleset Megelőzési Bizottság segítségével oldották meg, a gyerekeket a rendőrség egyik készenléti busza szállította a táborba és vissza.

A tábor programjai:

- órángyal program, jelmezes színi előadások
- bátorságpróba: éjszakai túrát rejt magában rendőri kísérettel, ahol a csapatoknak az éjszakában kell tájékozódniuk és feladatokat megoldaniuk.
- drogmegelőzési, addiktológiai foglalkozások: több előadásra került sor, az előadások workshop formában is zajlanak pszichiáter segítségével, ahol a gyermekek a felmerült problémákat megbeszélhetik. Az előadásokon nem csak a drogokról, hanem a függő tevékenységek is előkerülnek, mint pl. játékszenvedély, internetfüggőség. A Nemzetvédelmi Egyetem tanára interaktív drogmegelőzési előadásokat tartott, amely a drogfogyatás veszélyeivel és az elkerülés lehetőségeivel ismertette meg a táborozókat.
- baleset megelőzés: Pest megyei Baleset Megelőzési Bizottság a tábor során interaktív előadásokat tartott a gyerekeknek a balesetmentes közlekedés terén,
- motorcsónakázás: a tihanyi vízirendőrök bemutatkozó előadása, majd az azt követő motorcsónak bemutató, a Balaton két leggyorsabb rendőrhajójával üldözéses bemutatót vehettek rész a táborozók
- természetvédelmi, környezetvédelmi foglalkozások: Köcsi-tó körüli tanösvényen került rá sor, ahol a gyermekek megismerkedhettek a természet elemeivel, élővilágával és azok védelmével.
- Egészséges életmódra nevelés, sport, fürdőzés, kézműves és művészeti foglalkozások

Összegzés: A táborban tanított nevelt gyerekekkel továbbra is tartják a kapcsolatot, ős során tréningeket, közös programokat évzáró estét szerveznek. Az év utolsó negyedében mentősök segítségével életmentő oktatásokat tartottak a fiataloknak és azt a Mikulásfutáson élesben a mentős kollégákkal gyakorolhatták.

Egészséges Ifjúságért Alapítvány

A váci középiskolák tanulóinak bázisán alakították ki a kortárssegítő stábot, s szólították meg a diákokat. 2017. évben Ipolyság testvérvárosunk drogmegelőzéssel foglalkozó civil szervezetével dolgoztak együtt, akik idén is meghívtak egy diákcsoportot az ottani felvidéki magyar és szlovák diákoknak tartott konferenciára. A konferenciát Révész Angelika szervezte, ahol Vác városából a Váci Madách Imre Gimnázium, a Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Szakgimnáziuma és Gimnáziuma, az I. Géza király Közgazdasági Szakközépiskola tanulóinak delegációja vett részt, és a konferencia workshopjának aktív résztvevői is voltak. A konferencia meglepetés vendége Dr. Beer Miklós püspök atya volt, aki „A tolerancia az emberré válás feltétele” címmel előadást tartott.

A kortárssegítő fórumát, képzését 2017. évben a természetben tartották (Csattogó völgy). A szakmai program mellett lehetőség nyílt természetjárásra, s esténkénti kikapcsolódásra, közös éneklésre. Az esti programok hangulatában sokat segített Tornai Gábor, aki az egyházmegyei ifjúsági programok egyik szervezője.

Kortárssegítő programokat már közel 20 éve rendezik városunkban. A program drogmegelőzés, egészséges életmód, természetvédelem, baleset megelőzés témakörben érdekelt, két alapvető célja:

- A drogmegelőzés, egészséges életmód, környezetvédelem témakörökben felkeresni és felvilágosító tevékenységeket végezni a város különböző korosztályainak, oktatási és civil szerveződéseknek.

- tevékenység animátorainak a „kortárssegítőknél” a beszerzése, képzése

A kortárssegítők egy nagy részével már az általános iskolások fórumain elkezdnek dolgozni, hisz belőlük válhatnak a segítők középiskolás korukra. Jelenleg az alábbi váci középiskolákból tevődnek össze a kortárssegítők:

- Váci Szakképzési Centrum Boronkay György Műszaki Szakközépiskolája és Gimnáziuma
- Váci Madách Imre Gimnázium
- FM KASZK Tánacsics Mihály Mezőgazdasági Szakképző Iskola
- Bernáth Kálmán Református Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola
- Váci Szakképzési Centrum I. Géza Király Közgazdasági Szakközépiskolája

Annak érdekében, hogy a segítők ne széledjenek szét, s ne unjanak bele, ezért szükséges a folyamatos kapcsolattartás. A programokat egy-egy középiskolában tartották, ahova a többi középiskola kortárssegítőit is invitálták.

Szakmai előadások közül Klobusitzky György előadása volt a legnépszerűbb, aki performansz jellegű interaktív előadást nyújtott a diákok részére, nem csak drogmegelőzés, hanem a balesetvédelem terén is virtuóz előadásokat tartott Nemzetvédelmi Egyetem tanára.

2017. évben az alábbi csoportokkal foglalkozott az alapítvány:

- Óvodák: évről-évre hasonló, de más és más programokat választanak a gyermekek részére. A természetvédelem terén a madárvédelem került előtérbe, amikor is a kortárssegítőkkal interaktív előadásokat tartottak. Az előadás során a legkisebbek nemcsak a éltető vízzel, a madárvilággal, hanem azok védelmével is megismerkedhettek.

Egészséges életmód keretében az óvodapedagógusok segítségével természet közeli (bio) élelmiszerekből készült finomságokat kóstolhattak meg a gyermekek

- Speciális Általános Iskolák: fánk sütő és kézműves foglalkozást tartottak, a gyermekek befogadók voltak, s a szakpedagógusok segítségével sikerült maradandó élményt, ismeretanyagot nyújtani a gyermekeknek.

- Általános iskola alsó tagozat: Az energia megismerését, hasznosítását és azzal való takarékoskodás megismertetése volt a cél. A foglalkozás mindegyikét kortárssegítő tartotta. 2017. évben a Váci Árpád Fejedelem, Váci Petőfi Sándor és a Váci Földváry Károly Általános iskolákban tartottak interaktív előadást.

- Általános iskola felső tagozat: Sajnos már a felső tagozat is igényt tart a drogmegelőzési előadásra, mert már ezt a korosztályt is megtalálták a terjesztők, akik érdeke, hogy minél több fogyjon és mihamarabb rászokjon a szer használatára. Az interaktív előadást 2017. évben a Váci Juhász Gyula Általános Iskolában tartották. A Föld napi kerékpáros programon vállalták a drog prevenciók állomáshelyet.

- Középiskola: diákpolgármester választás keretében a polgármesteri címért küzdőknek számot kellett adniuk a drog prevenciók ismeretekről. Különböző témákat találnak ahhoz, hogy a középiskolások érdeklődését felkeltsék, ilyen volt pl. a hulladékokból készült ruhák divatbemutatója.

Váci Derűs Gyermekkor Alapítvány

A Váci Alsóvárosi Óvoda Váci Derűs Gyermekkor Alapítványa célul tűzte ki az egészségnevelésen belül a preventív mozgásfejlesztés támogatását az úszás biztosításával a nagycsoportos korú gyermekek számára, amelyben 94 fős nagycsoportos korú gyermek vett részt a Váci Tanuszoda Szabadidő- és Sportegyesület szervezésében és támogatásával.

Az előző években elvégzett szűrővizsgálat eredménye (gyógytestnevelésre javasolt a gyermekek 41 %-a) igazolta, hogy az úszás tevékenységének szervezése mennyire fontos volt az intézményben. A szűrés

eredményei is igazolják, hogy a mozgásfejlesztés továbbra is kiemelt feladata lesz az óvodapedagógusok számára.

A program további fontos része volt az óvodapedagógusok részére szervezett szakmai előadások, amelyek a következők:

- Az úszás fiziológiai és pedagógiai hatásai
- Az úszás jótékony hatásai az 5-7 éves korú gyermekek helyes testtartásának mozgásfejlődésének és a sport megszerettetésének támogatására – Petró Zoltán úszásoktató előadásában

„Területi összefogással a megelőzésért Alapítvány”

- Egészségtábor megszervezése és lebonyolítása: A tábor helyszíne: Gyömrői Önkormányzat Ifjúsági tábora Balatonalmádi- Káptalanfüred. Cél minden évben a 6. és a 7. osztályos tanulók egészséges életmódra való nevelése, a saját egészség fogalmának felértékelődése, a megfelelő döntéshozatali képesség kialakulása, valamint ismeretek szerzése. Elemei az addiktológiai prevención kívül az egészséges táplálkozás, mozgáskultúra, környezet- és természetvédelem, illetve baleset megelőzés.

A program célja továbbá, hogy ne csupán a gyerekeket nevelje az egészséges életmódra, hanem az itt tanultakat képesek legyenek társaiknak, családjuknak és környezetének továbbadni. Az elmúlt évekhez hasonlóan a beérkezett rajz alkotásokból kiállítást rendeztek a Madách Imre Művelődési Központban, a beadott pályázati munkák alapján választottak ki 30 diákot, akik az Egészségtábor résztvevői lehetnek. A diákokat 7 felnőtt kísérte el, köztük volt pszichiáter-addiktológus, környezetvédelmi, közlekedési szakember is. A foglalkozások baleset megelőzéssel, környezetvédelemmel kapcsolatosak voltak. A Balatonon szolgálatot teljesítő vízi rendőrök oktatásban és gyakorlati ismeretekben részesítették a fiatalokat.

- Prevenció célú előadások, konzultáció: 10 alkalommal tartottak Vác város iskoláiban előadásokat
- Színházi előadás: Boronkay György Műszaki Szakgimnázium és Gimnáziumban és a Király Endre Ipari Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégiumban szervezték meg a diákok részére a budapesti Nézőművészeti Kft Manna Kulturális Egyesület által lebonyolított „A gyáva” című, addiktológiai témájú színházi előadást.

Önkéntesek részvétele az intézményi ellátásban

- A Szociális Szolgáltatások Háza feladatellátását a vizsgált időszakban évente 5-6 önkéntes segítette. Segítségükre főként az ellátottak kísérésekor, szabadidős programokon, valamint a téli krízisidőszakban volt szükség. Ezen kívül 2 önkéntes pszichológus tartott családterápiát, illetve családállítást az ügyfelek számára, valamint 1 önkéntes angol és matematika korrepetálást vállalt heti 3 alkalommal a diákoknak.
- A Bölcsődék és Fogyatékosok Intézményének dolgozói és a szülők is adományoznak, részben biztosítják a dekorációt, kézműves alapanyagokat. Két nyugdíjba vonult munkatárs rendszeresen nyújt segítséget a Fogyatékosok Napközi Otthonában.

Önkormányzat Szociális Kerekasztalt működtet. A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

Nemzetiségi Önkormányzat feladat alapú és normatív támogatással rendelkezik, kulturális programokat szervez.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a.) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyén partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a város szociális és gyermekvédelmi, közoktatási intézmény vezetői, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A tervezet az Önkormányzat honlapján, www.vac.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b.) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Magas a munkanélküliség	Közfoglalkoztatás, munkaerő-piaci képzések
	Alacsony iskolázottság	Egyszerű célirányos tanfolyamok továbbképzések
	Egészségügyi problémák	Felvilágosítás, szűrés
	Hátrányos helyzet átörökítése	Fejlesztési programok, tanácsadás
Gyermekek	Hátrányos helyzetűek magas száma	Felzárkóztatás oktatás terén, szabadidős programok
	Korai iskolaelhagyás	Tanulni vágyóknak ösztöndíj program
	Rendezetlen családi háttér, veszélyeztetett gyermekek száma nő	Szakemberek segítsége, tanácsadás
Nők	Munkanélküliség aránya a nők között magasabb	Családbarát munkahelyek, rugalmas munkaidő
	Korai terhesség, iskolából kimaradás	Felvilágosító előadások tartása
	Házasságon/családon belüli erőszak	Probléma beazonosítása, segítségnyújtás, pszichológus, rendőr szakértő
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Szociális szolgáltatás bővítése
	Gyakran válnak áldozattá	Tájékoztatás, megelőzés
	Morbilitási statisztika romlása	Szűrővizsgálatok biztosítása, prevenció
Fogyatékkal élők	Közintézmények akadálymentesítése nem teljes körű	Teljes akadálymentesítés minden intézményben
	Fogyatékkal élők hátrányos helyzete a munkaerő-piacon	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának növelése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> • Komplex munkaerő piaci programok, segítségnyújtás az elhelyezkedésben • A Munkaügyi Hivatal által nyújtott szolgáltatásokról információ eljuttatása a célcsoport felé 	<ul style="list-style-type: none"> • Váci Munkaügyi Hivatal • Szociális és Egészségügyi Csoport • Családsegítő Szolgálat
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának csökkentése, felzárkóztatás • A hátrányos helyzetű tanulni/továbbtanulni vágyó fiatalok támogatása • Problémás családok felderítése 	<ul style="list-style-type: none"> • Intézményfelügyeleti és Humán Osztály • Baptista Szeretet Szolgálat • Gyermejjóléti szolgálat
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi szűrések népszerűsítése • Idősek védelmét szolgáló intézkedések növelése, • A fiatalok és az idősebb nemzedék közötti kapcsolat ápolása 	<ul style="list-style-type: none"> • Kórház, Egészségügyi és Szociális csoport • Rendőrség • Önkéntesek, Civil Szervezetek
Nők	<ul style="list-style-type: none"> • Nőkre szabott foglalkoztatási program • Korai terhesség minimalizálása • Családon belüli erőszak csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> • Váci Munkaügyi Hivatal • Gyermejjóléti és Családsegítő szolgálat • Civil Szervezetek • Rendőrség
Fogyatékossgal élők	<ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzati fenntartású intézmények teljes körű felmérése • A fogyatékkal élők esélyének növelése a munkaerő-piacon 	<ul style="list-style-type: none"> • Intézmények • Fogyatékos Gondozóház • Civil Szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő bánásmódban, ellátásban részesülnek

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők kiutat találjanak

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi-lelki fejlődését segítő szolgáltatások biztosítását

Folyamatosan odafigyelünk az idősebb embertársainkra

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód biztosítását

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékossgal élő embertársaink egyenlő esély biztosítására, fogyatékosok ellátását biztosító intézmények fenntartására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Intézkedés száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkoztatottak számának, napi munkaidejének, bérének növelése	Gazdasági program	Több munkanélküli, napi nyolc órában történő foglalkoztatása	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály, Családsegítő Szolgálat	2023.12.31.	Csökken a 180 napnál régebben regisztráltak száma	Pályázatok, Munkaügyi Kp. állami költségvetés	Folyamatos kapcsolattartás, segítségnyújtás a munkanélküliekkel	1
2	Személyes szociális gondoskodásban részesülők számának növekedése	Személyes szociális gondoskodásban részesülők számának növekedése a tartós munkanélküliség következménye	Tartós munkanélküliek munkaerő-piaci helyzetének javítása		Kapcsolatfelvétel a Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A Hivatal által nyújtott szolgáltatásokról információ eljuttatása a célcsoport felé	Családsegítő Szolgálat, Önkéntesek bevonása (közmunka program), Munkaügyi Hivatal	2018-2023	Tartós munkanélküliek részvétele a programban	-	Szolgáltatások folyamatos biztosítása	

II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Tehetséggondozó tábor fenntartása	Tehetséges gyermeke is veszélyeztetette csoport. (anyagi gondok, tehetséges gyermekek viselkedési problémáikból adódó kiközösítés)	Tehetséges gyermekek felkarolása, lehetőségek teremtése	Tehetségbarát Önkormányzat pályázat benyújtása	tehetséges gyermekek számára személtető eszközök biztosítása, táborok szervezése, ahol a tehetségét kamatoztathatja (színház, képzőművészet, kísérletezések, sport)	Önkormányzat, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály pedagógusok	2018-2023	nyári táborok, programok	Pályázat, Saját forrás (éves költségvetés)	Források folyamatos biztosítása	
2	Tanulni érdemes Fejlesztési programok	Alacsony iskolai végzettség	Kiugrási lehetőség biztosítása, lemorzsolódás csökkenése	Gyermekvédelmi beszámoló	A hátrányos helyzetű tanulni/továbbtanulni vágyó fiatalok támogatása, ösztöndíjrendszer	Önkormányzat, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály	2018-2023	Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj, Tanulmányi Támogatás	Éves költségvetés	Forrás folyamatos biztosítása	
3	Veszélyeztetett gyerekek száma megnőtt	Rossz/rendezetlen családi környezetből induló gyermekek hátránnyal	Hátrány minimalizálása, veszélyeztetett gyerekek számának	Gyermekvédelmi beszámoló	Problémás családok felderítése	Váci Család- és Gyermekjóléti Központ	2018-2023	Az elhanyagolt, rossz helyzetű gyermekek számának csökkenése	-	Folyamatos monitoring	

Vác Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi programja

		indulnak az életben	csökkenése								
4.	Bűnmegelőzési programsorozat	A fiatalság körében elterjedt „olcsó” tudatmódosító szerek használata	A gyermekek tudatmódosító szerek használatától való elrettentés, prevenció	KEF	minden oktatási intézményben prevenció megőrtása, továbbá nyári táborok szervezése	Váci Rendőrkapitányság Intézményfelügyeleti és Humán Osztály	2018-2023	tudatmódosító szerek használó gyermeke számának csökkentése	Éves költségvetés	Folyamatos	
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Családbarát Munkahely fenntartása	A gyermekes anyukák számára rendkívüli előnyt jelentenek a családbarát intézkedések	Munkavégzés színvonala nő, a dolgozó anyukák elégedettsége nő	Családbarát munkahely pályázat	családbarát intézkedések (rugalmas munkavégzés, bérezés, pszichológiai tanácsadás, karácsonyi ajándékozás	Intézményfelügyeleti és Humán Osztály	2018-2023	család és a munka összehangolásának könnyítése	Pályázat	Folyamatos	
2	„Nő” az esély	A gyermekes anyák munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetűnek számítanak	Több foglalkoztatott nő, Munkaerőpiaci integráció és reintegráció elősegítése		Nőkre szabott foglalkoztatási prog., családbarát munkahelyek, rugalmas munkaidő, szülői szabadság biztosítása, egyéb atipikus foglalkoztatási lehetőség	Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, munkaadók	2018-2023	Munkanélküli gyermekes anyák számának csökkentése	Pályázat, képzési támogatás	Folyamatos képzések biztosítása	
3	A korai terhesség következtében védelembe vett gyermekek száma nőtt	Korai gyermekvállalás miatt nem tudnak szakképzettséget szerezni	Csökkenjen a fiatalkorú kismamák száma		Felvilágosító előadások	Váci Család- és Gyermekjóléti Központ, Védőnők	2018-2023	Csökkenő számú 18 év alatti anya		Felvilágosító programok biztosítása	

Vác Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi programja

4	Családon belüli erőszak	Családon belüli erőszak jelenléte	Prevenációs programok, felvilágosító előadások megszervezése		Az egészségügyi programok lehetőségéről mentálhigiénés, drog és alkohol prevenciók előadások szervezése az érintett családok részére	Váci Család- és Gyermekjóléti Központ, Váci Rendőrkapitányság, Civil Szervezetek	2018-23	Családon belüli erőszak csökkenése		Programok folyamatos biztosítása	
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Egészséges tudatos magatartás	Az idősek egészségügyi állapota rossz, magas a megbetegedések száma	Prevenció, egészségtudatos életmód	Szolgáltatástervezési koncepció	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, Egészségtudatos magatartás fejlesztése	Kórház, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály, Szociális Szolgáltatások Háza, Idősek otthona, Civil szervezetek	2018-2023	Egészség-megőrzés korai megelőzés	Pályázat	Szűrővizsgálatok folyamatos biztosítása Primer Prevenció pályázat útján	
2	Segítsük egymást	Sok az egyedül élő idős ember, akik sokszor kiszolgáltatott helyzetben vannak, könnyen válnak áldozattá	Időskorú áldozatok számának csökkentése	Áldozatsegítés	Idősek védelmét szolgáló intézkedések növelése, kortárssegítő bűnmegelőzési projekt beindítása	Rendőrség, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály, Nyugdíjas Klubok Humán erőforrás	2018-2023	Idősek ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése	-	Folyamatos tájékoztatás	
3	Generációk közötti szolidaritás	A településen élő idős korúak és fiatalok közötti generációs különbségek sokasága	Nemzedékek közötti szakadék csökkentése	Idősek Akadémiája programsorozat	A fiatalok és az idősebb nemzedék között megértés, tapasztalatcsere hosszú távon	Idősek Otthona Nyugdíjas Klub Oktatási-nevelési Intézmények	2018-2023	50 óra kötelező közmunka a középiskolásoknak	Idősbarát Önkormányzat pályázat	Folyamatos kapcsolattartás fiatalok-idősek között	

					kapcsolatuk megerősítése						
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Akadálymentes környezet	Közintézmények akadálymentesítése nem teljes körű	Teljes akadálymentesítés minden intézményben	Váci Fogyatékosügyi Tanács, Városfejlesztési Konceptió, Településfejlesztési stratégia	Az önkormányzati fenntartású intézmények teljes körű felmérése, további fejlesztési igények meghatározása	Főépítési Iroda	2018-2023	Akadálymentes épületek megléte	Pályázat	Pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése	
2	Elhelyezkedés esélyének növelése	Fogyatékkal élők munkavállalók nehéz helyzete, kevesebb munkalehetőség,	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának növelése		A fogyatékkal élők számának növelése a munkaerő-piacon	Intézmények, Civil Szervezetek, Munkaügyi Központ	2018-2023	Mobilabbá válnak a fogyatékkal élők	Pályázat	Pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése	
3	Elszigetelten élnek	Az elszigetelten élő fogyatékkal élőknek a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetőség van.	Fogyatékkal élők kommunikációs színterének növelése		A könyvtárban, közintézményekben a hozzáférés megkönnyítése	Civil Szervezetek, Fogyatékos Gondozóház, Intézményfelügyeleti és Humán Osztály	2018-2023	Mobilabbá válnak a fogyatékkal élők	gyermekek részére érzékenyítő programok biztosítása pályázati forrásból	Pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése	
4	Fogyatékosággal élők integrált	Fogyatékosággal élők oktatáson belüli	Képzetté válásuk révén szociális	Szociális szolgáltatás tervezési	Speciális oktatási szükségletek	HEP Fórum tagok	2018-2023	Humán és pénzügyi erőforrások	költségvetési forrás	Folyamatos	

Vác Város Önkormányzat Esélyegyenlőségi programja

	nevelésnek támogatása	sérülékeny pozíciója	helyzetük javul	konceptió, gyermekvédelm beszámoló	kielégítésének támogatása						
--	-----------------------	----------------------	-----------------	------------------------------------	---------------------------	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

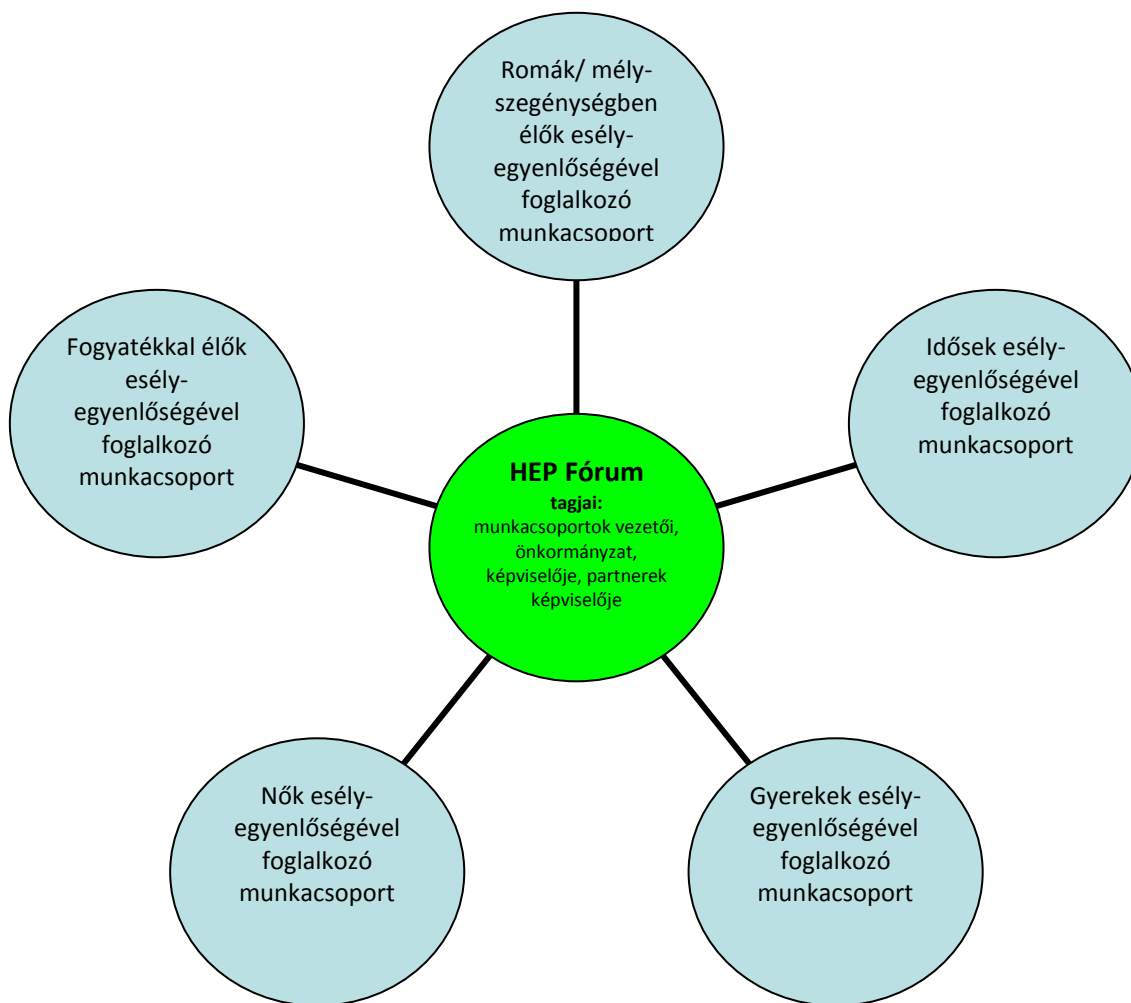
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a

munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat **Intézményfelügyeleti és Humán Osztálya** felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
  - Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
  - Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
  - Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.
- Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Vác Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vác Város Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Vác, 2018. november

Deákné dr. Szarka Anita

Jegyző

Fördös Attila

Polgármester

Vác Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.